POSJETA AMERIČKOG AMBASADORA U SCG

Majkl Polt održao predavanje učenicima Medrese u Novom Pazaru

PREDRAMAZANSKE AKTIVNOSTI

Održano savjetovanje imama Islamske zajednice Sandžaka

Ramazan 2005:
- **Aktivnosti sandžačkih džemata;**
- **Podjele humanitarnih iftara;**
-

Bajram mubarek olsun

Glas islama

http://www.glas-islama.com

صوت الإسلام

Broj 108 Godina IX Ramadan-[evval 1426. / novembar 2005. Cijena 80 din

Ramazan mubarek olsun

Dr. Abdulhasib Castiñeira, jedan od prvih pet Španaca koji su primili islam nakon pada Granade

Specijalna ramazanska ponuda

Glasa islama

O ramazanu, bajramu i ulasku u džamiju

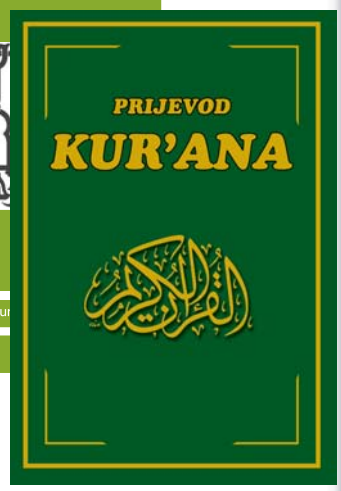

Glas islama i Prijevod Kur'ana komplet 500 din ili 6 eura, a 10. knjiga ramazanski poklon čitaocima uz komplet

Okončani izbori za Reisu-l-ulemu i njegovog zamjenika

PONOVO IZABRANI DR. MUSTAFA-EF. CERIĆ I ISMET-EF. SPAHIĆ

BiH 2 KM | EU 2.5 € | US 4 $ | CG 1€ | HRK 12.00 | SIT 350 | CHF 4.50 | CAD 4 | AUD 2

DOO

UJKANOVIĆ

BEBI OPREMA

tel: 020/383-144
mob: 063/404-139

Ul. Veljka Vlahovića 18b
Novi Pazar

e-mail: ujkanovic@ptt.yu
http://www.ujkanovic.com

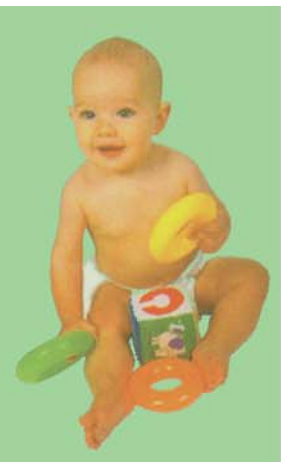

BESTATTUNGSDIENST „ŠUŠKO“ POGREBNE USLUGE
PRIJEVOZ DŽENAZA IZ SVIH EVROPSKIH ZEMALJA ZA SANDŽAK, BiH I DRUGA ODREDIŠTA

Mi vam nudimo:

- *dugogodišnje iskustvo*
- *sređivanje kompletne dokumentacije*
- *kvalitetno i potpuno islamsko opremanje dženaze*
- *exhumacije*
- *pristupačnu cijenu*
- *prisustvo pri transportu specijalnim pogrebnim autom Imama Bekir ef. Šuško*

S obzirom da smrt ne bira vrijeme slobodni ste u svako doba obratiti se nama.

IZBJEGNITE KOMPLIKACIJE - NAZOVITE NAS!!!

Tel. 0049 172 63 25 762 Dipl. teolog imam Bekir ef. Šuško

Restoran "SAZ" u Jerki

Organizujte svoje iftare tokom ramazana u restoranu "SAZ" (put prema Tutinu)

Restoran posjeduje veliku salu koja može da primi 250 gostiju, kao i dvije bašte i park za djecu.

U dvorištu restorana nalazi se i širok parking prostor.

Telefoni:
064 120 4440 (Senad)
064 163 1735 (Sait)

U SUSRET RAMAZANSKOM BAJRAMU

Za vjernika je Bajram tek onda kada se očisti od grijeha

Islam "cvjeta" i "cvjetat će" širom zemaljske kugle. Ali mi nećemo okusiti miris tog cvjetanja ako ne uđemo u "livadu islama". Nećemo imati koristi da gledamo taj prizor sa brda, odnosno sa strane, već preispitajmo sami sebe koliko smo doprinijeli i koliko imamo pravo da se ponosimo i hvalimo tom "procvatu islama"

Sead IBRIĆ

Dan za danom, teravija za teravijom, iftar za iftarom, sehur za sehurom - muslimani Sandžaka, kao i svi drugi širom svijeta, ispratiše i ovogodišnji mjesec ramazan. Kada se neko ispraća da bi se ponovo vratio s hajrom i srećom, priređuju se razne ispratnice i svečanosti. Tako i muslimani ispraćaju svog najdražeg musafira, mjesec ramazan sa Bajramom, koji traje tri dana. Pored te želje za ponovnim susretom postoji i tuga zbog rastanka. Međutim, da bi se shvatila svjetlost treba da postoji tmina, dobro - zlo, sreća - tuga, dan - noć itd. Tako i duša, koja traži zadovoljstvo svoga Gospodara i oprost zbog grijeha, željkuje za ramazanom, koji grijehe izgorijeva poput vatre kada drva gori. Mjesec ramazan je mjesec odgajanja duša u smislu pokornosti Stvoritelju svega postojećeg i činjenju dobrih djela.

Pogledajmo oko sebe koliko ima lijepo odjevenih i viđenih ljudi, ali su ipak izvor zla. Zar nisu pred insanske oči zgodni i dotjerani oni koji danas širom svijeta čine zulum? Naravno da jesu, ali u suštini, njihove duše su pokvarene i zle i njihov spoljni izgled nema nikakvog značaja. Baš zbog toga Allah dž.š., pa i razumni ljudi, gledaju u iskrenost čovjeka, a ne u spoljni izgled. Ramazan je idealna prilika za ljude koji žele usavršiti sebe. A da li je u tom postupku usavršavanja čovjek uspješan ili ne, gleda se i primijeti nakon mjeseca ramazana. Što se duže osjeća uticaj ramazana nakon Bajrama, toliko se shvata koliko je on iskorišten kao blagodat Allaha dž.š. Kod nekog uticaj ramazana traje punih jedanaest mjeseci, što je znak velikog uspjeha, dok kod drugih šest, pet, dva ili jedan mjesec, a žalostno je da kod nekih odmah prvi dan Bajrama vidimo zaborav i neuspjeh u postu i ramazanu.

Najjasniji primjer toga su takozvane "bajramske večeri", koje nisu u duhu islama, već više liče na proslave šejtanovog izlaska iz zatvora. Naravno, ovom prilikom trebaju se opomenuti odgovorni, da su dužni preuzeti posao u svoje ruke i organizovati prave i istinske bajramske večeri i svečanosti koje ne prkose islamskim načelima. Pored toga, odmah se primijeti manji broj džematlija u safovima

Većina vazova i predavanja kreće se na relaciji od usta imama do uha džemata, od čega ima malo koristi. Ta relacija treba da je od srca imama do srca džemata…

naših džamija nakon ramazana, koji su čuli od svojih vaiza da je Džibril a.s. došao Resulullahu s.a.v.s. i kazao mu: "Neka je proklet onaj koji dočeka ramazan i proživi ga, a ne očisti se od grijeha", našta je Milost svjetovima poslata, i pored toga što je simbol milosti-vih ljudi, rekao: "Amin!" Zašto imamo takvu situaciju u jednoj "muslimanskoj" zajednici?

Prije svega iz razloga što naš post i teravije u ramazanu, u većini slučajeva, nisu ibadet već adet u

našem shvatanju. Ne samo to već i nemarnost i lijenost bivaju uzrok takvog stanja. Poznato je svima da rezultat gafleta (nemarnosti) biva nepokornost Allahu dž.š., što vodi Džehennemu, daleko da smo od njega.

Kao poseban uzrok neiskorištavanja nimeta u ramazanu jeste i odnos uleme i džemata, jer većina vazova i predavanja kreće se na relaciji od usta imama do uha džemata, od čega ima malo koristi. Ta relacija treba da je od srca imama do srca džemata, što znači da je vrijeme da se formalnosti izbace, a uvedu iskrene reformističke i pokretačke ideje u smislu tačnog shvatanja islama. Svjedoci smo kako se klanjaju teravije u mnogim mjestima. Nema namaza, već trkanje ko će kraće. Samo je sunnet dvadeset rekata, dok ruku, sedžde i ostalo nisu bitni!

Pored svega toga poslije ramazana trebamo biti i ostati pokorni Allahu dž.š., ako želimo sebi spas i na ovom i na budućem svijetu. Kao vjernici islama, jasno se vidi da smo manjina. Ali u ramazanu smo naučili i uzeli poruku Bedra, da su mnoge malobrojne skupine pobjeđivale mnogobrojne, uz Allahovu dž.š. pomoć i dozvolu. Pomoć dolazi onda kada se Allahova dž.š. riječ - Kur'an bude sprovodila u našim životima. Ramazan u kome je Kur'an počeo da se objavljuje šalje nam i tu poruku da sva zla, počev od zuluma, nepravde, krađe pa do droge, alkohola i korupcije, možemo uništiti slijedeći upute Kur'ana. Možda je lako za jezik i pero, ali je sigurno da će cijelo društvo, bez imalo sumnje, osjetiti slast imana i islama i na ovom i na budućem svijetu.

Nakon što je čovječanstvo "okusilo" sve sisteme i ideologije van islama, u 21. vijeku smatra se da će ono ponovo da se vrati svojoj pravoj vjeri islamu, pa makar to ne bilo po volji nevjernika. Muslimani Balkana u tom procesu trebaju odigrati važnu ulogu, jer se nalaze između "islamskog Istoka" i "kršćanskog Zapada". Oni sa svojim djelima trebaju biti primjer svakoj osobi s kojim imaju međuljudske odnose. Na nama je da slijedimo svoju vjeru, da volimo islam, a Allah dž.š. će okrenuti srca drugih ka nama. Islam u svom imenu nosi mir i mi trebamo naći ravnotežu između mira i tolerancije prema drugima i strogog pridržavanja islamskih načela. To je put uspjeha islama u današnjici. Islam "cvjeta" i "cvjetat će" širom zemaljske kugle. Ali mi nećemo okusiti miris tog cvjetanja ako ne uđemo u "livadu islama". Nećemo imati koristi da gledamo taj prizor sa brda, odnosno sa strane, već preispitajmo sami sebe koliko smo doprinijeli i koliko imamo pravo da se ponosimo i hvalimo tom "procvatu islama". Ramazanski i bajramski dani posebna su prilika da učinimo preokret ka dobru u našim životima, a ako smo to već od ranije učinili onda su ti dani izvor našeg jačanja u tome.

Za vjernika Bajram je tek onda kada se očisti od grijeha i kada se njegova braća vjernici budu radovali zajedno sa njim. Pored svega toga, ako imamo pravo na to, nama svima BAJRAM MUBAREK OLSUN i to pod uslovom da ćemo raditi na tome da buduće Bajrame muslimani dočekaju u sretnijem halu. Zato ne gubimo nadu već se trudimo, a Allahova dž.š. pomoć dolazi onoliko koliko vjerujemo i koliko smo Mu pokorni. Naravno, ako naša djela i dove ovjerimo pečatom iskrenosti.

Predstavnik Stejt Departmenta posjetio Mešihat

U utorak 25. oktobra, Mešihat Islamske zajednice Sandžaka je posjetio predstavnik američkog Stejt Departmenta, g-din Kent Holberg, koji je sa predsjednikom Mešihata, muftijom Muamer ef. Zukorlićem, u jednoipočasovnom razgovoru, razmijenio mišljenja po različitim pitanjima.

Američki diplomata se, prije svega, interesovao o organizaciji Islamske zajednice Sandžaka na prosvjetnom polju, sa posebnim akcentom na Medresu "Gazi Isa-beg" i Akademiju islamskih nauka u Novom Pazaru, sa čime ga je muftija Zukorlić detaljno upoznao.

Takođe, predmet interesovanja gospodina Holberga je bio i odnos Islamske zajednice Sandžaka sa ostalim vjerskim zajednicama u regionu i šire, kao i odnos aktuelne vlasti u Beogradu prema njoj.

Razgovarajući na temu političkih kretanja u okruženju, Muftija je izrazio bojazan od negativnih refleksija na Sandžak nakon proglašenja nezavisnosti Kosova i eventualnog izglasavanja osamostaljenja Crne Gore, imajući u vidu položaj na kome se nalazi i iskustvo iz prethodne decenije.

Nezaobilazna tema ovakvih susreta je bila i tema takozvanog "islamskog ekstremizma" kojeg, po riječima predsjednika Mešihata, Islamska zajednica i njeni pripadnici u Sandžaku oštro osuđuju, naglasivši da se slabljenje ekstremizma može postići samo jačanjem umjernih islamskih opcija, zašta je potrebna podrška mnogih faktora.

Razgovor je okončan obostranom željom za daljom saradnjom, a jedan od njenih vidova je i iftar kojeg je istog dana Ambasada Sjedinjenih Američkih Država organizovala u hotelu "Tadž", a kojem je prisustvovala i delegacija Mešihata na čelu sa muftijom Muamer ef. Zukorlićem.

S.Š.

MUFTIJA PREDSTAVNIK RABITE ZA SCG

Generalni sekretar Islamske svjetske lige - RABITE imenovao je predsjednika Mešihata Islamske zajednice Sandžaka, muftiju Muamera ef. Zukorlića, za predstavnika ove organizacije u Srbiji i Crnoj Gori.

RABITA je svjetska islamska organizacija sa sjedištem u Mekki koja koordinira rad svih islamskih zajednica u svijetu. Ovim imenovanjem otvorena je mogućnost značajnije pomoći Rabite muslimanima u Srbiji i Crnoj Gori.

Islamska svjetska liga ima nekoliko svojih značajnijih programa, od kojih je najznačajnija podrška ugroženim džamijama i džematima, kao i medresama.

U okviru RABITE funkcioniše poznata svjetska humanitarna organizacija ELIGASA, čiji su humanitarni programi prisutni širom svijeta.

Mali veliki vakifi u Priboju

"Oni koji imanja svoja troše na Allahovom putu liče na onoga koji posije zrno iz kojeg nikne sedam klasova, i u svakom klasu po stotinu srna, a Allah će onome kome hoće dati i više, Allah je neizmjerno dobar i sve sna." (Bekare, 261)

Priboj, koji se od vremena dolaska Osmanlija 1485. godine u dokumentima

pominje da je bio u sastavu nahije Dobrun, Višegradski kadiluk, a od 1565. godine samostalna nahija u istom kadiluku, kroz vremeplov do naših dana imao je svoje vakife, dobrotvore koji su vodili računa o potrebama grada i njegovih stanovnika. Shodno vremenskim, političkim, ekonomskim, socijalnim i drugim prilikama uvijek su to bili veliki dobrotvori, bez obzira na iznos dara. Tako i u našem vaktu imamo vakife koji nastavljaju lijepu tradiciju predaka i svojim prilozima pomažu da Allahovo svijetlo jače sija i u Priboju koji je zaista u zadnjih petnaest godina doživio velike demografske promjene stanovništva, odnosno bošnjački korpus je prepolovljen u odnosu na popis iz 1991. godine. U tekućoj godini izdvojili smo par značajnih donacija, s namjerom da ih istaknemo kao lijep primjer drugima, ništa manje ne uvažavajući i vrjednujući sve one koji su shodno svojim mogućnostima darovali i jedan dinar, a Allah najbolje zna svačiji nijet. Veću vrijednost ovim donacijama daje činjenica da su se desile u nekoliko džemata, što govori o svijesti vjernika na području cijelog Medžlisa.

Predstavićemo donaciju u najmanjem džematu Požegrmac, koji broji svega oko 75 raštrkanih domaćinstava. Naime, za svoju džamiju i svoj džemat Mandal Lato je donirao oluke za kišu.

U džematu Čitluk adaptirana je munara u cijelosti. Krov munare bakarnim limom pokrio je Mujo Đuzo, rodom iz Mioča, opština Rudo, trenutno živi u Olovu, Bosna i Hercegovina. Svoj rad halalio je i poklonio pred dušu rahmetli svoje majke koja je bila muhadžir u Priboju za vrijeme agresije na Bosnu i Hercegovinu, preselila je i ukopna u mezarluku pored ove džamije. Druga značajna donacija u ovom džematu je bila od strane Koldžić Zike, predsjednika Bošnjačkog društva "Behar" u Njemačkoj, koji je za potrebe svog džemata darovao telefon-fax aparat kao i računar vrijednosti oko 700 eura. Inače, Zika je vrijedan džematlija koji se u svim prilikama stavljao na raspolaganje svom džematu i pomagao. Takođe za potrebe džemata i džamije Čitluk svoj doprinos je dao i Alić Fehim donacijom razglasnog uređaja, pojačala.

I u džematu Zabrnjica vršena je adaptacija munare, a za alem na munari svojim prilogom pobrinuo se Rasim Bajramović, predsjednik ovog džematskog odbora.

Pri Medžlisu Islamske zajednice Priboj od 1993. godine egzistira i finkcioniše vrlo uspješno hor ilahija i kasida koji je nastupao u većini sandžačkih i nekoliko bosansko-hercegovačkih gradova na raznim manifestacijama. Za ovogodišnji nastup u Maglaju na festivalu najljepših ilahija i kasida, da članice hora izgledaju lijepo pobrinula se Selka Banda iz džemata Stari grad-Priboj, svojom donacijom kompleta za djevojke sa vrlo modernom i praktičnom kreacijom, a prije svega islamskom.

Enes-ef. Svraka

AKTIVNOSTI TOKOM RAMAZANA U SANDŽAKU

Mubarek mjesec ispunjen Kur'anom, ilahijama i druženjem

U saradnji sa glavnim imamima medžlisa Islamske zajednice Sandžaka, Glas islama u ovom broju donosi pregled ramazanskih aktivnosti

Novi Pazar

IFTARI ZA STUDENTE SVIH FAKULTETA U NOVOM PAZARU

Prema riječima glavnog imama u Novom Pazaru, Mirsad-ef. Bećirovića, u ovom gradu teravih-namaz je obavljan na 55 mjesta – u 37 džamija, 8 mekteba i 10 privatnih kuća. Mukabela se održavala u Arap džamiji prije podne, i u Bor džamiji prije ikindije namaza.

Redovna predavanja su se održavala dva puta sedmično od strane teologa zaposljenih pri Medžlisu. Organizovane su posjete džemata od strane Mešihata i Medžlisa, sa nivoa Mešihata na čelu sa direktorom Medrese Mevlud-ef. Dudićem, a sa nivoa Medžlisa, na čelu sa glavnim imamom Mirsad-ef. Bećirovićem i predsjednikom Medžlisa Sead-ef. Šaćirovićem.

Tokom ramazana posjećeno je 90% džemata ovog Medžlisa.

Na osnovu odluke Mešihata IZ-e Sandžak, ovaj Medžlis je organizovao zajednički iftar u Restoranu saz u četvrtak, 27. oktobra. Iftaru su prisustvovali direktori ustanova u Novom Pazaru, imami iz Novog Pazara, Sjenice i Tutina, profesori Gazi Isabeg medrese, kao i veliki broj članova Islamske zajednice.

Rožaje

Bogat medijski program i velika posjećenost džamija

Glavni imam u Rožaju, Ernad-ef. Ramović nas je izvijestio da je na teritoriji Medžlisa Islamske zajednice Rožaje teravih-namaz klanjan na 24 mjesta. U samom gradu se klanjalo na 5 mjesta. Umjesto Centralne džamije klanjalo se u Fabrici CIK. U naselju Bandžovo brdo, gdje je također u toku izgradnja džamije, teravih namaz je obavljan u privatnoj kući. U ostalim mjestima je klanjano u džamijama. Na području Medžlisa Islamske zajednice Rožaje u toku je izgradnja tri džamije. Hafizi iz Turske su učili mukabelu u Donjoj džamiji s podne namaza.

Oko 3000 klanjača je pri-

Medžlisi Islamske zajednice Berane i Petnjica

U beranskom gradskom džematu ramazan je dočekan sa malo više klanjača nego prošle godine. Na teravih i džuma namazu u Haremskoj džamiji ima između 40-50 džematlija, a oko 40 djece dolazi u mekteb. U džamiji se klanja svih pet namaza. Što se tiče postača, nismo zadovoljni jer ih nema puno.

Na području Medžlisa IZ-e Petnjica teravih namaz se klanja na sedam mjesta, zahvaljujući Medresi iz Novog Pazara i Mešihatu IZ-e Sandžaka koji nas više godina obezbjeđuju dobrim kadrom iz reda učenika pomenute Medrese. Teravih namaz se klanja u sljedećim džematima: Petnjica, Vrševo, Savin Bor, Trpezi, Kalica, Murovac i Javorova. Petnjička džamija, koja ima stalno uposljenog imama Husein-ef. Ramčilovića, koji je jedini imam na području našeg Medžlisa, klanja se teravija i pet vakata. U Savinom Boru u džamiji teravih i džumu namaz predvodi već nekoliko godina Muamer Škrijelj, a u ostalim džematima su angažovani učenici Medrese. U svim džamijama ima džemata, negdje manje a negdje više, ima djece u mektebu, ali ne dovoljno, dok se u nekim džematima klanja svih pet namaza zahvaljući mladim imamima koji daju sve od sebe da što više pomognu našem Bihoru, koji još uvijek luta. Ono što nas posebno zabrinjava jeste to da kod nas ima sve manje postača. Veliki broj naših Bošnjaka ne posti. Postači su rijetki, a kako kažu neki stari džematlije, bolje se i više postilo za vrijeme komunizma nego danas. Šta je sa ovim narodom, hoće li doći k sebi, Bog zna?!

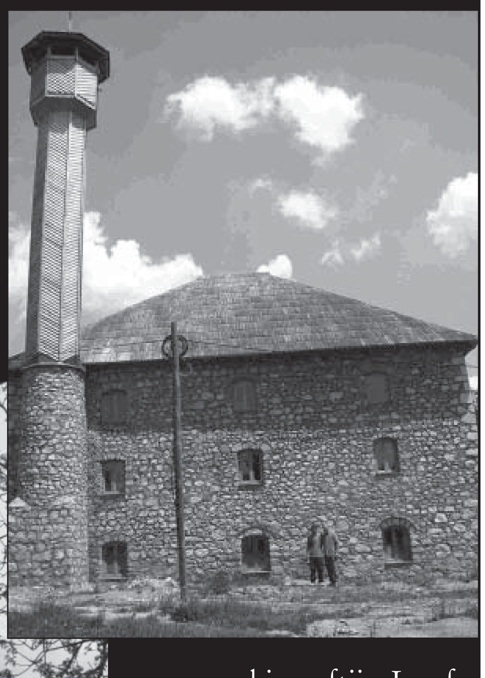

Nažalost, u našim mahalama i selima i u ramazanu ima mnogo onih koji koriste alkohol i razne harame. To je posebno u toku ovog mubarek mjeseca žalosno i tragično za ovaj narod, koji nikako da dođe pameti.

No, naše je da pozivamo, a Allah dž.š. upućuje na pravi put koga hoće. Velike su razlike u našem podijeljenom Sandžaku. Ko je kriv za to - da li uvijek narod ili još neko drugi – postavlja se pitanje.

U toku ovog mubarek mjeseca naše džemate su obišli izaslanik Reisu-l-uleme Islamske zajednice u BiH, profesor Mehmedalija Hadžić sa delegacijom, u kojoj su bili i crnogorski muftija Jusuf-ef. Đoković, te sekretar Mešihata IZ-e Crne Gore, Bajro ef. Agović.

Na kraju, molimo Allaha dž.š. da muslimanima ukabuli njihov ibadet, molimo Ga za jedinstvo i slogu muslimana. Koristim priliku da uputim čestitku svim muslimanima svijeta za naš najradosniji dan poslije posta: Bajram šerif mubarek olsun.

Muamer Škrijelj

sustvovalo teravijama. Pola sata prije iftara počinjala je TV emisija, a od 22 do 9 sati emitovan je direktni satelitski prijenos arapskih kanala – učenje Kur'ana. Radio Rožaje i radio M su emitovali predavanja prije iftara i prije sehura.

U ime Mešihata IZ-e Crne Gore Rožaje su posjetili Mehmedalija Hadžić i Ahmed Mašić, zatim Reis Islamske zajednice Crne Gore Rifat-ef. Fejzić, sekretar Bajro Agović i muftija Jusuf Đoković.

U srijedu, 26. oktobra opština Bajram Paša iz Istanbula organizovala je iftar, u saradnji sa Medžlisom i Opštinom Rožaje za 1500 ljudi na gradskom trgu.

Prijepolje

Sportske i kulturne aktivnosti

U Prijepolju se na 20 mjesta klanjala teravija; u12 džamija, 7 mekteba i jednoj privatnoj kući.

Mukabela je učena u jednoj gradskoj džamiji; itikaf također u jednoj. Medžlis Prijepolje je imao posjetu od strane delegacije profesora Medrese iz Novog Pazara. Organizovan je zajednički iftar kome su prisustvovali predstavnici Mešihata, članovi džematskih odbora, imami i zaslužni aktivisti.

Značajno je istaći da se u ovom gradu već treći put održava Ramazanski turnir u fudbalu.

Za treći dan Bajrama, bit će priređen koncert ilahija. Gostuju izvođači iz Goražda, a organizator manifestacije je društvo "Ikre."

Nova Varoš

Jedini sandžački medžlis sa jednom džamijom

Ramazanske aktivnosti su u Novoj Varoši obavljane u jednoj džamiji, sa

Ramazan u Priboju

Priboj je, u odnosu na druge, mala čaršija, posebno ako se uzme u obzir broj Bošnjaka u ovom gradu. Međutim, to je čaršija koja se polako uspravlja, ima svoj prepoznatljiv imidž i svoju dušu. Svakako, duša te čaršije jeste džamija i džamijsko gnijezdo u Starom gradu.

Osim uobičajenih i redovnih priprema, koje su neizostavne svake godine, pa tako i ove, pred odabrani mjesec ramazan, ovaj put smo se potrudili još malo i otišli stepenicu više. Naime, povodom dolaska ramazana, u novouređenom i lijepom dvorištu Hasan-agine džamije u Starom gradu - Priboju, u prelijepom ambijentu s pogledom na ljepoticu i njenu vitku munaru, upriličen je koncert ilahija i kasida pod nazivom "U susret ramazanu", kojeg je izveo već renomirani hor "Selsebir" iz Priboja. U prepunom džamijskom dvorištu znatiželjni posjetioci su sa suzama i aplauzima odgovorili na prve riječi ilahije "Ramazan - mjesec odabran", kao i na sve ostale. Poseban pečat ovom koncertu i lijep dojam na publiku ostavio je nastup najmlađih, onih čije vrijeme tek dolazi, duet Ajše Mehović i Zejda Svrake, učenika prvog razreda osnovne škole, izvodeći ilahiju "Pogledaj nas Ja Rabbi", sigurno prateći muzički ritam i držeći intonaciju kojom su pjevali.

U Priboju se ovog ramazana teravija klanjala na osam mjesta, što je za jedno manje u odnosu na prošli ramazan. Osim redovnih imama angažovana su i dva ramazanska imama posredstvom Medrese "Gazi Isa-beg" u Novom Pazaru. Najintezivnije su aktivnosti u gradskim džematima - Starom gradu, Novom gradu i Čitluku. Posjeta na teravih namazu je bolja nego prethodne godine, s naznakom da je u Starom gradu i ove godine oko 40% omladine. Podnevska mukabela se učila u džametu Stari grad, te obavio i'tikaf u zadnjih deset dana ramazana. U odnosu na ranije godine, ovog ramazana su i'tikaf obavila dva lica, što je dalo novi kvalitet ovom ibadetu. Također, redovno je održavana omladinska tribina u prostorijama džemata Stari grad, gdje se i okuplja najviše omladine. Prigodni programi sa polaznicima vjerske pouke,

kao i iskusnim članovima hora, upriličeni su povodom 27. noći, a centralni program održan je u džematu Stari grad - Priboj. Kroz aktivnosti glavnog imama posjećeni su džemati i upriličena prigodna predavanja i upute.

Ovog ramazana Medžlis Islamske zajednice Priboj se potrudio i upriličio iftar u hotelu "Lim" za biznismene, javne i ugledne ličnosti. Poziv je upućen i glavnim imamima i predsjednicima sandžačkih medžlisa. Svakako, imali smo čast da ukažemo gostoprimstvo muftiji Muamer-ef. Zukorliću i zamjeniku predsjednika Mešihata Mevlud-ef. Dudiću. Ovom prilikom se prisutnima obratio Sandžački muftija i, između ostalog, prezentovao relaciju, odnos Islamske zajednice i njenih pripadnika vožnjom u oba smjera, a zatim u ime Medžlisa Islamske zajednice Priboj uručio nekoliko zahvalnica zaslužnim biznismenima u ovom gradu i porijeklom iz ovog grada. Nakon iftara u džematu Stari grad – Priboj, u punoj džamiji, muftija Muamer-ef. Zukorlić obratio se prisutnim vjernicima i održao predavanje. Poslije teravih namaza u prostorijama ovog džemata u kraćem obraćanju, na prijedlog direktora Medrese Mevlud-ef. Dudića, obratio nam se musafir iz Orizara, iz Makedonije, i upoznao nas o životu i stanju Bošnjaka.

I da se još na kratko ukrcamo na ramazansku lađu i kažemo da je ove godine, hvala Allahu dž.š., bilo mirno more za plovidbu, odnosno ovog ramazana osjetila se posebna ramazanska radost i zadovoljstvo u srcima pribojskih muslimana, jer je ramazan donio bezbroj svojih darova. Hairli je došao, isto tako se i završio, ali, s druge strane, boli nas činjenica da još uvijek dobar broj onih koji su u mogućnosti da poste javno manifestuju svoju oholost i nepokornost Allahu dž.š., idući ulicom i pišeći cigaretu ili sjedeći u kafani pijući kahvu.

Molim Allaha dž.š. da ujedini srca muslimana, da ukabuli naše ramazanske ibadete i podari uputu neupućenima kako bi nam se pridružili, ako Bog da, narednog ramazana.

BAJRAM ŠERIF MUBAREK OLSUN!

Enes-ef. Svraka

jednim džematom, kao što je uobičajeno, kako nam je kazao glavni imam Ismet-ef. Bihorac. Vjerske aktivnosti se sastoje od obavljanja pet dnevnih namaza uz teraviju, učenje mukabele i održavanje svakodnevnih vazova i nesihata.

Ove godine nisu bili organizirani zajednički iftari uslijed finansijskih problema u kojim se nalazi ovaj medžlis. Ono što se ima istaći jeste da je dovršena izgradnja šadrvana. Prije ramazana je u sandžačkim medžlisima organizovana sergija za pomoć ovom Medžlisu Islamske zajednice Nova Varoš, ali efendija Bihorac nije htio komentarisati kakav je bio odaziv u toj akciji.

Tutin
Izgradnja gradske džamije

Adem-ef. Zilkić, glavni imam Medžlisa Tutin nam je kazao da se u tom medžlisu klanjalo na 53 mjesta – u 34 džamije, 5 mesdžida i 6 mekteba. Ostalo su privatne kuće. Itikaf se obavlja u centralnoj džamiji i u džematu Dubovo.

Obilasci prigradskih džemata obavljaju se svakodnevno. Interesantno je da uz glavnog imama i predsjenika Medžlisa u ovim posjetama učestvuje i određenih broj džematlija iz Tutina.

Do zaključenja ovog broja Glasa islama, obiđeno je 70% džemata. Prioritet imaju ona mjesta gdje namaze predvode učenici. U nedjelju, 30. oktobra organizovan je zajednički iftar u restoranu Autotehna.

Gradske i prigradske džemate ovog Medžlisa posjetila je delegacija Mešihata u sastavu: zamjenik predsjednika Mevlud-ef. Dudić, Rešad-ef. Plojović i Nedžad-ef. Hasanović.

U Centralnoj džamiji obavljena je promocija izdanja El-Kelimeh od strane dr. Šefika Kurdića. Nakon promocije, dr. Kurdić je gostovao na lokalnoj radio stanici NT.

Ramazanske aktivnosti su obogaćene emisijama na lokalnoj TV Tutin i radio NT.

Inače, glavni imam Adem-ef. Zilkić ističe da su u toku intenzivni radovi na džamiji Cikiljevac koja se gradi u centru Tutina.

Balkanski karavan iz istanbulske opštine Bajram Paša
Iftari pod vedrim nebom

Ove godine Sandžak je imao jedinstvenog posjetioca iz bratske Turske. Istanbulska opština Bajram paša, u kojoj živi veliki broj Bošnjaka, organizovala ja Balkanski karavan. Ovaj neobični karavan se sastoji od tri šlepera, jednog autobusa i tri minibusa. U šleperima je smještena pokretna kuhinja, stolovi, stolice, šatori, bina, TV oprema za direktan prijenos programa. U manifestaciji je učestvovalo, zajedno sa osobljem, 76 gostiju iz Turske.

Karavan je obišao 7 zemalja – Tursku, Bugarsku, Grčku, Albaniju, Kosovo, Sandžak, Bosnu i Hercegovinu i gostovat će u Rumuniji ako bude imalo vremena. Iftari i ramazanski kulturni program održani su u 24 mjesta: U Ohridu, Gostivaru, Prištini, Peći, Prizrenu, Mostaru, Zenici, Rožaju i Novom Pazaru. Šleperi su se pretvarali u kuhinje koje opslužuju hiljadu-dvije ljudi, a nakon toga u binu na kojoj se izvode ilahije i folklor.

Program je pratila turska državna televizija TRT int. U programu koji je izveden u Rožaju i Novom Pazaru učestvovali su poznati izvođači ilahija Erkan Mutlu, porijeklom iz Novog Pazaru i Ahmed Ozhan. Publika u Novom Pazaru i Rožaju imala je jedinstvenu priliku da vidi ples mevlevijskih derviša i tačku gutača plamena. Izvođen je i program za djecu.

U Rožajama se građanima obratio g. Mustafa Hatiple u ime Opštine Bajram paša, zatim predsjednik Opštine Rožaje g. Nusret Kalač i Reis Islamske zajednice Crne Gore Rifat-ef. Fejzić. Nakon

njihovih riječi program su izveli hor Medžlisa Islamske zajednice Rožaje NUR i folklor Vrelo Ibar (Ibiš Kujević).
U emisiji koja je emitovana pred ponoć gostovali su predsjednik Opštine Nusret Kalač, Reis Rifat-ef. Fejzić i glavni imam Ernad-ef. Ramović. U ime udruženja Bošnjaka iz Istanbula predstavio se Kerim Erdem, kao i finansijer ovog iftara Sulejman Sandžak Ademsoj.

Bijelo Polje
U Koritima otvorena džamija nakon 30 godina

Prema riječima glavnog imama u Bijelom Polju, Alen-ef. Hasića, u tom Medžlisu ove godine ramazanske aktivnosti su se odvijale ustaljenim tokom, uz određena poboljšanja na polju posjeta od strane predavača, kao i u broju džemata na kojima se klanjala teravija namaz.

Teravija namaz se ove godine klanjala na jedanaest mjesta. Novi džemat ove godine je selo Korita u kojima postoji džamija, ali teravija se nije klanjala od davne sedamdesete godine.

Erkan Mutlu, jedan od najpoznatijih izvođača ilahija u Turskoj

Anadolska fondacija podijelila 300 paketa

Anadolska fondacija za razvoj sa sjedištem u Novom Pazaru bila je donator oko tri stotine prehrambenih paketa, koji su u subotu 29. oktobra, posredstvom Internacionalne humanitarne organizacije (IHO) Mešihata Islamske zajednice Sandžaka, podijeljene siromašnijim licima u Novom Pazaru. Humanitarni paketi su sadržavali uglavnom osnovne životne namirnice uglavnom.

Glavni koordinator IHO-a Ramiz Midović zahvalio se predstavniku Anadolske fondacije na pomoći koju su dostavili siromašnim licima na ovom području i izrazio nadu de će se ova saradnja nastaviti i ubuduće. IHO na spisku ima dosta veliki broj onih kojima redovno dodjeljuje pomoć, iako raspolaže dosta skromnim sredstvima. O ovoj podjeli građani su bili obavještavani putem lokalne televizije.

POVODOM DOČEKA NAJDRAŽEG NAM GOSTA - MJESECA RAMAZANA, U TUTINU UPRILIČENA SVEČANOST POD NAZIVOM:

«Hošgeldein ja šehri ramazan»

Dana 03. oktobra 2005., u organizaciji Muslimanskog omladinskog kluba iz Tutina, u velikoj sali Doma kulture održana je svečanost povodom dolaska mjeseca ramazan-i-šerifa. U već uobičajeno prepunoj sali program su priredili i izvanredno izveli članovi hora MOK-a, koji nosi naziv "Bajrak islama". Uz prelijepe avaze mladalačkih srca, na licima prisutnih blistao je nur vjere islama, a duše su posebno bile sretne jer dočekuju najdražeg nam gosta - mjesec Allahove milosti i oprosta! Predsjednik Muslimanskog omladinskog kluba u Tutinu, mr. Sead-ef. Ibrić, za ovu priliku održao je predavanje o ramazanu sa posebnim osvrtom i porukom da je ramazan posebna prilika da čovjeku budu oprošteni svi prošli grijesi, jer "čovjekovi grijesi izgore tokom ovog mjeseca", te da se tim putem može postići Allahova milost, što je najvažnija stvar i najveći cilj svakog vjernika.

Zahvaljujemo se upravi Doma kulture koji su nam, kao i ranije, izlazili u susret i besplatno nam ustupili salu i za ovu svečanost.

Molimo dragog Boga da obilato nagradi sve one koji su na bilo koji način pomogli i bili sebeb ovakvih i sličnih svečanosti koje priređujemo u ime Allaha dž.š., a za dobro sviju nas. Molim dragog Allaha dž.š. da nam da Svoju milost, zdravlje i takvaluk, da naše živote živimo onako kako je On zadovoljan sa tim i da Njegova milost obaspe sve muslimane svijeta. Amin!

Vehbija Hot

Sve postojeće džamije su za vrijeme Ramazana bile petovaktovne.

Ove godine predstavnici Medžlisa posjetili su sve džemate na teravih-namazima. Predavanja u centralnoj džamiji su bila svake večeri od strane predavača: Alen-ef. Hasić, Irfan-ef. Hasanović, Hasan-ef. Bošnjak i Ahmed-ef. Destanović. Pored ovih predavanja od strane lokalnih predavača imali smo posjete od strane musafira iz Mešihata iz Podgorice u nekoliko navrata, kao i Mešihata iz Novog Pazara. Posjete su bile i od strane izdavačke kuće El-Kelimeh, u čije ime su gostovali predavači dr. Šefik Kurdić i Musa Sanin. Zabilježene su i brojne lokalnih posjeta od strane imama i studenata islamskih nauka.

Pored predavanja za sve džematlije, muallima Amela Bećirović je držala predavanja u većini džemata.

Glavni imam Alen-ef. Hasić izdvaja kurseve Kur'ana koji su održani nakon sabah-namaza svakim danom, kao i kurseve iz ahlaka poslije ikindije namaza u Centralnoj džamiji. Također je organizovana večer ilahija i kasida u Domu kulture za Lejletul-kadr, čijom prilikom je bilo prisutno preko hiljadu posjetilaca u sali koja broji tristo pedeset mjesta.

Imami su gostovali na lokalnim radio stanicama, a na kraju Ramazana planirano je održavanje ispita i takmičenja polaznika mekteba. Pripremljene su skromne nagrade za polaznike.

Fahrudin Smailović

Libijsko udruženje za da'vu podijelilo 450 paketa pomoći siromašnima

Islamsko svjetsko udruženje za da'vu iz Libije, posredstvom Libijske ambasade u Beogradu, a u organizaciji Internacionalne humanitarne organizacije (IHO) pri Mešihatu, istog dana je podijelila oko 450 paketa siromašnim stanovnicima Novog Pazara. Paketi su sadržavali osnovne namirnice za ishranu, kao i određene artikale za higijenu.

Organizaciju podjele su, osim IHO-a, pomogli i aktivisti Muslimanskog omladinskog kluba (MOK). Ispred Mešihata darodavcima se zahvalio Nedžad-ef. Hasanović, koji je zamolio Allaha dž.š. da donatorima ukabuli uloženi trud i novac.

INTERVJU SA MUFTIJOM MUAMER-EF. ZUKORLIĆEM POVODOM NJEGOVOG IMENOVANJA ZA PREDSTAVNIKA RABITE U SRBIJI I CRNOJ GORI

Saradnja sa Rabitom je znak priznanja i povjerenja Islamskoj zajednici Sandžaka

U odsustvu hilafeta, uloga Islamske svjetske lige, poznate pod imenom Rabita, izuzetno je korisna i dobrodošla za islam i muslimane u svijetu

Glas islama: Nedavno ste izabrani za glavnog zastupnika Rabite za Srbiju i Crnu Goru. Šta je to Rabita, ima li ova organizacija neke osobine (prerogative) hilafeta?

Muftija: Islamska svjetska liga, poznata pod imenom Rabita, je svjetska islamska organizacija sa sjedištem u Mekki, koja ima ulogu koordinacije rada svih islamskih zajednica u svijetu i izvjesne asistencije i pružanje pomoći u okolnostima u kojima je to moguće. Ona predstavlja svojevrsno duhovno središte muslimana i po svojoj ulozi, a i po svojoj poziciji, sjedištu, iako je pripadanje Rabiti na dobrovoljnoj osnovi svih islamskih zajednica. Njen uticaj je, prije svega, duhovne prirode.

Činjenica je da uživa veliki autoritet među svim islamskim zajednicama u svijetu. Ne može se govoriti da ona vrši ulogu hilafeta. Muslimani su za sada, na žalost, bez hilafeta, ali u svakom slučaju, u odsustvu hilafeta njena uloga je izuzetno dobrodošla i korisna za islam i muslimane u svijetu.

Glas islama: Šta konkretno za nas u SCG znači ova saradnja sa Rabitom, šta to mi dobijamo?

Muftija: Ova odluka je za ovaj prostor, prije svega, bitna iz prostog razloga što će postojati direktna komunikacija sa tom institucijom i mogućnost da ovaj prostor uđe u vrlo značajne programe, posebno kada su u pitanju džamije i drugi vjersko-prosvjetni programi značajni za ovo područje. S druge strane, bitno je da će to ići isključivo jednom linijom i da će moći izvjesne aktivnosti i pomoći da se ravnomjerno raspoređuju za sav ovaj prostor. U svakom slučaju, lično sam počašćen ovim i doživljavam to kao značajno iskazivanje povjerenja ove institucije prema Islamskoj zajednici u Sandžaku i prema svemu onome što je do sada činjeno i urađeno na ovom prostoru. Mi ćemo nastojati, ako Bog da, da poseban značaj damo onim prostorima koji su u teškoj poziciji, a to su neki dijelovi Sandžaka, a isto tako i izvjesni džemati od Vojvodine pa sve do primorja.

PREDSTAVNIK RABITE

Lično sam počašćen ovim i doživljavam to kao značajno iskazivanje povjerenja ove institucije prema Islamskoj zajednici u Sandžaku i prema svemu onome što je do sada činjeno i urađeno na ovom prostoru

Glas islama: Učestvovali ste u radu Evroazijskog islamskog savjetovanja (šure) u Istanbulu, a uključeni ste i u rad Evropske muslimanske unije (EMU). Kako vidite razvoj islama u Evropi u organizacionom pogledu?

Muftija: Postoje brojne asocijacije i brojne aktivnosti koje idu u pravcu objedinjavanja muslimana, odnosno organizovanih islamskih zajednica na prostoru Evrope. Mi smo, uglavnom, kao Islamska zajednica, zbog svoje pozicije u sredini Balkana, upućeni i prema Istoku i prema Zapadu, sasvim otvoreni za svu saradnju i po toj osnovi smo vrlo uključeni u sve te procese, posebno u posljednjoj deceniji, vrlo se rado odazivamo i nastojimo dati doprinos svim tim pozitivnim integrativnim procesima. Sve te organizacije nisu jednako moćne i snažne i njihovi efekti nisu isti ali, u svakom slučaju, činjenica je da su to pokazatelji da muslimani sve više sazrijevaju i da je sve manje prostora za te podjele, posebno na globalnom planu. Međutim, očito je da nagomilane posljedice perioda dekadence nisu tako male i da će trebati još prilično vremena da islamski ummet izađe u potpunosti iz tih problema. U svakom slučaju, uprkos svim problemima i nedaćama, ta razvojna linija ide blago, ali prema gore - u blagoj je ekspanziji.

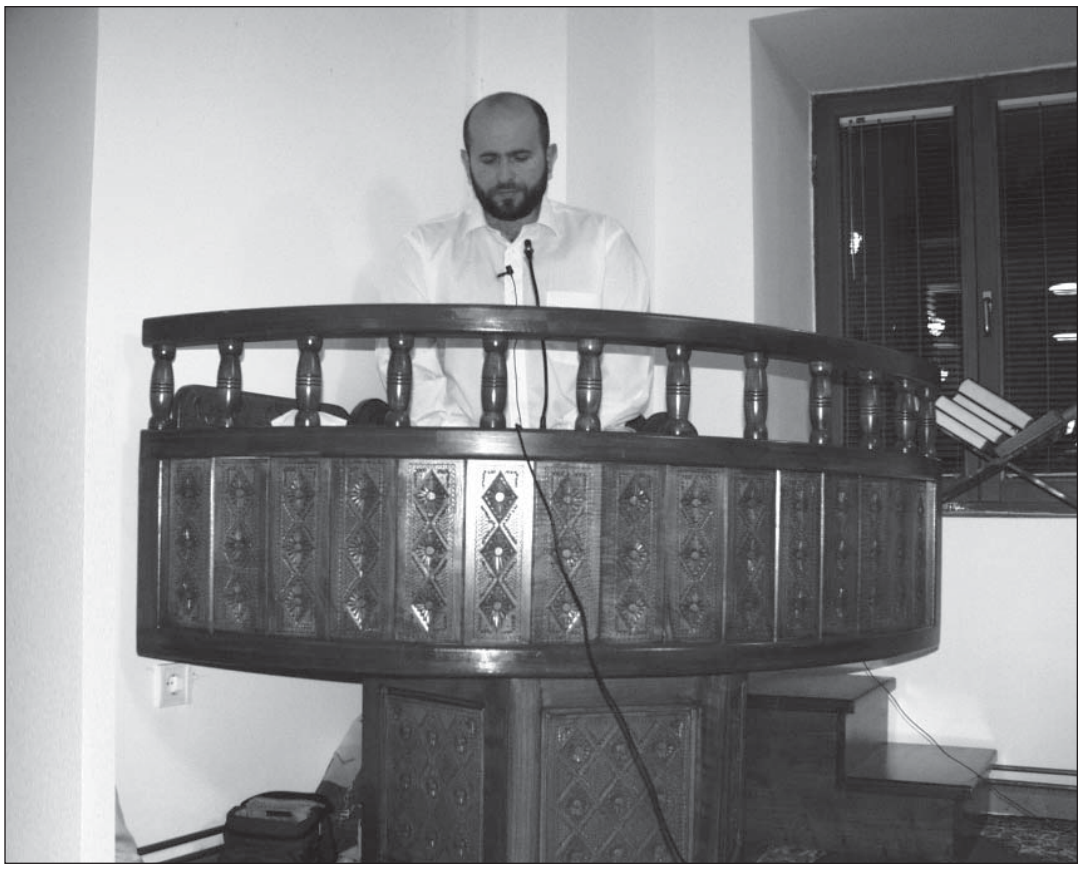

Glas islama: Kako ocjenjujete rad Islamske zajednice na nivou Rijaseta u proteklom periodu? Je li stari novi reis osoba koja može da odgovori na savremene izazove koji se nižu pred Islamskom zajednicom?

Muftija: Ono po čemu smo možda mi u Sandžaku različiti jeste činjenica da smo sve svoje snage bili okrenuli prema sebi, odnosno prema našem emanetu ovdje u Sandžaku. Nastojali smo da mnogo više radimo nego li govorimo o tome šta treba raditi, a onaj ko se puno posveti sebi onda i nema puno vremena da ocjenjuje druge. U svakom slučaju, mislim da Islamska zajednica u cjelosti, sa sjedištem u Sarajevu, također ide uzlaznom linijom. Mislim da su izbori za reisu-l-ulemu, koji su nedavno protekli, zapravo i pokazali stabilnost Islamske zajednice. Islamska zajednica ne podnosi česte promjene na vrhu, jer to nije politička organizacija gdje promjene donose vrlo često korist, već naprotiv, Islamskoj zajednici

jesu potrebne kadrovske promjene na čelu, ali ipak posebnosti i funkcionisanje čelnika u Islamskoj zajednici zahtijevaju puno vremena da se ljudi isprofiliraju za visoke obaveze koje rade, kako na domaćem tako i na međunarodnom planu. Mislim da je reisu-l-ulema Mustafa-ef. Cerić čovjek koji je najviše učinio na međunarodnom planu, na promovisanju Islamske zajednice, ličnost koja je izuzetno priznata i na Istoku i na Zapadu i svaki musliman treba da je ponosan na to kako je Islamska zajednica sa sjedištem u Sarajevu, a to znači i mi koji smo u njenom sastavu, predstavljena u svijetu. Ono što mi kao Islamska zajednica, a to su i mišljenja mnogih naših aktivista ovdje i šire u BiH, očekujemo od Reisu-l-uleme u novom mandatu jeste osvježenje na domaćem planu, osvježenje u samoj organizaciji Islamske zajednice sa sjedištem u Sarajevu i osvježenje u ustanovama Islamske zajednice, kao i afirmacija novih projekata koji bi nastavili nositi razvoj islama i Islamske zajednice adekvatno izazovima dvadeset i prvog vijeka.

Onaj ko se puno posveti sebi onda i nema puno vremena da ocjenjuje druge

Glas islama: Činjenica je da smo mi u Sandžaku zaboravljeni i od države i od međunarodne zajednice (Sjeverin, Štrpci, Bukovica, Kukurovići - blizu stotinu spaljenih sela, više desetina ubijenih, na hiljade raseljenih, na hiljade premlaćivanih, politički procesi protiv Bošnjaka još uvijek traju, ekonomska diskriminacija je još uvijek na snazi, a ništa od ovog nije dospjelo pred Međunarodni sud pravde u Hagu niti je donijeta bilo kakva rezolucija), pa moglo bi se reći da nemamo baš neku podršku ni od naše braće u Bosni. Kako ocjenjujete stanje ljudskih prava u Sandžaku?

Muftija: Ukoliko pogledamo stanje ljudskih prava u vrijeme Miloševića, onda valja reći da je napravljen izvjesni pomak. Tada kada su Bošnjaci u Sandžaku bili i biološki ugroženi, očito da nisu imali vremena i snage razmišljati o svim drugim aspektima svojih prava. S obzirom da posljednjih godina imamo vlast koja se proklamuje kao demokratska, koja uživa izvjesnu podršku demokratskog svijeta, onda zasigurno standardi, koje je neophodno uvesti da ih ova država prihvati kao svoje, posebno prema manjinskim narodima i etničkim zajednicama, neophodno je da budu na mnogo višem nivou.

Nasilje koje se dešavalo u Sandžaku ne može se tek tako zaboraviti, jer svako nasilje koje ostane nekažnjeno zapravo na neki način predstavlja inspiraciju za nekoga u budućnosti da to može da ponovi. Na primjer, tortura koja je provođena nad ljudima u Sandžaku, posebno na Pešterskoj visoravni. Prema mojim informacijama, preko 4.000 ljudi je prošlo različite oblike torture, a preko 350 ljudi je imalo teške fizičke posljedice od premlaćivanja i raznih drugih oblika torture. Od svega toga samo je par slučajeva procesuirano i na tome se, nažalost, ništa ne radi. Čak, mnogi ljudi koji su u svemu tome učestvovali, nažalost, i dalje su na značajnim mjestima u raznim javnim službama. To sigurno ova država mora da otvori, da shvati da je to neophodno za budućnost ove države, za njenu stabilnost i za jedno cjelokupno ozdravljenje od tih teških vremena koja mi želimo da potisnemo iz svojih sjećanja i da ih smatramo da su stvar prošlosti.

Druga stvar je činjenica da je paljenje džamija u Beogradu i Nišu pokazalo da je ovo i dalje rovit teren i da iz najjednostavnije situacije muslimani u ovoj državi mogu doći pod izvjesni udar. U tom pogledu je neophodno da država učini više kako bi potvrdila i nesrpskim narodima u ovoj zemlji da je ovo i njihova domovina i da u njoj mogu biti potpuno sigurni i mirni. Tu je, također, neophodno da se otvore procesi potpunog ostvarivanja nacionalnih prava, posebno kada je u pitanju obrazovanje iz onih predmeta koji imaju nacionalni značaj, kao što su književnost, historija, geografija, umjetnost. Sasvim je poznato da je bošnjačka kultura i književnost u obrazovanju Bošnjaka potpuno nezastupljena kroz sve ove predmete koje sam pomenuo. To je sa aspekta naših nacionalnih kolektivnih i individualnih prava apsolutno neprihvatljivo.

LJUDSKA PRAVA

Nasilje koje se dešavalo u Sandžaku ne može se tek tako zaboraviti, jer svako nasilje koje ostane nekažnjeno zapravo na neki način predstavlja inspiraciju za nekoga u budućnosti da to može da ponovi.

U pogledu vjerskih prava, to po ko zna koji put ističemo, neophodno je hitno donošenje Zakona o vjerskim organizacijama i zajednicama, kojim bi se precizno utvrdila prava i obaveze vjerskih zajednica, kao i mogućnost da se normalno razvijaju i zaštite svoj vjerski identitet, kako na individualnom tako i na kolektivnom nivou. U tom pogledu je neophodno da država preduzme, u saradnji sa vjerskim zajednicama, i spriječi izvjesna nedozvoljena ponašanja pojedinih crkvenih aktivista i velikodostojnika, poput onoga što se dešava u Prijepolju, da visoki dužnosnik, odnosno vladika, ulazi na Dan Svetog Save u škole i sprovodi vjerske obrede nad srpskom, ali istovremeno i nad muslimanskom djecom. Tu je također i činjenica da su u Sandžaku na nekoliko brda instalirani ogromni krstovi i to, na žalost, uz asistenciju helikoptera Vojske Srbije i Crne Gore. To je nešto što nije dio tradicije pravoslavlja, nešto što se ne nalazi nigdje gdje živi većinski pravoslavni živalj. Ovo se od strane muslimana razumije kao svojevrsna provokacija ili poruka koja sigurno ne može biti shvaćena kao dobronamjerna.

U pogledu drugih aspekata života i ljudskih prava, ono što posebno pogađa Sandžak jeste opšte stanje državnih ustanova na nivou cijelog prostora države, ali je to ovdje posebno izraženo. Naročito je tu alarmantno stanje u policiji i pravosuđu, a to su dva osnovna stuba kojima se štiti dostojanstvo i bezbjednost svakog građanina. Poznato je da narkomanija i trgovina narkoticima u Sandžaku svakodnevno odnosi svoj danak. Nažalost, država tu ne čini ono što treba, upravo iz razloga koje sam spomenuo, posebno kroz ove dvije ustanove. To je ono što nas teško pogađa i što doživljavamo

kao posebnu zapostavljenost od strane države.

Svakako, postoje i pomaci. Ja ću ovaj put istaći kao primjer ostvarivanja naših individualnih i kolektivnih prava osnivanje Univerziteta u Novom Pazaru. Time je značajno vraćeno dostojanstvo ovom prostoru, ljudima ove regije. Definitivno, kroz tu ustanovu imamo mogućnost, iako ograničenu, da značajan broj studenata školujemo na ovom prostoru uz očuvanje cjelokupnog svog identiteta.

Glas islama: Kakvu strategiju razvoja i afirmacije biste predložili Bošnjacima u Sandžaku?

Muftija: Prvo ću reći ono što je njihova obaveza, a to je više dostojanstva i više samopoštovanja.

Kada je u pitanju obaveza ove države, ono što mi tražimo od nje jeste ravnopravan status i ravnopravne

STRATEGIJA RAZVOJA

Više dostojanstva i više samopoštovanja i obaveza ove države ravnopravan status i ravnopravne šanse sa svima ostalima; ukoliko ovo dvoje budemo imali onda sam siguran da ono što sandžački čovjek kao individua sadrži i posjeduje od energije zasigurno će nas dovesti u red vrlo razvijenih naroda

šanse sa svima ostalima. Ukoliko ovo dvoje budemo imali - ovo sa naše strane i ovo sa strane države, onda sam siguran da ono što sandžački čovjek kao individua sadrži i posjeduje od energije zasigurno će nas dovesti u red vrlo razvijenih naroda, odnosno na nivo razvoja kojim možemo biti ponosni.

Glas islama: Kako protiču ramazanski dani u Sandžaku ove godine? Je li Islamska zajednica uspjela da izađe u susret vjernicima u njihovim potrebama i zahtjevima?

Muftija: Islamska zajednica je ovaj ramazan dočekala potpuno spremna i uglavnom sve obaveze prema vjernicima se odvijaju prema planu, kako u spremnosti džamija da prihvate sve džematlije, tako i u smislu olakšanja u obavljanju vjerskih obreda po selima i mjestima gdje ne postoje džamije. Sve svoje potencijale, kako administrativne tako i vjersko-prosvjetne, sa Akademije islamskih nauka i iz Medrese, stavili smo na raspolaganje Vjersko-prosvjetnoj (Mearifskoj) službi, koja je blagovremeno napravila rasporede i sve su aktivnosti tekle po planu. Također i aktivnosti vezane za medije se odvijaju po planu i očito, s obzirom da se već bliži kraj ramazana, to možemo ocijeniti kao uspješno.

Ramazan je u cijelom svijetu jedna posebnost u smislu potpune mobilizacije duhovnih potencijala muslimana, a to je u Sandžaku, posebno u Novom Pazaru, posebna slast i posebna ljepota i čar. Zaista je bio užitak posmatrati sve te ljude kako žure prema iftaru, kako žure da okončaju svoj dan posta sa posebnom ozarenošću na svojim licima. Sve to potvrđuje da duhovna energija koju islam daje ovom narodu je od neprocjenjivog značaja - to je jedno veliko blago. Islamska zajednica se osjeća vrlo zadovoljnom što je imala prilike da bude uspješan duhovni servis svom narodu.

Razgovarao:
Refik Sadiković

BAJRAMSKA PORUKA

Ono što bi svaki vjernik trebalo da ima na umu jeste da je uloga ramazani-šerifa da ojača naše mentalne i moralne potencijale. Ramazan nije propisan sam zbog sebe, već je to, zapravo, mjesec u kojem se ti potencijali trebaju ojačati i ta energija nagomilati kako bi čovjek mogao biti pravim čovjekom i ostalih jedanaest mjeseci.

Uspjeh ramazana kod svakog čovjeka se, dakle, ne mjeri samim ramazanom već efektima poslije ramazana. Oni koji su ramazan postili na pravi način, oni koji su ibadete obavljali ispravno, oni će to sigurno pokazati poslije Bajrama: po tome kako žive, po tome kako se ophode prema porodici, prema svojim komšijama, u svome poslu. Oni koji su pozitivni u tim svojim svakodnevnim ponašanjima, znači da je ramazan kod njih dao pravi efekat.

Na žalost, postoje i oni drugi kod kojih ramazan ima vrlo slab efekat, koji se poslije ramazana

vraćaju istom životu kakav je bio prije ramazana, i to onom negativnom. To je nešto što je loše i protiv čega treba da se bori svaki pojedinac na taj način da izvaga snagu svog imana i svoj uspjeh u proteklom ramazani-šerifu.

Svim pripadnicima islama želim da Allah dž.š. ukabuli ramazanski post, da njima i njihovim porodicama podari svako dobro, kao i dobro svim ljudima.

Bajram šerif mubarek olsun.

Sadekatu-l-fitr, kupovina na lizing,...

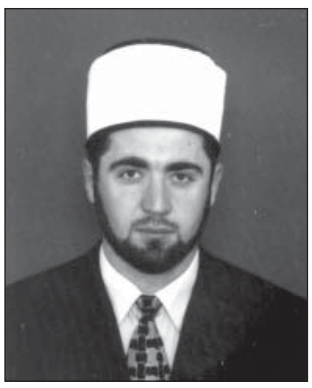

Rešad-ef. PLOJOVIĆ

PITANJE: *Da li staratelj porodice mora dati sadekatu-l-fitr i za onu osobu koja nije član njegove porodice, a zapostila je ramazan kao musafir, gost, u njegovoj kući?*

ODGOVOR: Dužnost davanja sadekatu-l-fitra je lična dužnost obveznika, osobe, tako da svako ko radi i zarađuje, te ima svoj vlastiti imetak, dužan je dati sadekatu-l-fitr za sebe. Roditelj ili staratelj daje sadekatu-l-fitr za sebe i za članove svoje porodice koji nemaju svoja primanja i svoj vlastiti imetak, jer ih je on inače dužan izdržavati. Također će suprug dati sadekatu-l-fitr za svoju suprugu, ukoliko ona nema svoj izvor prihoda, ili svoju vlastitu imovinu iz koje bi izdvojila obaveznu količinu imetka. Ukoliko ona ima svoju zaradu i imetak, njen muž nije dužan davati za nju sadekatu-l-fitr, već je to njena lična dužnost.

Što se tiče ostalih - članova rodbine i sl., koji određeni broj dana provedu kao musafiri kod nekoga, oni su u obavezi iz svoje vlastite imovine izdvojiti sedekatu-l-fitr jer njime čiste svoj lični post.

PITANJE: *Da li je dozvoljeno da se sadekatu-l-fitr pošalje van mjesta svoga boravka, u neku drugu državu?*

ODGOVOR: Sadekatu-l-fitr, kao i zekat, jesu ibadeti gdje je određivanje prioritetnog fonda ili kategorije u kompetenciji nadležnog organa Islamske zajednice, a ne stvar lične želje, hira ili sujete pojedinca.

Shodno tome, nije dozvoljeno svoj sadekatu-l-fitr slati van svoga mjesta (regije) boravka, ukoliko je stav nadležnog organa određena prioritetna kategorija, ili akumuliranje u zajednički fond iz kojeg se raspodjeljuje određenim kategorijama prema procjeni njihove potrebe i važnosti od strane nadležnog organa.

Slanjem svoga sadekatu-l-fitra vani i kršenjem odluke nadležnog organa Islamske zajednice, osoba dovodi u pitanje ispravnost ovog davanja, a ujedno čini grijeh kršeći Božiju naredbu o poslušnosti Allahu dž.š., Njegovom Poslaniku i svojim vjerskim vođama. Uzvišeni Allah dž.š. kaže: "O vjernici, pokoravajte se Allahu i pokoravajte se Poslaniku i pokoravajte se predstavnicima vašim..." (En-Nisa, 59)

Pokornost predstavnicima pomenuta u ajetu se, po mišljenju relevantne uleme, odnosi na vjerske vođe, jer je nezamislivo da će vjerski vođe svoj narod pozvati u nešto našta po vjeri nemaju pravo, za razliku od političkih predstavnika, koji vrlo često na putu ostvarenja ličnih ciljeva ne gledaju u to da li je Allahovo zadovoljstvo sa onim što čine i čemu pozivaju ili nije.

PITANJE: *Koje je zadnje vrijeme izdvajanja sadekatu-l-fitra? Šta ukoliko izdvojim sadekatu-l-fitr, ali osoba koja treba da novac preda na određeno mjesto zakasni?*

ODGOVOR: Zadnji rok uplate sadekatu-l-fitra jeste vrijeme obavljanja bajram namaza, a to znači da se on može izdvojiti do pred klanjanje bajram namaza. Kada nastupi i obavi se bajram namaz time se završava vrijeme izdvajanje sadekatu-l-fitra. Ukoliko osoba ne izdvoji sadekatu-l-fitr u ovom vremenu, kasnije izdvajanje nema vrijednost sadekatu-l-fitra već ima status obične sadake.

Ukoliko se dogodi da osoba izdvoji sadekatu-l-fitr u propisanom vremenu, ali on ne stigne do odredišta u određenom roku, to neće uticati na ispravnost sadekatu-l-fitra.

PITANJE: *Čitalac iz Sjenice pita o dozvoljenosti kamate pri kupovini novog automobila na lizing.*

ODGOVOR: Savremeno doba i savremeno ekonomsko poslovanje su donijeli brojne novine gdje čovjek sa mnogima od njih dolazi u vezu, bez obzira htio on to ili ne, a koje nisu bile poznate ranijim generacijama. Osobina vjernika jeste da brine o svojoj vjeri, to jest da u svom ekonomskom poslovanju, koje mora biti usklađeno sa modernim trendovima, ne pređe granicu vjerom dozvoljenog, to jest ne zadre u nešto što je haram, pa sebe i svoju porodicu opskrbi na haram način.

Jedna od novina i mogućnosti koju je donijelo savremeno doba, pri kupovini, jeste kupovina na lizing, gdje kupac dobije određenu stvar ili robu, sa mogućnošću njenog potpunog korišćenja, a koju nakon toga otplaćuje postepeno, u toku određenog vremena, ali uz određeni stepen kamate. Naravno, postoje kod kupovine na lizing mnogi drugi detalji koje mi ovom prilikom ne spominjemo jer nisu direktno vezani za postavljeno pitanje.

Činjenica je da Allah dž.š. jasno zabranjuje svaku vrstu kamatnog poslovanja, a Njegov Poslanik a.s. proklinje svakog onoga ko ima bilo kakvog kontakta sa kamatnim poslovanjem, te na osnovu toga sva relevantna islamska ulema je saglasna u zabrani kamatnog poslovanja.

Međutim, postoje određene situacije i okolnosti u kojima važe posebna pravila, odnosno, u kojima je dozvoljeno odstupanje od osnovnog stava Šerijata, a to je situacija nužde ili prijeke potrebe.

Pitanje nužde ili potrebe se u Šerijatu posebno tretira, a naravno, sve to na osnovu jasnih kur'anskih i sunetskih dokaza. Postoji u narodu rašireno pravilo koje glasi: "Nužda zakon mijenja", a ono je vjerovatno povezano sa fikhskim pravilom koje je zasnovano na jasnim dokazima, a koje glasi: "U nuždi se dozvoljava ono što je inače zabranjeno", a također i drugo pravilo: "Ono što se dozvoljava u nuždi, svodi se na mjeru nužde."

Nuždu kao šerijatski termin islamski pravnici definišu kao stanje izuzetne ili vanredne tegobe, pa i opasnosti, koja čovjeka tjera da ostavi ili privremeno odgodi naredbu (farz ili vadžib), ili uradi zabranjenu stvar (haram) kako bi na taj način zaštitio neku od univerzalnih vrijednosti (vjera, život, razum, imetak i čast).

Imajući u vidu argumente na kojima su ustanovljena prethodno pomenuta pravila, jedan dio savremene islamske uleme smatra da određena ekonomska poslovanja koja u sebi sadrže određeni procent kamate mogu biti dozvoljena u slučaju kada se ono što se rješava na taj način ne može riješiti na drugi način u kojem nema harama.

Primjer za to jeste i kupovina kuće, stana, automobila, osnovnih aparata potrebnih za domaćinstvo i sl. na kredit ili na lizing uz određeni procent kamate. U dozvoli ovakvog poslovanja nikako nije dozvola kamate u osnovi, već ona ostaje zabranjena, a njena zabrana se odnosi na redovno stanje ili normalne okolnosti u kojima čovjek živi i radi.

Dozvola kupovine na lizing se isključuje ukoliko čovjek ima mogućnosti kupiti automobil na drugi način, bez učešća u kamati, ili ukoliko se radi o kupovini automobila koji nije potreba, to jest nužda, već luksuz, ili način proširenja svoje djelatnosti, npr. kupovina više automobila radi korišćenja istih za prijevoz putnika i sl. Dakle, zaključak je da ukoliko se radi o kupovini nečega što je osnovna životna potreba, koja se na drugi, dozvoljeni, način ne može kupiti, pomenuti način kupovine je dozvoljen. Međutim, ukoliko se kupuje nešto što nije osnovna potreba ili se kupuje na ovaj način nešto što može biti kupljeno na halal način, ovakva kupovina postaje haram, to jest zabranjena i vjernicima je haram učestvovati u njoj.

Savjet svima koji razmišljaju o kupovini na ovaj način jeste da dobro razmotre okolnosti u kojima se nalaze i uslove koje prihvataju, da pristaju samo na ono zašta su sigurni da mogu ispiniti, jer u suprotnom to neće biti rješavanje problema, već zapadanje u još težu situaciju i problem, a to se događa ukoliko u određenom vremenskom periodu onaj koji kupuje ne bude u stanju ispoštovati ono našta je pristao.

Vaša pisma šaljite na:

pisma@glas-islama.com,
fetve@islamskazajednica.org
ili vps@verat.net

Ostaje samo islam da odigra ulogu spasioca čovječanstva (III)

Dr. Jusuf EL-KARADAVI

7. Savremeni pravac

Ovome poziva pravac "srednjeg puta", koji u islamu vidi ideju koja u sebi sadrži raznovrsnu poruku čovječanstvu. Božansku, jasnu poruku. Ciljna grupa ove ideje je čovjek, ona je univerzalnog karaktera, puna najuzvišenijih moralnih načela, nudi mu odgovore na sva pitanja.

Uloga ovog pravca je da muslimanima vrati dostojanstvo, da ih usmjeri ka jednom od najvećih oblika džihada, da muslimane vrati islamu, kako bi znali da se okoriste od prošlosti, da čine konkretne, suštinske stvari u sadašnjosti i da svijetlog obraza i puni optimizma gledaju u budućnost.

Džihad koji je okupiran izgradnjom a ne rušenjem, sjedinjavanjem a ne dijeljenjem, djelovanjem a ne raspravljanjem, ponosom a ne ohološću.

Islam koji je poruka mira a ne nasilja, tolerancije a ne ekstremizma. Islam koji poziva na saradnju a ne na isključivost.

Ovaj pravac čini bogatim to što se oslanja na cjelokupnu islamsku zaostavštinu i civilizacijsko naslijeđe i to što se oslanja na cjelukupnu snagu koju trenutno posjedujemo, koji ima snage da se suoči i sa našim greškama juče i nedostacima danas.

To su oni koji svakoj stvari nastoje da daju ono što joj pripada.

Utemeljivači ovog pravca su islamski alimi koji nisu žalili truda i koji su čitav svoj život posvetili renesansi islamskog ummeta.

Među prvima ovome pravcu pripadaju Šejh Afgani, Muhammed Abduhu, Rešid Rida, veliki islamski autoriteti, kao i oni koji su došli kasnije i koji su radili na obnovi islamske misli, primjera Hasan el Bene, osnivača islamskog pokreta u Egiptu, Islamska braća, koji imaju svoje sljedbenike u preko 70 zemalja svijeta.

Tom pokretu pripadaju veličine poput: Mustafe Sebaija, Abdul-Kadira Avde, Muhammeda Gazalija, Sejjida Kutba, Seida Huwwe, Abdul-Halima Ebu Šekkah i drugih islamskih velikana.

Ćelije ovog pokreta nalaze se, kao što rekosmo, i u drugim zemljama, kao što su, na primjer, Islamski pokret otpora u Sudanu, Partija Nehdeh u Tunisu, Islamski radnički pokret u Jordanu, Partija jedinstva i progresa u Jemenu i dr.

Ovom pravcu također pripada i Ebu A'la el-Mewdudi, osnivač islamskog pokreta na Indijskom poluotoku, poznati islamski učenjak čije knjige su poznate i na Istoku i Zapadu, među muslimanima i nemuslimanima.

Ovom pokretu pripada i Abdul Hamid Badis, osnivač udruženja uleme u Alžiru, koji se borio protiv francizacije alžirskog naroda i izdajničke vlasti i koji je radio na povratku naroda islamu i svom arapskom porijeklu.

Jedan od najistaknutijih članova ovog pokreta bio je šejh Bešir Ibrahimi, nakon njega tu je bio i poznati alžirski mislilac Malik ibn Nebbij.

Njihov pravac slijedila je i organizacija koju je predvodio Nedžmedin Erbakan u Turskoj.

Zagovornici ovog pravca su također i brojne današnje islamske organizacije, kao što su Nedvetul-ulema iz Indije, koji su uspjeli u svom radu napraviti spoj između korisnog iz prošlosti i dobrog iz sadašnjosti.

Poznati predstavnici ove organizacije su imena poput Šebli Nu'mani, Sulejman Nedevi, Ebu Hasan En-Nedewi.

Na Zapadu ovaj pravac zagovaraju brojne organizacije, kakva je Svjetski koledž za islamsku misao, čije je sjedište u Vašingtonu, koji imaju plejadu velikih mislilaca, kao što su: dr. Abdul Hamid Ebu Sulejman, dr. Taha Džabir Ilwani i drugi, koji čine veliki napor kako bi tamošnju javnost upoznali sa pravim vrijednostima vjere islama.

Islam u očima pripadnika ovog pravca nije ograničen vremenski niti prostorno, niti je ekskluzivno pravo određene provincije ili određene grupe ljudi.

Islam koji ukazuje na pravi put je taj islam. Islam Kur'ana i Sunneta. Sunneta Muhammeda a.s. i sunneta pravednih halifa nakon njega.

Islam koji olakšava, a ne otežava! Koji donosi radosne vijesti, a ne rastužuje! Koji poziva dijalogu, a ne nasilju. Koji poziva na upoznavanje, a ne na negiranje i isključivost, koji promoviše toleranciju, a ne ekstremizam, suštinu, a ne formu, koji poziva konkretnom činjenju, a ne bespredmetnim raspravama. Koji poziva idžtihadu, a ne taklidu, koji poziva obnovi islamske misli, a ne zatvaranju. Koji poziva sredini između pretjerivanja i skraćivanja.

Islam počiva na temeljima čistog tewhida, na iskrenom i predanom ibadetu. Srž islamskog djelovanja je hajr, srž islamskog morala je dobro, srž odgoja je prefinjen ukus za korisno, srž Šerijata je pravda, srž zajedništva u islamu je bratstvo i civilizacijsko dostignuće ovog ummeta su perfektni međuljudski odnosi i nadopunjavanje.

O ovom pravcu sam govorio i ranije. U mnogim svojim knjigama sam govorio o ovom fenomenu. To je pravac koji je sredina između selefizma i modernizma, sredina između temeljnih potvrđenih istina i novih okolnosti, koji vodi računa o očuvanju historijskog naslijeđa, te iznalazi modele za ispravno tumačenje islama u sadašnjosti, kako bi se svi mogli radovati sretnijoj budućnosti.

Da li naš ummet posjeduje civilizacijsku poruku za čovječanstvo?

Ako smo ustanovili da kršćanstvo nije u stanju da ponudi čovječanstvu spas, da judeizam također nije vjera koja pretenduje na tako nešto, postavlja se logično pitanje ima li islam, odnosno, imaju li muslimani snage da odigraju ulogu spasioca čovječanstva koje se nalazi na rubu provalije?

Drugim riječima, imaju li muslimani projekat koji bi ponudili čovječanstvu kao rješenje za situaciju koja nas, sve zajedno, očekuje u narednom periodu, odnosno, novom vijeku?

Novom vijeku, kojeg poznajemo kao vijek sukoba civilizacija, kako je to kazao američki pisac Samuel Huntington, ili vijekom dijaloga, kako ga naziva francuski pisac, koji je primio islam, Rože Garodi.

Odgovor: Da, islam posjeduje ideju, odnosno, projekat kojeg može da ponudi čovječanstvu. To je projekat kojeg su proklamovali sljedbenici Srednjeg puta islama o kojima smo maloprije govorili.

Da! Ovaj ummet posjeduje ideju!

Ono u šta nema nikakve sumnje je činjenica da smo mi ummet koji posjeduje uputu. To je jedinstvena uputa, univerzalnog karaktera. Uputa koja odgoja pojedinca, vodi porodicu ka putu sreće, nudi rješenje za probleme zajednica, podiže ummet, uspostavlja državu na zdravim temeljima i koja svijet vodi putem dobra i blagostanja, nadasve mira.

To je posebno jasno iz kur'anskih riječi Muhammedu a.s.:

"Mi smo te iz milosti prema svim svjetovima poslali." (Enbija, 107)

Postoji 20 odlika upute

Kako sam to već spomenuo na predavanjima koje sam prije tri godine održao u Detroitu, u Sjedinjenim Američkim Državama, postoji 20 odlika ove upute, o kojima želim i sada govoriti:

Uputa o akidi koja je u saglasnosti sa prirodnim stanjem stvari, uputa ibadeta koji izgrađuje ličnost, uputa za razum kojeg vodi Objava, uputa za nauku koja je povezana s imanom, uputa za iman kojeg prati konkretno činjenje, uputa za rad u okvirima načela vjere, uputa za ovaj svijet koji je svjestan postojanja onog svijeta, uputa za tijelo čija je druga polovina istine duša, uputa za imetak koji se stiče na halal način i kojim se finansira istina, uputa za snagu koja je u službi istine, uputa za prava koja prate obaveze, uputa za slobode koje su u službi korisnog, uputa za moralna načela koja uzdižu čovjeka, uputa za pojedinca koji je svjestan svoje pripadnosti porodici i društvu, uputa za društvo koje ne zloupotrebljava prava pojedinca, uputa za ummet koji je otvoren prema svijetu, uputa za državu koja je na temeljima vjerskih principa, uputa za Šerijat kojim se postiže dobro, uputa za pravdu potpomognutu dobročinstvom, uputa za umjetnost koja se drži pravih vrijednosti.

Ovo je dvadeset odlika ovog ummeta i uputе o kojima ću u narednim redovima govoriti, moleći Allaha da mi u toj nakani otvori vidike i pomogne.

Nastavit će se

Prijevod sa arapskog jezika:
Admir Muratović, Edis Ujkanović, Edin Mujović

PRAVO NA SAMOOPREDJELJENJE

Da li Crna Gora ima pravo na izdvajanje iz SCG?

Harun HADŽIĆ

U kontekstu nastojanja Crne Gore da organizuje referendum o osamostaljenju, sve češće se čuju izjave pojedinih njenih političkih i državnih ličnosti da ova članica SCG, kao što su to učinile i ostale republike bivše SFRJ, ima pravo na samoopredjeljenje, što podrazumijeva njenu državnu samostalnost, odnosno izlazak iz sadašnje državne zajednice.

Pravo na samoopredjeljenje nije precizno definisano međunarodnim pravom, pa je, stoga, nedovoljno jasno o kakvom se to pravu radi.

Obzirom da je bošnjački narod u SCG i Sandžaku najmanje upućen u ovu problematiku, a po svemu sudeći u narednoj godini će se suočiti sa pitanjem kako da glasa na eventualnom crnogorskom referendumu, neophodno je istaći nekoliko napomena o pitanju samoopredjeljenja i otcjepljenja, jer će Bošnjaci sigurno biti najviše pogođeni eventualnim uspostavljanjem državne granice preko teritorije Sandžaka.

Pravo na samoopredjeljenje je jedno od najvažnijih kolektivnih prava, koje se po međunarodnom pravu priznaje narodima kao kolektivitetima. Ovo pravo je i individualno pravo svakog pojedinca, što znači da svaki čovjek, kao individua, bez bilo kakve prisile, odlučuje hoće li se i kako samoopredijeliti, tj. nacionalno izjasniti.

Međutim, kako pokazuje međunarodno-pravna praksa, ne može se sa sigurnošću odgovoriti na pitanje da li se ovdje radi o ius cogens, tj. o imperativnom pravilu međunarodnog prava koje obavezuje narode, ili se samo radi o političkom principu, čija primjena zavisi od odnosa snaga i interesa velikih sila.

Naime, u međunarodnom pravu je, prije svega, sporno ko je titular, tj. nosilac ovog prava, jer pojam naroda nije uopšte pravno preciziran. Takođe, nije određen nosilac obaveze u odnosu na titulara prava, tj. ko je obavezan da omogući nekom narodu da iskoristi ovo pravo, zatim, nisu određeni načini i sredstva za njegovo ostvarenje, nije definisan odnos ovog prava sa načelom teritorijalnog integriteta države, sa kojim je ovo pravo u direktnoj koliziji i sl.

Sve ovo čini pravo naroda na samoopredjeljenje jednim od najspornijih i najtežih pitanja savremenog međunarodnog prava, međunarodnih odnosa i međunarodne politike, tako da njegova konkretna primjena, u većini slučajeva, dovodi do oprečnih stavova, konfliktnih odnosa i oružanih sukoba, o čemu, kao primjer, može poslužiti krvavi raspad nekadašnje zajedničke države SFRJ, koji je, po mnogim shvatanjima, nastao nakon pogrešne odluke čuvene Badenterove komisije.

Historijski posmatrano, konstituisanje modernih evropskih država i nacija u 19. vijeku zasniva se na samoopredjeljenju kao rukovodnom principu, iako se model "jedna država - jedna nacija" čak ni teorijski nije mogao ostvariti, zbog nacionalne heterogenosti i izmiješanosti evropskih naroda. Zato je u Evropi ovaj proces bio primarno politički, a ne pravni, pa se primjena načela samoopredjeljenja ostvarivala uglavnom upotrebom sile, a samoopredjeljenje je priznato samo pojedinim, ne svim, evropskim narodima, i to u formi konstituisanja nacionalne države.

U članu 1. Pakta o građanskim i političkim pravima, kao i Pakta o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima, dokumentima koje je 1966. godine donijela Generalna skupština UN, navodi se da narodi, dakle ne manjine, i ne građani, imaju pravo na samoopredjeljenje, što podrazumijeva da:

- slobodno odrede svoj politički položaj, odnosno državno-pravni status,

- da na osnovu slobodno izražene volje formiraju državu, ili se udruže sa drugim narodom ili narodima i na ravnopravnim osnovama formiraju zajedničku, složenu državu, koja može biti federalna, konfederalna, zajednica suverenih država ili bilo kakav drugi oblik državno-pravnog ustrojstva (ovo je tzv. spoljni vid prava na samoopredjeljenje);

- da slobodno izaberu i izgrađuju svoj privredni, društveni i kulturni razvoj

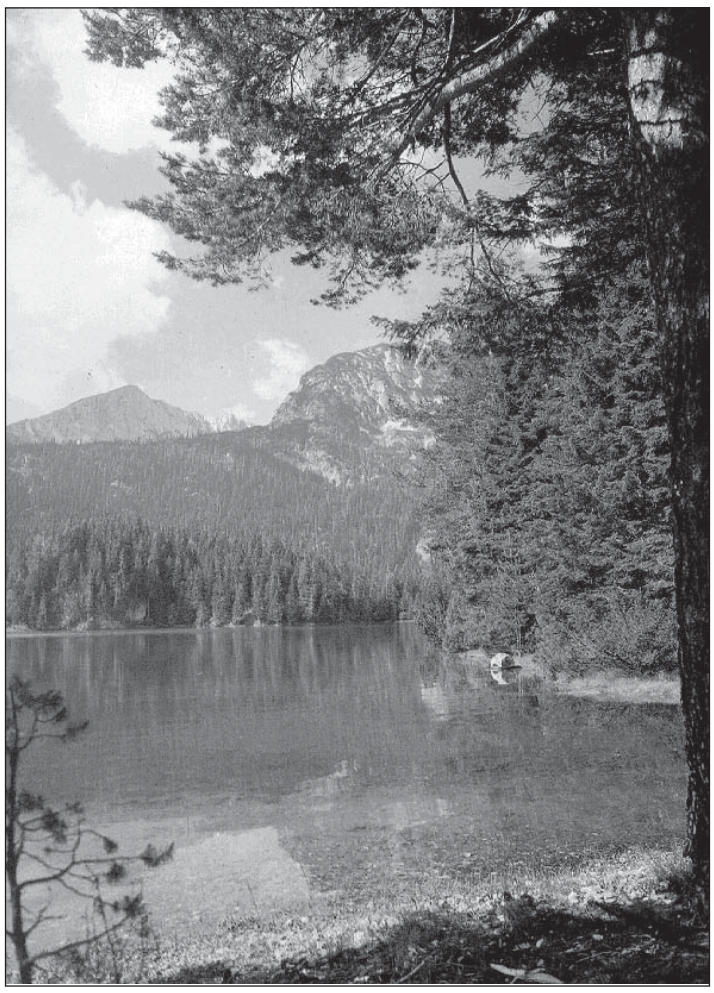

(ovo je tzv. unutrašnji vid prava na samoopredjeljenje);

- da slobodno raspolažu svojim prirodnim bogatstvima i izvorima (ovo je tzv. ekonomsko samoopredjeljenje).

Deklaracija UN o načelima međunarodnog prava o prijateljskim odnosima i saradnji među državama gore navedenu sadržinu prava na samoopredjeljenje je dopunila slijedećim stavom:

"Ništa se u prethodnim paragrafima ne može tumačiti kao odobravanje ili podsticanje bilo kakve akcije koja bi imala za cilj da razori ili ugrozi, potpuno ili djelimično, teritorijalnu cjelinu ili političku nezavisnost bilo koje suverene i nezavisne države, koja se ponaša u skladu sa načelom ravnopravnosti i samoopredjeljenja naroda, prethodno formulisanim, i kojom otuda upravlja vlada koja predstavlja cjelokupan narod koji pripada njenoj teritoriji, bez razlikovanja u pogledu vjere ili boje."

Imajući prednje u vidu i primjenjujući ovo načelo na prilike u Crnoj Gori, očigledno je da primjena i način ostvarenja samoopredjeljenja crnogorskog naroda zavisi i od toga koje će shvatanje naroda, kao titulara prava, prihvatiti međunarodna zajednica kao polazište za ostvarenje ovog prava. Naime, po jednom - američkom shvatanju narod čine svi građani u okviru granica jedne države, dok

U kontekstu nastojanja Crne Gore da organizuje referendum o osamostaljenju, sve češće se čuju izjave pojedinih njenih političkih i državnih ličnosti da ova članica SCG, kao što su to učinile i ostale republike bivše SFRJ, ima pravo na samoopredjeljenje, što podrazumijeva njenu državnu samostalnost, odnosno izlazak iz sadašnje državne zajednice.

Pravo na samoopredjeljenje nije precizno definisano međunarodnim pravom, pa je, stoga, nedovoljno jasno o kakvom se to pravu radi.

Obzirom da je bošnjački narod u SCG i Sandžaku najmanje upućen u ovu problematiku, a po svemu sudeći u narednoj godini će se suočiti sa pitanjem kako da glasa na eventualnom crnogorskom referendumu, neophodno je istaći nekoliko napomena o pitanju samoopredjeljenja i otcjepljenja, jer će Bošnjaci sigurno biti najviše pogođeni eventualnim uspostavljanjem državne granice preko teritorije Sandžaka.

Pravo na samoopredjeljenje je jedno od najvažnijih kolektivnih prava, koje se po međunarodnom pravu priznaje narodima kao kolektivitetima. Ovo pravo je i individualno pravo svakog pojedinca, što znači da svaki čovjek, kao individua, bez bilo kakve prisile, odlučuje hoće li se i kako samoopredijeliti, tj. nacionalno izjasniti.

Međutim, kako pokazuje međunarodno-pravna praksa, ne može se sa sigurnošću odgovoriti na pitanje da li se ovdje radi o ius cogens, tj. o imperativnom pravilu međunarodnog prava koje obavezuje narode, ili se samo radi o političkom principu, čija primjena zavisi od odnosa snaga i interesa velikih sila.

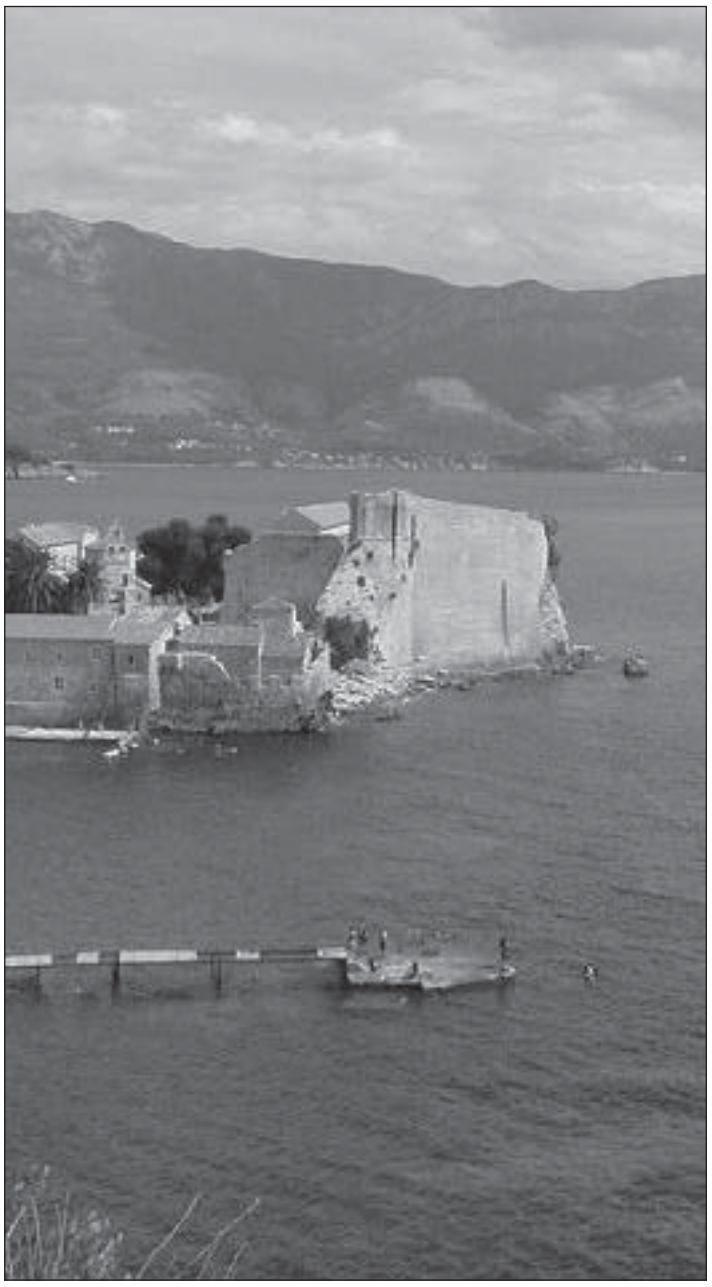

Naime, u međunarodnom pravu je, prije svega, sporno ko je titular, tj. nosilac ovog prava, jer pojam naroda nije uopšte pravno preciziran. Takođe, nije određen nosilac obaveze u odnosu na titulara prava, tj. ko je obavezan da omogući nekom narodu da iskoristi ovo pravo, zatim, nisu određeni načini i sredstva za njegovo ostvarenje, nije definisan odnos ovog prava sa načelom teritorijalnog integriteta države, sa kojim je ovo pravo u direktnoj koliziji i sl.

Sve ovo čini pravo naroda na samoopredjeljenje jednim od najspornijih i najtežih pitanja savremenog međunarodnog prava, međunarodnih odnosa i međunarodne politike, tako da njegova konkretna primjena, u većini slučajeva, dovodi do oprečnih stavova, konfliktnih odnosa i oružanih sukoba, o čemu, kao primjer, može poslužiti krvavi raspad nekadašnje zajedničke države SFRJ, koji je, po mnogim shvatanjima, nastao nakon pogrešne odluke čuvene Badenterove komisije.

Historijski posmatrano, konstituisanje modernih evropskih država i nacija u 19. vijeku zasniva se na samoopredjeljenju kao rukovodnom principu, iako se model "jedna država - jedna nacija" čak ni teorijski nije mogao ostvariti, zbog nacionalne heterogenosti i izmiješanosti evropskih naroda. Zato je u Evropi ovaj proces bio primarno politički, a ne pravni, pa se primjena načela samoopredjeljenja ostvarivala uglavnom upotrebom sile, a samoopredjeljenje je priznato samo pojedinim, ne svim, evropskim narodima, i to u formi konstituisanja nacionalne države.

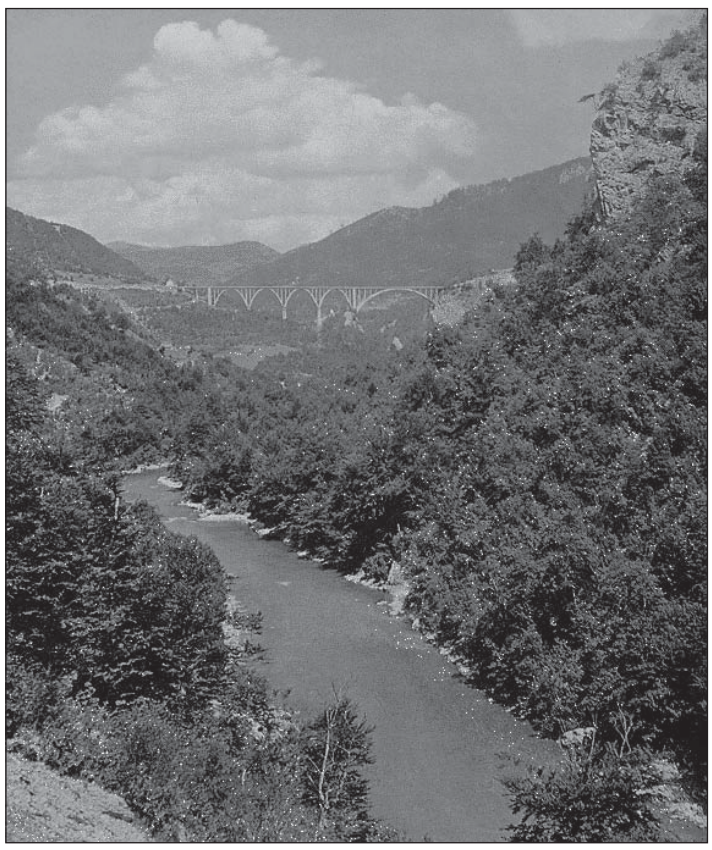

U članu 1. Pakta o građanskim i političkim pravima, kao i Pakta o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima, dokumentima koje je 1966. godine donijela Generalna skupština UN, navodi se da narodi, dakle ne manjine, i ne građani, imaju pravo na samoopredjeljenje, što podrazumijeva da:

- slobodno odrede svoj politički položaj, odnosno državno-pravni status,

- da na osnovu slobodno izražene volje formiraju državu, ili se udruže sa drugim narodom ili narodima i na ravnopravnim osnovama formiraju zajedničku, složenu državu, koja može biti federalna, konfederalna, zajednica suverenih država ili bilo kakav drugi oblik državno-pravnog ustrojstva (ovo je tzv. spoljni vid prava na samoopredjeljenje);

- da slobodno izaberu i izgrađuju svoj privredni, društveni i kulturni razvoj (ovo je tzv. unutrašnji vid prava na samoopredjeljenje);

- da slobodno raspolažu svojim prirodnim bogatstvima i izvorima (ovo je tzv. ekonomsko samoopredjeljenje).

Deklaracija UN o načelima međunarodnog prava o prijateljskim odnosima i saradnji među državama gore navedenu sadržinu prava na samoopredjeljenje je dopunila slijedećim stavom:

"Ništa se u prethodnim paragrafima ne može tumačiti kao odobravanje ili podsticanje bilo kakve akcije koja bi imala za cilj da razori ili ugrozi, potpuno ili djelimično, teritorijalnu cjelinu ili političku nezavisnost bilo koje suverene i nezavisne države, koja se ponaša u skladu sa načelom ravnopravnosti i samoopredjeljenja naroda, prethodno formulisanim, i kojom otuda upravlja vlada koja predstavlja cjelokupan narod koji pripada njenoj teritoriji, bez razlikovanja u pogledu vjere ili boje."

Imajući prednje u vidu i primjenjujući ovo načelo na prilike u Crnoj Gori, očigledno je da primjena i način ostvarenja samoopredjeljenja crnogorskog naroda zavisi i od toga koje će shvatanje naroda, kao titulara prava, prihvatiti međunarodna zajednica kao polazište za ostvarenje ovog prava. Naime, po jednom - američkom shvatanju narod čine svi građani u okviru granica jedne države, dok po drugom - evropskom

Razorni zemljotres pogodio Kašmir

U razornom zemljotresu koji je početkom mjeseca ramazana pogodio Kašmir, poginulo je preko 45.000 ljudi, dok je preko dva miliona ljudi ostalo bez krova nad glavom.

Zemljotres jačine 7,5 Rihterove skale nanio je ogromnu štetu u ljudskim žrtvama i materijalnim gubicima, pogotovo u pakistanskom dijelu Kašmira.

Pored velike nesreće koja je zadesila tamošnje stanovništvo, napaćeni narod je posebno ljut na

pakistansku vladu, koja očigledno i pored toga što su ta područja inače trustna, apsolutno se je pokazalo, nema jasne strategije niti sposobnosti da se izbori sa takvim katastrofalnim situacijama.

Pomoć napaćenom stanovništvu kasnila je i po nekoliko dana, tako da su mnogi umrli čekajući da im neko pritekne u pomoć.

Ono što zaista boli je činjenica da je brže reagovala Indija, iako je i dalje na snazi neprijateljstvo između te države i Pakistana oko Kašmira, i ponudila svoju pomoć, negoli brojne muslimanske zemlje kojima ni činjenica da se nalazimo u mubarek mjesecu ramazanu nije značila ništa.

Vjeridba i pored doživotne robije

UJedan nesvakidašnji događaj, koji zavređuje pažnju, desio se u jednom malom selu u Ramali.

Dogodila se vjeridba između dvoje mladih Palestinaca, Ahlame i Nezara.

Ovo ne bi bilo ništa

čudno da njih oboje nisu u zatvoru.

Ahlam, prva žena koja se je priključila jedinicama El-Kasem, i koja je osuđena na 1584 godine zatvora (16 doživotnih robija) zbog učešća u akcijama protiv izraelske vojske.

Nezar izdržava kaznu u trajanju od 99 godina i optužen je, također, za isto djelo.

Vjeridba se je ugovorila putem pisama koje su ovo dvoje slali jedno drugom iz zatvora.

Poznata egipatska plivačica stavila hidžab i napustila plivanje

Ranja Ilvani je jedna od najpoznatijih arapskih plivačica u posljednjih deset godina. Popularnost je stekla osvojivši ukupno 77 medelja na svjetskim, afričkim i arapskim takmičenjima u plivanju, u disciplini na 100 metara.

Na Olimpijskim igrama u Sidneju

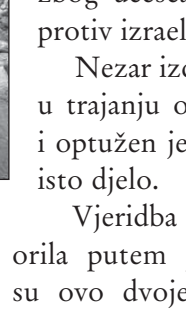

osvojila je 2. mjesto na 100 metara sa zaostatkom od 22 stotinke za vodećom plivačicom.

Ona je postigla velike uspjehe i pored činjenice da joj je tek 23 godine.

Ranja je prije nekog vremena iznenadila arapsku i svjetsku plivačku javnost odlukom da se pokrije i da se u potpunosti povuče iz daljeg bavljenja ovim sportom.

Ona je odlučila posvetiti se studiranju medicine, učenju Kur'ana napamet i upoznavanju tedžvidskih pravila.

Govoreći o svojoj odluci, Ilvani kaže: "Ja sam postigla u plivanju ono što nijedna arapska plivačica nije postigla u posljednjih 20 godina. To sam sve postigla dok sam bila još mlađa i onda sam sada sama odlučila, bez obzira što sam mogla ostvariti još bolje rezultate, da se pokrijem i da se posvetim islamskom načinu života."

"To ne mora ništa da čudi" - dodaje Ranja - "ja sam odrasla u muslimanskoj porodici, moja majka je pokrivena i ona klanja pet vakata namaza."

Izvještaj o atentatu na Haririja

Predsjednik komisije UN-a za rješavanje slučaja atentata na bivšeg libanskog premijera Refika Haririja, g-din Milis, izvijestio je generalnog sekretara UN-a, Kofija Anana, o rezultatima istrage.

Po Milisu, istraga je utvrdila da postoje osnovane sumnje da su sirijske i libanske službe državne bezbjednosti usko surađivale u pripremi i izvršenju atentata, kao i da jedna od islamskih organizacija iz Libana ima svog udjela u tom zločinu.

U prvim zvaničnim reakcijama primjetno je da mnogi od ovog izvještaja očekuju rezultate. Skoro svi zvaničnici američke administracije, počev od predsjednika Buša, preko Kondalize Rajs, pa do Džona Polta, američkog ambasadora pri UN-u, reagovali su na ovaj izvještaj tražeći da se hitno sazove sjednica Saveta bezbjednosti na kojoj bi se po hitnom postupku raspravljalo o ovom pitanju.

Sirijski i libanski zvaničnici ocijenili su ovaj izvještaj tendecioznim i ukazali da on ima za cilj da se izvrši pritisak na Siriju, te je zbog toga u osnovi politički izvještaj.

U izvještaju se, između ostalog, optužuje sirijski ministar inostranih poslova, Faruk Šeri, da je pokušao navesti istražitelje na krivi trag, kao i to da je libanski predsjednik Emil Lahud nekoliko minuta prije atentata kontaktirao organizatore atentata. Obojica njih su odbacili optužbe kao neosnovane i zlonamjerne.

Vrijeme će pokazati postoji li prostora za razmišljanje da li je ovo jedan od načina da se kod Savjeta bezbjednosti izdjejstvuje otvoren put ka vojnoj intervenciji protiv Sirije, koju, između ostalog, Amerika optužuje da dozvoljava borcima prelazak preko svoje teritorije i odlazak u Irak. (TV El-Džezira, 21.10.2005.)

Velike demonstracije u Aleksandriji

Velike demonstracije u Aleksandriji kao izraz ljutnje zbog pozorišne predstave na platou ispred sjedišta Koptske crkve u kojem se omalovažava islam i muslimani

Kako prenosi Al-Džezira, neposredno nakon iftara 21.10.2005. godine, ispred sjedišta Koptske crkve u Aleksandriji u Egiptu izbile su velike demonstracije u kojima su tri osobe izgubile život, a nekoliko desetina demonstranata i pripadnika egipatske policije je lakše i teže povrijeđeno.

Demonstracije su izbile nakon što su se tokom pozorišne predstave, čiji je sponzor bila Crkva, mogle čuti razne uvrede na račun islama i muslimana. To je muslimane posebno pogodilo jer se nalaze u mubarek mjesecu ramazanu, kao i činjenica da muslimani, iako čine ogromnu većinu u Egiptu, cijene i poštuju sakralnost i ubjeđenje Kopta koji žive u Egiptu.

Jedini zahtjev demonstranata je da se Crkva javno izvini zbog takvih ispada i da ne dozvoli da se njeni objekti ubuduće koriste u te svrhe.

S druge strane, Crkva odbija da se izvini muslimanima tvrdeći da nije imala namjeru da povrijedi osjećanja muslimana.

Ono što stvarno čudi jeste da predstavnici vjerskih zajednica ne žele ništa da učine, pa makar i ako nisu krivi, kako tvrde, kako bi se nasilje od strane egipatske policije, kojima su izloženi demonstranti koji su mirno protestvovali, okonča.

Demonstranti su i pored žrtava najavili ponovna okupljanja sve do ispunjenja njihovih zahtjeva.

Islamska ulema poziva da se smanje međumezhebske razlike i razilaženja

Poznati i priznati islamski učenjaci današnjice pozivaju da se smanje međumezhebske razlike među muslimanima danas. Muslimanima nikada kao sada nije bilo potrebnije jedinstvo

Poznati sirijski alim Salah Kuftari tokom svog govora na ovom skupu

Poznati islamski mislioci i učenjaci pozvali su na skupu, koji se nedavno održao u Dubajiu, na sman-

jenje međumezhebskog razilaženja, te ukazali na potrebu većeg i intenzivnijeg zalaganja na polju zbližavanja među mezhebima, pogotovo danas kada muslimani mnogo trpe zbog pretjeranih rasprava oko sporednih stvari.

Nikada kao do sada muslimanima nije bilo potrebno jedinstvo i mi to jednostavno moramo ostvariti.

U svom obraćanju na ovom skupu, poznati islamski mislilac i učenjak, dr. Jusuf Karadavi, pozvao je da muslimani ne upadaju u klopku koju im pripremaju sa strane i da međumezhebske razlike ne podižu na visok nivo, tako da danas imamo situaciju da neki muslimani žele mezhebsko razilaženje između šija i sunija pretvoriti u razilaženje "dva ummeta", ummeta sunija i ummeta šija, što jednostavno nije prihvatljivo.

Kardavi dalje kaže: "Zajedničko nam je da vjerujemo u Jednog Boga. Zajednička nam je akida, farzovi, objavljene Knjige, poslanici, svi vjerujemo u Sudnji dan. Okupljeni smo oko šehadeta La Ilahe Illallah Muhammedun Resulullah. Zbog svega navedenog ne smijemo dozvoliti da se udaljavamo jedni od drugih. Posebno je to imperativ danas, kada su se mnogi udružili protiv svih nas i zajednički su nam neprijatelji. Biti zajedno danas, nije stvar želje i izbora. To je nešto što u današnjim uslovima nema alternativu. To je farzi ajn za sve nas."

"Mi moramo biti svjesni" - dodaje Kardavi – "da Allah dž.š. neće primiti naše ibadete, niti će upotpuniti naš iman, ako ummet nije jedinstven. On nas je u Kur'anu nazvao ummetom, ne ummetima."

Kako prenosi dopisnik islam-online.net-a, koji je pratio ovaj skup, svi koji su govorili bili su saglasni u ocjeni da muslimani danas moraju barem za trenutak ostaviti međumezhebska razilaženja po strani i okrenuti se jedni drugima, kako bi zajednički našli put koji vodi izlasku ummeta iz nimalo zavidne situacije u kojoj se nalazi.

Naravno, kao i uvijek i svugdje, javio se i glas onih koji misle da ti i takvi pozivi na zajedništvo su proizvod "saveza" između, po njima, nepriznate uleme i Amerike, što je naišlo na oštru osudu prisutnih i na negiranje.

Ne znamo samo kakav li imperativ oni mogu da slijede, ako to nije danas jedinstvo muslimana!?

Irački ustav nije prošao na referendumu?

Kako stvari trenutno stoje, Iračani najverovatnije nisu naseli na podvalu koja im je nuđena od strane poltronske vlade i odbili su na referendumu, koji je održan sredinom ovog mjeseca, da podrže novi irački ustav koji je, između ostalog, predviđao i federalno ustrojstvo Iraka.

Na referendumu je izašlo oko 61% građana Iraka i pošto im rezultat nije bio po volji, oni koji su organizovali referendum saopštili su da su registrovani brojni primjeri nepravilnosti.

To zaista čudi ako se zna da je vlada bila ta koja je postavila svoje kontrolore na biračkim mjestima.

Ono što je bilo poznato i prije referenduma, obistinilo se. Pripadnici sunija su glasali protiv referenduma, ali ono što je posebno zanimljivo i što je iznenadilo one koji su mjesecima pripremali scenario za podjelu Iraka, veliki broj Iračana koji pripadaju šiitskom mezhebu nije nasjelo na ovu prevaru i također je glasalo protiv novog nacrta ustava.

Za ustav su jedino bili pripadnici kurdske nacionalnosti, koji su u tome vidjeli ostvarivanje višedecenijskog sna o svojoj nacionalnoj državi, makar na putu toga šurovali i sa okupatorima i onima koji razaraju njihovu državu.

Očigledno će oni koji planiraju cijepanje Iraka sada imati gomilu problema da ubijede Iračane da to rade "za njihovo dobro".

Meksiko vrši nadzor nad muslimanima na zahtjev SAD

Kako je utvrdio tim advokata koji zastupaju neke muslimanske organizacije koje vrše legalnu djelatnost u Meksiku, vlada ove latino-američke države vršila je nelegalan nadzor nad djelatnošću pripadnika muslimanske manjine u ovoj državi i pored činjenice da niko od ovih ljudi nije okrivljen niti pravosnažno optužen za bilo kakvu djelatnost koja bi se mogla opisati "terorističkom".

Oni su saopštili da se meksička vlada odlučila na ovaj korak na zahtjev Sjedinjenih Američkih Država.

Novi zakon u Maroku

Poslanici u marokanskom parlamentu usvojili su poseban zakon kojim se utvrđuje krivična odgovornost za sve one koji planiraju ili čine djela kojima se na bilo koji način omalovažavaju državni simboli.

Iako je ovaj zakon naišao na odobravanje jednog dijela stanovništva i javnih radnika, islamisti u Maroku izrazili su bojazan da se njime ne planira još veći pritisak na njih, te da je, ustvari, svrha ovog zakonskog akta upravo to.

Ono što se krije iza

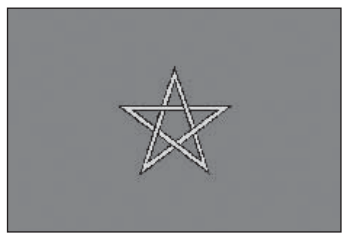

ovog zakonskog akta nije, kako kažu pripadnici islamskih organizacija, zaštita državnih simbola, jer se to podrazumijeva, već pritisak na pojedine hatibe koji u svojim hutbama katkad spomenu i određene propuste marokanskog kralja, te samim tim ovim zakonskim aktom se krše osnovna ljudska prava na slobodu govora i javnog kritikovanja određenih poteza vlasti, koji imaju negativne posljedice po državu i narod.

Hamas opominje Abbasa

Palestinska organizacija Hamas upozorila je predsjednika Mahmuda Abbasa da od planirane demilitarizacije pripadnika ove organizacije neće biti ništa i da pripadnici Hamasa, dok traje okupacija i posljednjeg dijela palestinske teritorije, neće odložiti oružje.

Na konferenciji za štampu, koju prenosi katarska TV stanica El-Džezira, Halid Meš'al, direktor kancelarije Hamasa u Damasku, izjavio je da Hamas potpuno poštuje autoritet predsjenika Abbasa, ali da bi on trebao da radi konkretnije stvari, a ne da se bavi Hamasom.

Meš'al zamera predsjedniku što ne čini sve što je u mogućnosti kako bi izdjejstvovao oslobađanje palestinskih zatvorenika iz izraelskih zatvora. Prema mnogima od njih nije podignuta ni optužnica, već se protivzakonito drže u izraelskim kazamatima.

Sadam ne priznaje sud

Bivši irački predsjednik Sadam Husein odbio je da se predstavi pred sudom koji mu sudi u Iraku za zločine protiv čovječnosti, odbacivši legitimitet tog tijela rekavši da nije kriv za djela koja mu se stavljaju na teret.

Sadam Husein i sedam bivših pripadnika njegovog režima optuženi su za ubijanje, mučenje, nasilna protjerivanja i nezakonita pritvaranja tokom masakra nad više od 140 pripadnika šiitske zajednice u iračkom gradu Dudžail, 1982. godine.

Suđenje je odloženo za 28. novembar, jer između 30 i 40 svjedoka nije došlo da svjedoči.

U međuvremenu, dan nakon početka suđenja u Bagdadu, otet je i ubijen jedan od advokata koji je prisustvovao početku suđenja i koji brani jednog od sedmorice Sadamovih saradnika, koji je također po istim tačkama optužnice izveden pred Tribunalom u Bagdadu.

Šamil Basajev ponovo napao ruske snage

Kako je objavljeno na internet stranici čečenskih boraca, Šamil Basajev, komandant čečenskih boraca, koji vode rat za oslobođenje Čečenije od ruske okupacije, preuzeo je odgovornost za napad kojeg su njegove snage izvele u glavnom gradu Kabardino-Balkarije, Naljčiku, kada su zauzeli neke od glavnih zgrada administracije i jednu policijsku stanicu.

Uređuje:
Admir Muratović

Taslidža u sjaju kandilja

Koliko puta su se muslimani Taslidže radovali dolasku mjeseca ramazana?

Ispiti iz vjerske pouke

Historija nam govori da je ovo godine 540-ti ramazan koji Taslidžaci sa ushićenjem dočekuju.

Kroz dugi period, od preko 500 godina, pripadnici islama u ovom dijelu Sandžaka su preživljavali dosta teške krize. Višestruki pritisci sa svih strana bili su vrlo snažni i uporni. Ali ustrajni u svojoj vjeri, muslimani ovih krajeva su izdržali najteže pritiske, kakve nisu mogle izdržati ni mnogo veće zajednice, sa puno jačom kulturnom i historijskom tradicijom.

Sigurno nećemo pogriješiti ako kažemo da je i mjesec ramazan sa svojim blagodatima, na sebi svojstven način, davao smjer i nova duhovna osvježenja i vjerska nadahnuća, te bio jedan od važnijih činilaca za opstanak islama u ovom dijelu Evrope.

Kao i u ostalim gradovima u Sandžaku, tako je i u Taslidži u mjesecu ša'banu počelo užurbano pripremanje za dolazak mjeseca ramazana. U predramazanske aktivnosti Pljevaljskog medžlisa možemo uvrstiti i bratsku posjetu predstavnika Medžlisa IZ-e Priboj, koju je predvodio glavni imam Enes-ef. Svraka, sa saradnicima Harun-ef. Eminagićem i predstavnikom Medžlisa Fehimom Mehovićem.

Takođe, važno je napomenuti da je održana i kulturna manifestacija "Dani Husein-paše", kada su tom prigodom održani i ispiti iz vjerske pouke, a polaznici mekteba su izveli i prigodan program u Husein-pašinoj džamiji. Nadati se je da ćemo u bliskoj budućnosti prisustvovati i svečanoj akademiji povodom obilježavanja rođendana Husein-paše Boljanića, kao osnivača i najvećeg legatora Taslidže.

Kada se pristupilo generalnom čišćenju i uređivanju džamija, već je bilo izvjesno da je ramazan na pragu. U Pljevljima su aktivne četiri džamije koje u iftarsko vrijeme sa svojim kandiljima, bar na trenutak, podsjete na nekadašnji sjaj Taslidže.

Kandilji nas, dok ih očekujemo, uvijek iznenade, zasijaju baš u trenutku dok smo trepnuli ili se okrenuli, a njihova svjetlost u našim dušama budi nove osjećaje i ushićenja.

Miris somuna i raznih peciva, koje pekari naročito pripremaju za ramazan, širi se sokacima, a ta ljepota, koja se ne može opisati, izmiče svakom poređenju.

U sve četiri džamije održavaju se predavanja prije teravije, a 12-ti dan ramazana u Pljevljima su boravili izaslanici reisu-l-uleme dr. Mustafe Cerića, Mehmedalija-ef. Hadžić i Ahmed-ef. Mešić. Domaćin musafirima bio je Bajro-ef Agović, sekretar Mešihata IZ-e Crne Gore. Gosti su nakon teravije u Husein-pašinoj džamiji održali prigodna predavanja, uz veliko prisustvo džematlija. Takođe, povodom mubarek noći Lejletu-l-Bedr, u svim džamijama su održana predavanja, u kojima je naročito istaknut značaj i veličina ovog, za muslimane, najvažnijeg događaja. Polaznici mekteba su i ovaj put priredili vrlo sadržajan program. Izvršavajući svoje vjerske obaveze, približavamo se bajramskoj radosti, koja nam dolazi kao rezultat ramazanske pobožnosti i plemenitih djela.

Jakub Durgut

Husein-pašina džamija će biti obnovljena

Već drugu godinu traju sveobuhvatne pripreme za sanaciju Husein-pašine džamije u Pljevljima. Dosadašnju aktivnost karakterišu: izrada projekta postojećeg stanja samog objekta i okolnog terena, analiza i prijedlog sanacije, statički i dinamički proračun, izvedbeni nacrti sanacije, arhitektonsko-konzervatorski dio, kao i drugi radovi koji se mogu pojaviti u toku same sanacije. Pri izradi projekta vođeno je računa da se postigne najveća moguća statička i dinamička sigurnost konstrukcije objekta, a da se pri tome ne naruši spoljašnji i unutrašnji izgled.

Svečanost povodom uručenja donacije za sanaciju Husein-pašine džamije

Izradu projekata, čija je vrijednost oko 30.000 eura, finansirao je Rudnik uglja Pljevlja. Projektom sanacije predložene su sljedeće mjere: proširenje temelja i ojačanje temeljne konstrukcije, kako bi se obezbijedilo stabilnije oslanjanje spoljašnjih zidova; ugradnja čeličnih zatega na kotama od 6,20, 9,62 i 11,88 m, koje će se ugraditi nakon prethodnog horizontalnog bušenja zidova; injektiranje

pukotina odgovarajućim materijalima; sanacija ostalih unutrašnjih i spoljašnjih oštećenja; kao i sanacija šadrvana i prilaza džamiji sa okolnim terenom.

Projekt sanacije uradio je Građevinski fakultet iz Podgorice, a vrijednost opisanih i predviđenih radova iznosi oko 275.000 eura. Nakon revizije projekta koji je uradio Institut za materijale i konstrukcije pri Građevinskom fakultetu u Sarajevu i usaglašavanja sa prijedlozima revizione komisije, raspisan je tender za prikupljanje ponuda za realizaciju ovog vrlo složenog posla.

U međuvremenu, rukovodstvo Rudnika uglja Pljevlja jednoglasno je donijelo odluku da u potpunosti finansira ovaj projekat i tom prilikom je bord direktora Rudnika uglja organizovao prigodnu svečanost na koju su pozvani najviši predstavnici Islamske zajednice Crne Gore, kada je predsjednik borda Đorđe Džuverović uručio ovu vrijednu donaciju reisu Islamske zajednice Crne Gore Rifatu-ef. Fejziću.

Aktivnosti oko realizacije ovog projekta su gotovo privedene kraju, a prema riječima ing. Mersudina Memića, direktora Sektora za investicije u Rudniku uglja, ujedno i glavnog člana Komisije za praćenje realizacije ovog projekta, početak radova se očekuje sa prvim danima proljeća naredne godine.

Obzirom da se radi o vrijednom spomeniku kulture iz osmanskog perioda, te da je riječ o objektu svrstanom u prvu kategoriju, to su i principi zaštite i sanacije strožiji i zahtijevaju maksimalnu pažnju.

Sada je već izvjesno da će pljevaljska ljepotica na adekvatan način biti zaštićena i da će zvuk ezana sa njene vitke munare još vijekovima okupljati vjernike i izazivati divljenje turista na proputovanju, kao i ostalih znatiželjnika.

Jakub Durgut

RAMAZAN U SKADRU

Medresa – vodilja svim drugim školama

Albanija, zemlja koja se još uvijek nije potpuno oporavila (niti odrekla) komunizma, sigurnim koracima se vraća svom korijenu – islamu. Na ulicama se jasno može osjetiti ramazan, a ohrabruje činjenica da mnogo običnih ljudi posti. Organizacija zajedničkih iftara, svakodnevna predavanja, mukabele, emisije na radiju i TV, seminari…, samo su neke od mnogobrojnih aktivnosti Skadarskog muftiluka ovog ramazana. Naišli smo na zaista neočekivano dobro gostoprimstvo i imali čast upoznati veliki broj uspješnih mladih islamskih aktivista.

U društvu muftije h. Baškima Bajraktarija i njegovog zamjenika h. Arbena Halunija

Skadar je svima nama poznat grad. Mnogi Sandžaklije i Novopazarci potiču iz tog grada. U Novom Pazaru čak postoji prezime Skadranin. Zbog toga se na taj grad ne može gledati drugačijim očima nego kao na mjesto našeg porijekla, gdje su živjeli naši preci. Možda su se baš oni tako ponašali i tim jezikom govorili.

Za stanovnike južne Crne Gore Skadar predstavlja staru, vrijednu uspomenu, koja je tokom komunističkog albanskog režima bila samo san. Odlazak u Skadar je za njih kao putovanje u maštu, prolazak kroz ogledalo, ulazak u svijet iz kojeg se svoje mjesto sada vidi sa druge strane, koja je bila zabranjena i nedodirljiva. Albanske obale Skadarskog jezera, padine brda Taraboš doista izgledaju nestvarno kada se pređe granica.

Pri dolasku u Islamsku zajednicu dočekuje nas zamjenik muftije prof. Arben Halluni, glavni urednik lista "Udha islame" (Put islama) koji izlazi u Skadru. Nakon kraćeg razgovora, primio nas je i muftija h. Baškim Bajraktari. Moj generacijski kolega sa Islamskog univerziteta u Medini nedavno je prihvatio ovu odgovornu funkciju.

Najbolji utisak na nas svakako je ostavila Medresa "Hadži Šeh Šamia" (Haxhi Sheh Shamia). Medresa radi i tokom ramazana. Uprkos manifestaciji koja se tog dana održavala u školi, direktor nas je primio sa svojim najbližim saradnicima. Generalni direktor, prof. Kujtim Derviši, vodi vjerovatno najveću medresu na Balkanu, koja broji 640 učenika. Iskustvo bivšeg koordinatora za obrazovanje u Vladi Republike Albanije iskoristio je da formira školu koja daleko prevazilazi sve ostale srednje škole i medrese u toj zemlji. Široki holovi, prostrane učionice i kabineti podsjećaju više na neki razvijeni univerzitet nego na nešto što se zove medresa, a još se nalazi na Balkanu, i to u Albaniji.

Medresa "Hadži Šeh Šamija" školuje učenike od petog razreda osnovne škole, do završetka srednje. Ima 12 razreda u muškom i 16 razreda u ženskom dijelu. U Albaniji postoji još šest medresa, ali sama Skadarska medresa ima više učenika nego sve ostale skupa. Interesantno je da učenici imaju svoj radio, kao i list "Zemzem". Medresa ne posjeduje internat, tako da su učenici uglavnom iz grada i bliže okoline. Komunikativni direktor Kujtim izrazio je želju da posjeti Medresu "Gazi Isabeg" u Novom Pazaru i uspostavi kontakte sa nama.

U Ženskoj medresi primio nas je direktor tog dijela, prof. Astrit Derviši. Šestospratna zgrada Ženske medrese školuje 400 učenica i posjeduje internat za 30 djevojaka. Zahvaljujući internatu, ovu medresu pohađaju i polaznice iz drugih krajeva, čak i iz Crne Gore. Činjenica da Ženska medresa broji duplo više učenika od Muške govori da su i skadarski muslimani svjesni važnosti islamskog obrazovanja ženskog dijela populacije.

U zgradi pored Ženske medrese nalazi se ogranak Bratskog humanitarnog udruženja "Istanbul". U razgovoru sa koordinatorom, prof. Šuajbom, saznali smo da ova organizacija, zajedno sa britanskim "Islamic relief", finansira cjelokupne troškove Skadarske medrese.

Nakon kraćeg razgovora uputili smo se ka džamiji Ebu Bekr, gdje smo prisustvovali učenju mukabele. Tu su se, nakon dužeg vremena, susreli muftija skadarski u penziji, h. Faik Hodža i podgorički imam u penziji h. Šaćir-ef. Smailović.

Ebu Bekrova džamija u Skadru

Iftar u Kragujevcu

U okviru ramazanskih posjeta, delegacija Mešihata Islamske zajednice Sandžaka, predvođena zamjenikom predsjednika Mešihata i direktorom Medrese "Gazi Isa-beg" u Novom Pazaru, Mevlud-ef. Dudućem, prisustvovala je 20. oktobra ove godine iftarskoj večeri u Kragujevcu, koju su organizovali studenti Bošnjaci iz sandžačkih gradova.

Auditorijumu od pedesetak studenata obratio se Mevlud-ef. Dudić i tom prilikom im čestitao ramazan-i-šerif i poželio uspjeh u daljem školovanju.

Interesantno je da se posjete bošnjačkim studentima u Kragujevcu organizuju već nekoliko godina i da će to postati tradicija sa ciljem da se kod studenata muslimana afirmišu islamske, bratske vrijednosti i ostali vjerski postulate, te da se pokaže da Islamska zajednica vodi btigu o budućim kadrovima koji će voditi bošnjački narod ka prosperitetu u bolju budućnost.

Sead-ef. Šaćirović

Iftari kao pomoć onima koji traže nauku

Medresa "Gazi Isa-beg" organizovala je ove godine besplatne iftare za studente. Pravo da iftare u Medresinom restoranu imali su studenti svih fakulteta. Iako bi se moglo reći da je ovo pilot projekt, jer se ove godine po prvi put organizuje tako nešto, prijavilo se preko 60 studenata. Bilo je dana kada bi došlo i preko 70 njih, ali niko nije vraćen, već bio je uslužen

Iftari su organizovani uglavnom za one studente koji nemaju mjesto prebivališta u Novom Pazaru. Besplatni iftari su priređeni kao vid svojevrsne pomoći studentima u finansijskom smislu, ali i kao pomoć da što lakše isposte ove mubarek dane.

Bitno je istaći da se ne radi o pomoći onima koji su siromašni, već je prioritetni cilj bio izaći u susret onima koji traže nauku, u ovom slučaju studentima.

Da bi se neko našao na spisku za iftar dovoljno je bilo da donese indeks kao dokaz da je student nekog fakulteta.

Iftari za studente najvjerovatnije će biti organizovani i u narednim godinama.

R.S.

KARATISTI UKK NOVI PAZAR OSVOJILI PRVO MJESTO NA TAKMIČENJU SRBIJE

Najbolji u Republici

Na prvenstvu Srbije u karateu za juniore i kadete (takmičari do 21 godine starosti), održanom u nedjelju 16. oktobra 2005. g. na Novom Beogradu, Univerzitetski karate klub iz Novog Pazara osvojio je prvo mjesto u ekipnom plasmanu u kategoriji juniora. Juniori UKK Novi Pazar ne kriju zadovoljstvo što su iza njih ostali najpoznatiji klubovi Republike. Pojedinačno gledano, takmičari UKK zauzeli su dvije srebrne i tri bronzane medalje i to u kategorijama 70, 75 i 80 kilograma.

„Prvo mjesto u ekipnom plasmanu u kategoriji juniora na Prvenstvu Srbije je bez sumnje najveći uspjeh sandžačkog karatea" - kažu u ovom klubu, koji ima tradiciju dugu preko 30 godina.

Ovi rezultati posljedica su sistematskog rada u klubu. Dokaz za to su rezultati koje je klub postizao u zadnjih nekoliko godina. Prošle godine bili su treći na prvenstvu Srbije. U kvalifikacijama za prvenstvo Srbije ove godine na prvenstvu Zapadne Srbije osvojili su prvo mjesto u ekipnoj konkurenciji, a u pojedinačnim borbama po kategorijama od pet takmičara iz ekipe četvorica su osvojili prva mjesta u svojim kategorijama i jedno treće, što dovoljno govori o snazi i nadmoći ove ekipe u njihovoj takmičarskoj grupi.

Rezultati u pojedinačnim borbama na ovom

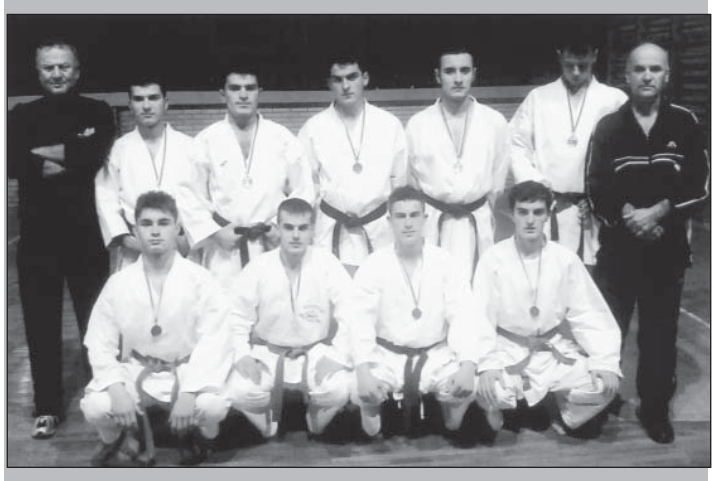

prvenstvu su sljedeći: Fijuljanin Enes i Rašljanin Faris osvojili su srebrne medalje u svojim kategorijama, dok su bronzane medalje osvojili Rašiti Enis, Islamović Fikret i Selimović Faruk.

Ovi momci, koji su se popeli na republičko pobjedničko postolje, dugi niz godina su zajedno. Radi se o izuzetno kvalitetnoj i kompaktnoj ekipi. U proteklom periodu nastupali su i u seniorskoj konkurenciji i postizali značajne rezultate. Slične rezultate od njih možemo očekivati i u narednim godinama.

(R.S.)

INTERVJU SA PREDSJEDNIKOM ISLAMSKE ZAJEDNICE SUBOTICA

Romi su najaktivniji džematlije

S pravom se možemo pohvaliti da je sve više članova Islamske zajednice, jer smo počeli sa 22 domaćinstva, a sada se taj broj popeo na blizu 600 i u stalnom je porastu

Glas Islama: Budući da ste predsjednik Islamske zajednice Subotica već nekoliko godina, možete li nam reći koliki je broj muslimana u Subotici i od kada postoji Islamska zajednica u Vašem gradu?

Fetiš Kurdali: Kao što vam je poznato, Subotica se nalazi na sjeveru Srbije, tj. na granici sa Mađarskom, što bi značilo na kapiji Evrope. Ona broji između osam do deset hiljada muslimana. Od toga, prema popisu iz Crvenog krsta, ima oko 4,5 hiljade izbjeglica i raseljenih lica. Islamska zajednica u Subotici je relativno mlada, postoji tek sedam godina. Međutim, prema historijskim podacima saznajemo da su muslimani u Subotici još davne 1924. god. imali mezarje, kao i mesdžid za potrebe džemata. Međutim, 1948. god. mesdžid je zatvoren jer nije bio pravo vlasništvo Islamske zajednice već iznajmljen kao privremeno rješenje. Ovo, nažalost, nije bila najveća nevolja muslimana Subotice. Veća nevolja je bila kada je lokalna samouprava 1971. god. oduzela mezarje muslimanima da bi na tom mjestu bila izgrađena trafostanica. Tada se javio veliki problem oko sahranjivanja naših umrlih. Onaj ko je imao finansijskih sredstava, on je svoje umrle sahranjivao u rodnim krajevima, ali je problem bio sa siromašnima i sa samcima. Razumijevanje smo, hvala Bogu, našli kod naših komšija katolika, koji bi nam odobravali da na njihovim grobljima, uz našu tradiciju i običaje, sahranimo naše umrle.

Allahovom dž.š. voljom, u drugoj polovini 1999. god. za gradonačelnika grada je postavljen jedan naš dugogodišnji kućni prijatelj, kojem smo se obratili sa molbom da nam odredi adekvatnu parcelu za mezarje. Kod njega smo našli razumijevanje i on nam je izašao u susret sa parcelom koju je trebalo prerurediti i prilagoditi dotičnoj namjeni.

Uz pomoć i nesebičnu podršku Islamske zajednice Novog Sada, osnovali smo Džematski odbor IZ-e Subotica. Ramazanske dane smo 2000. god. dočekali u iznajmljenoj kući, da bismo već naredne godine, uz pomoć Islamske zajednice Sandžaka, Novi Sad i Beograd, kupili kuću za potrebe našeg džemata. To su bili prvi naši krupniji koraci ka napretku i jačanju džemata

Glas Islama: Kako sada funkcioniše vaš medžlis i sa kojim problemima se najviše susrećete u realizaciji vaših planova?

Fetiš Kurdali: Na organizacionoj skupštini, na kojoj je prisustvovao i muftija sandžački Muamer-ef. Zukorlić, izabrani su ljudi koji su bili željni rada i uspjeha. Budući da je kupljena kuća bila dosta stara, 2001. god., uz maksimalno zalaganje džemata, izvršena je rekonstrukcija kao i proširenje pomenutog objekta koji je adaptiran u pravi mesdžid sa potrebnim prostorijama i kancelarijama. Za ove posljednje četiri godine smo puno postigli na misionarskom planu. Naš medžlis dosta dobro funkcioniše sa svim poteškoćama koje su najčešće finansijske prirode. Mesdžid se nalazi na jako dobroj lokaciji, ali zbog stalnog porasta džemata sve više ne zadovoljava naše potrebe, tako da smo dobili dozvolu od lokalne samouprave da proširimo mesdžid i podignemo munaru. To bi bila naša najveća želja, jer na ovim prostorima nije bilo munara. Mislim da smo na dobrom putu da to ostvarimo i to će biti ujedno i najveći uspjeh za ovaj kraj. Naš mesdžid se nalazi na raskršću puteva, tako da bi munara bila svojevrsni svetionik za sve putnike namjernike koji dolaze iz Turske i arapskih zemalja. Planiramo izgraditi i tzv. musafirhane, ili prenoćišta, za sve one koje bude munara inspirisala i natjerala da svrate. Međutim, za sve ovo su potrebna i velika finansijska sredstva, zato i koristim ovu priliku da apelujem na sve muslimane koji su u mogućnosti da nam izađu u susret i pomognu ovaj veliki projekat.

Glas Islama: Koliko članova broji Islamska zajednica u Subotici i koliko su aktivni kada su u pitanju rad i udjeljivanje na Božijem putu?

Fetiš Kurdali: Islamska zajednica broji oko 580 domaćinstava. Još uvijek ima onih koji sumnjaju u ovaj naš projekat i uspjeh Islamske zajednice. Međutim, s pravom se možemo pohvaliti da je sve više članova Islamske zajednice, jer smo počeli sa 22 domaćinstva, a sada se taj broj popeo na blizu 600 i u stalnom je porastu. Narod se trudi koliko može, ali je evidentna kriza i kod nas kao i u cijeloj zemlji.

Glas Islama: Koje su glavne vaše aktivnosti i sa čime nam se možete posebno pohvaliti kada je u pitanju Islamska zajednica Subotica?

Fetiš Kurdali: Prije dva mjeseca smo organizovali Muslimanski kulturni centar, koji još uvijek ne funkcioniše kako treba, ali se nadam, inšallah, da će mlađi naraštaji koji dolaze shvatiti važnost tog projekta i dati puni svoj doprinos na njegovoj realizaciji.

Osnovali smo i Muslimanski omladinski klub. Ova organizacija za sada jako dobro funkcioniše. Postoji horska sekcija u kojoj imamo dva hora, muški i ženski, zatim sportska sekcija u kojoj imamo naš fudbalski tim. Postoji i prostorija sa računarima gdje aktivisti MOK-a mogu svakodnevno koristiti i vježbati na kompjuterima. Omladina ima i svoju posebnu prostoriju u okviru džamijskog prostora u kojoj se sastaju, gledaju razne video projekcije i planiraju svoje aktivnosti. Sav procenat od prodatih knjiga koje dobijamo iz Novog Pazara ide upravo za ovu organizaciju.

Aktivno radimo na projektu što boljeg sprovođenja vjeronauke u školama. Do sada imamo 11 odjeljenja u kojima je zastupljena vjeronauka. Pored toga imamo i mektebsku nastavu u džamiji gdje preko 40 učenika, subotom i nedjeljom, pohađa mekteb i uči o islamu. Proizvod ovih aktivnosti sa djecom u džamiji je i sedmoro njih koja sada znaju lijepo učiti Kur'an.

Glas Islama: Recite nam još o strukturi džemata. Da li eventualne razlike utiču na harmoniju džemata?

Fetiš Kurdali: Struktura džemata je mješovita. Najviše ima Roma, koji su i najaktivniji, zatim ima Goranaca, Sandžaklija, Bosanaca i Arapa. Romi su i najprisutniji na obaveznim namazima dok ostali uglavnom dolaze džumom. Od 11 članova medžlisa, trojica su upravo Romi.

Glas Islama: Želimo Vam puno uspjeha u radu i vođenju Islamske zajednice i molimo Allaha dž.š. da Vam pomogne da ostvarite Vaše planove!

Fetiš Kurdali: Zahvaljujem direktoru Medrese i Vama što ste našli vremena da nas posjetite i podijelite sa nama ove ramazanske trenutke.

Razgovarao:
Nedžad Hasanović

ALLAHOVA VELIKA ZNAMENJA

Ptičji grip – virus koji ne poznaje granice

Abduddaim EL-KEHIL

Božiji Poslanik ﷺ je svoj dan započinjao dovom:

أعوذ بكلمات الله التامَّات من شرِّ ما خَلَقَ وذَرَأَ وبَرَأَ

"Euzu bi kelimatillahit-tammeti min šerri ma halek ve zere'e ve bere'e" – "Utječem se Allahovim savršenim riječima od zla koje je stvoreno, razasuto i sakupljeno." Traženje zaštite od sitnih stvari ima svoj jasan smisao u današnje vrijeme, kada su se pojavile bolesti poput side i sarsa. Ptičji grip je još razorniji od ovih bolesti.

To je veoma zarazan virus koji se brzo prenosi i napada sve vrste ptica. Ovaj smrtonosni virus otkriven je u Italiji 1900. godine i nazvan "Avian Flu". Naučnici predviđaju da će ovaj virus ubiti milione ako se ne nađe djelotvoran lijek.

Ptičji grip se ponovo javlja u Aziji 1997. godine. Tada je zaraženo više od stotinu ljudi. Više od polovine tog broja je umrlo. Izvršena je eutanazija nad više od stotinu miliona ptica. Slučajevi ove bolesti su zabilježeni u Kini, Evropi, Sjedinjenim Američkim Državama, Turskoj, Grčkoj i dr.

Vjeruje se da ovaj virus postoji već vijekovima. U dvadesetom vijeku pojavio se u Španiji (1918-1919.) i odnio više od pedeset miliona života! Zatim, 1958. i 1959. god. širenje ovog virusa dovodi do smrti 70 hiljada ljudi samo u Sjedinjenim Državama.

Vrste virusa

Postoji najmanje 15 vrsta ovog virusa. Međutim, za čovjeka je smrtonosan virus H5N1, koji se nalazi u kopnenim patkama u Aziji. On ne utiče mnogo na te ptice, ali kada pređe na kokoške, pretvara se u smrtonosan i strašan virus. Može preći i na čovjeka i usmrtiti ga.

Opasnost ovog virusa krije se u činjenici da se njegova struktura neprestano mijenja. Ako se proširi po svijetu, za proizvodnju vakcina potrebno je najmanje četiri mjeseca, a za to vrijeme bolest se već može široko rasprostraniti.

Naučnici klasifikuju ovaj virus na dvije vrste: opasnu i umjerenu. Opasna vrsta

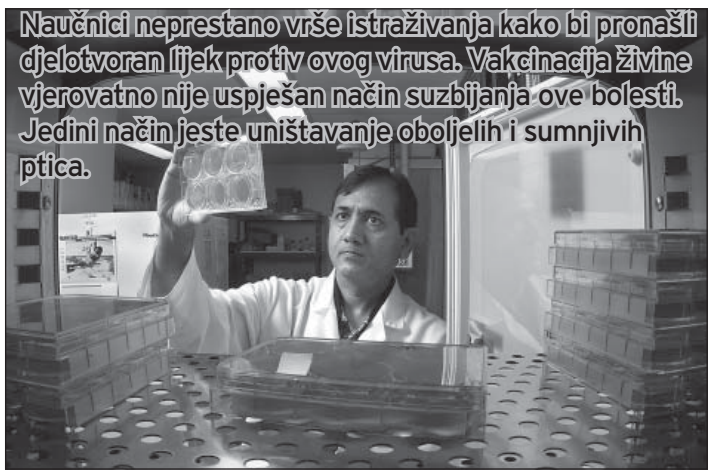
Naučnici neprestano vrše istraživanja kako bi pronašli djelotvoran lijek protiv ovog virusa. Vakcinacija živine vjerovatno nije uspješan način suzbijanja ove bolesti. Jedini način jeste uništavanje oboljelih i sumnjivih ptica.

se naziva "highly pathogenic avian influenza". Ona je stopostotno smrtonosna za ljude. Druga vrsta ima manju opasnost, štaviše, može zaraziti samo neke vrste ptica.

Simptomi ove bolesti

Ptičji grip ima razne simptome, poput kašlja, boli u plućima, oštrog disanja, groznice, upale grla i sl. Ovi simptomi, zatim, prelaze u jaka zapaljenja koja utiču na pojedine dijelove tijela i dovode do smrti bolesnika.

Iako su ovi simptomi slični simptomima sarsa, koji se jednako brzo širi, ptičji grip je ipak drugačiji. Opasniji je iz razloga što se ne može sanirati kao i sars, jer izolacija oboljelog u ovom slučaju nije dovoljna.

Kako djeluje ovaj virus?

Virus ptičjeg gripa zastupljen je kod ptica i kokoši. Može preći i na čovjeka ukoliko dođe do neposrednog kontakta. Čini se da su svi zabilježeni slučajevi oboljenja nastupili usljed direktnog kontakta ptice i čovjeka. Nije zabilježeno da je ovaj virus prešao s čovjeka na čovjeka.

Opasnost ovog virusa proističe iz toga što on cijepa zid ljudskih ćelija i stvara primjerak od njenih potoskih ćelija. Stoga za njega ne postoje granice niti postoji sila koja ga može spriječiti da vrši razaranja. A da li su naučnici uspjeli naći lijek za ovo strašno stvorenje?

Liječenje virusa

Još uvijek nije poznato da li ovaj virus može preći s čovjeka na čovjeka, tj. sa drugog čovjeka. Ako bi se to

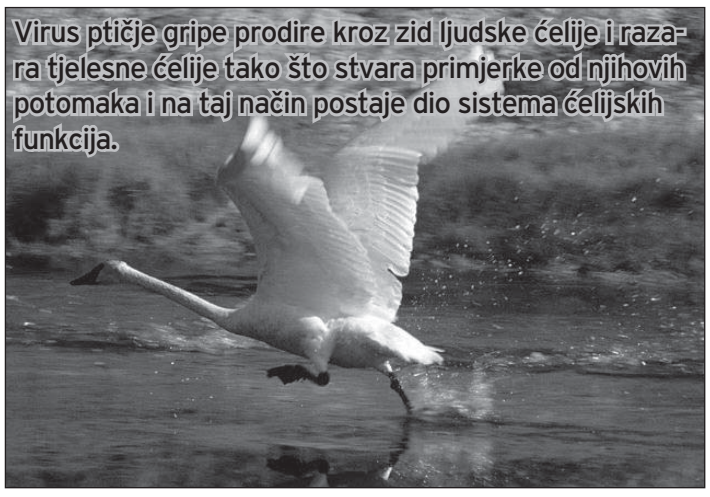
Virus ptičje gripe prodire kroz zid ljudske ćelije i razara tjelesne ćelije tako što stvara primjerke od njihovih potomaka i na taj način postaje dio sistema ćelijskih funkcija.

dogodilo, došlo bi do svjetske zaraze u budućnosti.

Jedini način suzbijanja ove bolesti danas jeste uništavanje oboljelih ptica. Postoje projekti za razvijanje vakcina protiv ove opasne bolesti. Treba napomenuti da nisu svi slučajevi ove bolesti smrtonosni. Otpornost čovjeka može imati značajnu ulogu u odbrani od virusa, kao i sposobnost samog virusa da napada ćelije čovjeka.

Naučnici naglašavaju da će bilo kakva zaštita protiv ptičjeg gripa dovesti do otpornosti virusa na te lijekove. Zbog toga nema svrhe uzimati lijekove protiv ovog mutirajućeg virusa.

Budućnost bolesti

Strahuje se da ovaj virus može postati human, tj. da se može prenositi i među ljudima. Ova bolest se može pretvoriti u pandemiju.

Možda se sjećamo godina 1983. i 1984. kada se virus H5N2 pojavio kod nekih ptica u Americi. Ta vrsta ima slabo djelovanje, ali je mutirala u opasnu nakon šest mjeseci, zbog čega se moralo uništiti 17 miliona peradi. Šteta je iznosila 65 miliona dolara.

Godine 2000. i 2001. u Italiji se kod ptica pojavio bezopasni virus H7N1, koji se za devet mjeseci transformisao u opasnu vrstu, zbog čega se moralo uništiti 13 miliona ptica.

Krajem 2003. i početkom 2004. godine virus je napao ptice u nekim azijskim zemljama: Kambodži, Kini, Indoneziji, Japanu i Južnoj Koreji, zbog čega je uništeno 100 miliona ptica.

Veliki broj naučnika vjeruje da je samo pitanje vremena kada će se ova bolest proširiti. A kada se proširi, šteta će biti ogromna. Procjenjuje se da će samo u Americi umrijeti 200 hiljada ljudi, a da će novčana šteta iznositi i do 166 milijardi dolara.

Allah je najbolji zaštitnik

Neka je hvaljen Allah! Tako malo i slabo stvorenje koje se ne može vidjeti golim okom, u mogućnosti je da razori čovjeka i zaplaši jake zemlje! Ako to može beznačajan virus, šta onda reći za moć Gospodara nebesa i Zemlje, dželle šanuhu!?

Mi, kao vjernici, moramo uvijek imati na umu da je ovaj virus samo jedno od Allahovih stvorenja koje je podložno Njegovoj volji. Neće zaraziti nikoga, osim Njegovom voljom. Obavezni smo uzeti pouku, kao što Uzvišeni kaže:

﴿وَلَنُذِيقَنَّهُمْ مِنَ الْعَذَابِ الأَدْنَى دُونَ الْعَذَابِ الأَكْبَرِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ﴾

"I Mi ćemo učiniti da blažu kaznu iskuse, prije one najveće, ne bi li se pokajali." (Es-Sedžde, 21)

Bolesti od kojih ljudi oboljevaju s vremena na vrijeme samo su Allahova opomena kako bi se vratili svome Stvoritelju i Opsrkbitelju i kako bi Ga se sjetili:

﴿ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ لِيُذِيقَهُم بَعْضَ الَّذِي عَمِلُوا لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ﴾

"Zbog onoga što ljudi rade, pojavio se metež i na kopnu i na moru, da im On da da iskuse kaznu zbog onoga što rade, ne bi li se popravili." (Er-Rum, 41)

Trebamo se sjetiti naše slabosti pred Allahovom moći. Ove bolesti su upozorenje od Allaha kako bismo Mu se vratili. Moramo Mu biti pokorni koliko je moguće kako bi nas sačuvao ovih stvorenja.

U ovoj prilici lijepo je sjetiti se riječi Ja'kuba a.s.:

﴿فَاللهُ خَيْرٌ حَافِظًا وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ﴾

"Ali, Allah je najbolji čuvar i On je Najmilostiviji!" (Jusuf, 64)

Tako se vjernik treba ponašati u situaciji kada se bolest proširi. Treba se tražiti zaštita od Allaha od zla ovog virusa i zla drugih Allahovih stvorenja.

Integracija bez asimilacije (II)

Predmet našeg rada je ugledni švicarski filozof, Tarik Ramadan, koji je kroz svoje harizmatične nastupe za kratko vrijeme postao ideal za jedne i javni neprijatelj broj jedan za druge.

Lamija HADŽIMURTEZIĆ

Ramadan ne zastupa princip asimilacije muslimana u zapadno društvo, nego njihovu uspješnu integraciju bez napuštanja svog identiteta. Prema Ramadanu, integracija se može postići samo kroz sintezu tri elementa: znati odakle dolaziš, znati cijeniti sebe, te znati gdje živiš.

Ramadanova poruka mladim evropskim muslimanima bi se sastojala, dakle, u sljedećem: ako znaš odakle dolaziš, čuvat ćeš i svoje porijeklo; ako nemaš kompleksa zbog svog porijekla, tj. ko si, izgradićeš pozitivan identitet i bit ćeš koristan član društva. Afirmisanje svog muslimanskog identiteta ne bi značilo ni u kom slučaju izdvajanje i zatvaranje u zasebne zajednice, niti političku izolaciju, nego naprotiv, aktivno učešće i doprinos u javnom životu. U tom smislu, Ramadan je ogorčeni protivnik islamskih radikalnih organizacija u Francuskoj koje propagiraju zatvaranje i pasivnost, odbijajući sve što dolazi s Zapada, pa čak i njihove zakone. «Mi želimo živjeti ovdje u Evropi i mi smo njeni građani», ponavlja Ramadan. Ali, nastavlja: «Islam je naša referenca, on je dio naše historije i identiteta, a negirati ga značilo bi amputirati jedan dio našeg bića i nametnuti nam to da su evropske norme univerzalne.»

Iako su tri navedene reformističke ideje Tarika Ramadana naišle na izrazito pozitivan odjek kod evropskih muslimana, one nisu blagonaklono interpretirane od ostalog dijela javnosti, a posebno francuske.

Ko je, zapravo, Tarik Ramadan?

Mnogo se pisalo o njemu na Zapadu, kao i o njegovoj suptilnoj i uvjerljivoj retorici. Masovni odziv auditorija na njegova predavanja zabrinula su aktuelne političke i intelektualne krugove Zapada, posebno Francuske.

Njegova magnetski privlačna ličnost zainteresovala je stalno rastuću struju novih pristalica islama, kako Francuza arapskog porijekla, tako i autohtonih Francuza koji su prešli na islam. Stoga je Ramadanov angažman dobio karakteristiku "opasnog" za zapadno društvo. Ramadan jasno stavlja do znanja da islam ne znači terorizam i mada saosjeća sa ugroženim muslimanima u svijetu, on nikada ne prihvata nasilje i ekstremizam kao vid borbe za slobodu.

Mada je univerzitetskim radom vezan za Švicarsku, Ramadan najviše uticaja ima u Francuskoj. Njemu se dive zbog njegovog otvorenog govora, spontanosti, te njegove živopisne mimike. On je taj koji se usuđuje dotaknuti temu jevrejskog lobija u Francuskoj i čitavom svijetu. Stoga, najveći auditorij nalazi ubjedljivo kod arapskih emigranata, koje on, kako kažu, najbolje "zastupa" i "brani". No, on ima i dosta protivnika. Sve političke struje, osobito jevrejske cionističke, nalaze da je on jedan "demonski" lik, specijalista u odnosu s javnošću i u "dvosmislenom" govoru.

Nazivaju ga:

- islamistom, zbog njegovog nastojanja da se muslimani afirmišu u evropskom društvu, te takozvanog nastojanja da se u Francuskoj formiraju muslimanske zajednice poput onih u Engleskoj;

TARIK RAMADAN U DEBATI SA POLOM ŠEFEROM I MAJKLOM ZIMANOM

- integristom, jer smatra da je islam sveobuhvatan, primjenjiv u svako vrijeme i na svakom mjestu, te da je, na primjer, nošenje hidžaba u školama lični i slobodni izbor žene ;

- antisemitom, zbog njegove otvorenosti i smjelosti da dotakne tabu temu uloge i uticaja Jevreja u javnom francuskom životu, kao i kritike otvorene angažovanosti nekih intelektualaca Jevreja za cionizam;

- dvoličnjakom, zbog toga što, kako navode, jedno piše, a drugo misli;

- manipulatorom, zbog njegove suptilne retorike i velikog uticaja na magrebansku omladinu iz francuskih predgrađa.

Među mnogobrojnim kritikama Ramadanovog angažmana, izdvojili smo jednu koja je, prema mišljenju mnogih, nesumnjivo, najokrutnija i najneumoljivija. To je kritika od novinarke Karoline Forest, koja mu je posvetila čitavu jednu studiju. Naime, ona je nabavila sve Ramadanove knjige, te video kasete s njegovih predavanja i konferencija, pomno ih izučavala, te objavila knjigu "Brat Tarik: govori, strategija i metode Tarika Ramadana".

Za ovu novinarku, Tarik Ramadan je opasan, prepreden i ima više lica:

- Ramadan se predstavlja pristalicom "pacifičkog" islama, ali on zapravo vodi rat protiv Zapada;

- on se u medijima predstavlja kao obični muslimanski intelektualac, ili mislilac koji želi modernizovati islam, ali, suprotno, on propagira islamski fundamentalizam već 15 godina i protiv je muslimana racionalista, koje smatra "muslimanima bez vjere";

- on želi takozvanu integraciju muslimana u zapadno društvo, ali cilj mu je da podstiče vjernike da učestvuju u laičkim organizacijama, kako bi ih bolje modifikovali;

- on živi na Zapadu, ali nagovara mlade da odbace sve zapadno, moderno, što nije islamsko.

Kada bi rezimirali glavnu ideju u knjizi Karoline Forest, mogli bi reći da Tarik Ramadan spada u novu generaciju fundamentalista, koji je naslijednik porodične tradicije "Muslimanske braće".

Prema Karoline Forest, Ramadan ima više "tajnih" ciljeva, na regionalnom i svjetskom nivou: na regionalnom želi da učini od Zapada polazište za djelovanje protiv vladajućih diktatorskih režima u arapskim zemljama, a još veća ambicija mu je da uspostavi islam na svjetskom nivou, što je još davno, kako kaže Forest, "planirao" njegov djed, Hasan el-Bena.

Nastavit će se...

MUHAMED MURGA, DIREKTOR CENTRA ZA BORBU PROTIV OVISNOSTI OD DROGA U ILIJAŠU

Ovisnost se može pobijediti samo vjerom

Samo duhovno, samo vjerom smo sposobni da napravimo tako nešto. Medicina se pokazala kao nemoćna da uradi bilo šta po tom pitanju. U cijelom svijetu se pokazalo da samo duhovno možemo djelovati i samo duhovno možemo pomoći tim ovisnicima

MUHAMED MURGA

Murga Muhamed je socijalni radnik po profesiji. Ovo mu je prvi put da boravi u Sandžaku, na žalost, u svojstvu direktora Centra za borbu protiv ovisnosti od droga pošto je činjenica da u Novom Pazaru imamo poražavajuće veliki broj mladih ljudi koji se drogiraju, odnosno konzumiraju opojna sredstva. Očigledna je njegova velika volja da pomogne onima koji traže načina da se spase ovisnosti od psiho-aktivnih supstanci

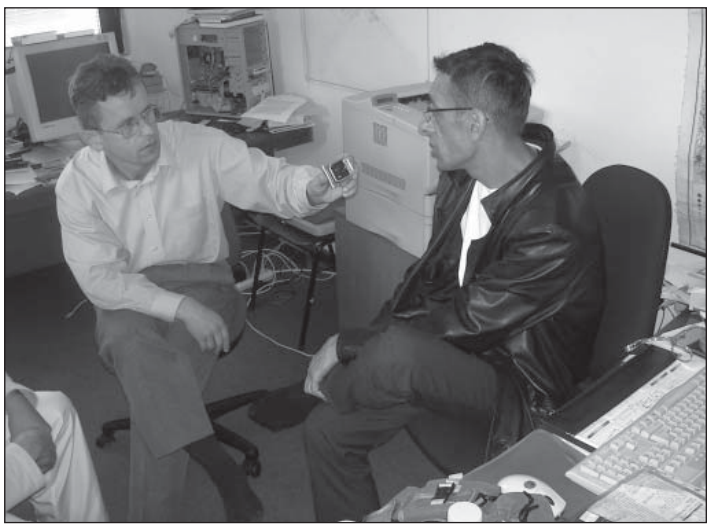

Glas islama: Gdje se nalazi Centar za borbu protiv ovisnosti od droga i kažite nam još nešto o tom Centru?

Muhamed Murga: Centar za borbu protiv ovisnosti od droga nalazi se u industrijskoj zoni Ilijaša, oko 25 km od Sarajeva. Centar ima kapacitet 60 kreveta, kompletan boravak štićenika je besplatan i pružamo sve moguće vrste terapije kako bi što uspješnije izliječili jednog mladog momka.

Glas islama: Na bazi čega se zasniva rad u Centru, koje su to metode koje vi primjenjujete u liječenju od ovisnosti?

Muhamed Murga: Mi obično kažemo da se temelji Centra baziraju na osnovama islama, s tim što tu u Centru imamo psihološku terapiju, socijalnu terapiju, radnu terapiju, sportsko-rekreativnu terapiju. Glavni cilj i glavna vodilja nam je duhovna terapija. Mi smo Bošnjaci, muslimani i naš posao se u potpunosti bazira na principima islama. Znamo da je u cijelom svijetu najveći procent izliječenosti od ovisnosti o narkoticima samo duhovnim putem.

Glas islama: Kako je sada stanje u Centru? Ima li mjesta? Ima li interesovanja za liječenje kod vas?

Muhamed Murga: Centar ima kapacitet, kao što sam rekao, 60 mjesta, a trenutno imamo na liječenju 30 momaka. Na žalost, od tih 30 momaka 21 je iz Novog Pazara i to je jedan od razloga ove naše posjete. Od decembra prošle godine do danas kroz Centar je prošlo oko 80 momaka iz Novog Pazara. Centar u ovom obliku postoji od aprila ove godine. Neću pretjerati ako kažem da je nekih 5-6 mobilnih telefona non-stop uključeno i dvije-tri obične linije, a možemo ih nazvati „užarene linije“, užarene pozivima, ovaj put moram da kažem, konkretno iz Novog Pazara.

Glas islama: Kakvim kadrovima raspolaže Centar?

Muhamed Murga: Centar ima sve kadrove koji su potrebni za jednu takvu instituciju. Pokriveni smo Eurofagom (medicinska kuća), imamo psihologe, pedagoge, socijalne radnike; hafiz Sulejman Bugari je koordinator za Bosnu i Hercegovinu (određen je ispred Rijaseta za koordinatora za borbu protiv ovisnosti od droga). On je naš duhovni vođa i duhovni terapeut koji svakodnevno dolazi u Centar da radi s momcima. Ja sam kao socijalni radnik tu u svojstvu direktora Centra i imamo 35 volontera ljekara, inženjera, arhitekti, pravnika, psihologa, pedagoga. Uglavnom, to su ljudi, što bi se reklo, iz džemata, visoko obrazovani i edukovani i pažljivo izabrani da bi bili naši pomagači u našem poslu.

Glas islama: Koje su to kategorije ovisnika, koji je to stepen ovisnosti, gdje smatrate da možete da postignete uspjeh u liječenju?

Muhamed Murga: Nema tu nekih kategorija i ne možemo kategorisati te momke, ne možemo ih zvati po kategorijama.

Glas islama: Imate one koji puše travu, pa sve do onih koji se drogiraju putem šprica. Kod kojeg to nivoa smatrate da imate najbolje uspjehe?

Muhamed Murga: Ako to gledamo po vrstama droga koje su momci uzimali, onda smo definitivno najviše uspjeha imali kod momaka koji su bili na špricu, znači intravenozno. To je zato što su to momci koji su bili duboko, duboko zagazili u dno života i koji su shvatili šta je to droga u pravom smislu te riječi, dok se ostali korisnici lako fizički očiste i misle da su sposobni da nastave samostalno da žive normalnim pristojnim životom. Međutim to je jako mali procent. Samo ovi momci koji su bili „na igli“ shvataju šta znači biti u Centru, šta znači biti produhovljen i oni su veliki borci da uspiju.

Glas islama: Kako biste sumirali dosadašnje rezultate rada i kakve imate povratne informacije od onih koji us prošli kroz vaš Centar?

Muhamed Murga: Od decembra, ili od početka rada Centra u ovom obliku od 14. aprila, kroz njega je prošlo negdje oko 80 momaka. Po pravilniku prijema u Centar, ugovor se potpisuje na godinu dana i u ugovoru postoji klauzula: „Ako se ustanovi da je momak napredan i da je čist…“ To se osjeti i vidi kada je neko produhovljen. Ako je momak produhovljen i hoće da bude u vjeri, onda on apsolutno ne mora ostati kod nas godinu dana.

Međutim, naši pokazatelji su zapanjujući, a i u Evropi nam zavide. Tako radi jedna organizacija koja je tako mlada, a ima takve uspjehe. Znači, samo duhovno, samo vjerom smo sposobni da napravimo tako nešto. Medicina se pokazala kao nemoćna da uradi bilo šta po tom pitanju. U cijelom svijetu se pokazalo da samo duhovno možemo djelovati i samo duhovno možemo pomoći tim ovisnicima. Što se tiče povratnih informacija, rezultati su izvanredni. Od tih 80 momaka, ovdje u Novom Pazaru, imamo informaciju da se jedan momak vratio na drogu. Imali smo informaciju za još jednog momka koji je provjeren i hvala Bogu još uvijek ne koristi ništa, znači da je čist. To su momci koji su proveli, otprilike, po četiripet mjeseci kod nas. Danas imamo par momaka koje mi nazivamo operaterima. Oni su se vratili i žive u Novom Pazaru i pripremaju momke za odlazak u Centar. Da bi neko bio primljen u Centar on mora biti fizički čist bar deset dana.

Svakog momka koji ode pratimo, zovemo, uključeni smo sto-posto. I ova naša posjeta je u cilju posjete svima onima koji su prošli kroz naš Centar. Cilj nam je bio da ih obiđemo, da vidimo da li su se snašli, kako su se snašli, kako su prihvaćeni i da uspostavimo kontakt s nevladinim organizacijama u Novom Pazaru da prihvate ove momke i da pokušaju napraviti sa njima neku suštinsku resocijalizaciju, kada dođe momak da bude kvalitetno primljen, da mu se nađe neki posao, da se pokuša izolovati iz sredine onih koji su još uvijek korisnici. To je, otprilike,

model po kojem se radi u cijelom svijetu, drugog modela nema.

Glas islama: I kako doći do Centra?

Muhamed Murga: Ja u šali volim da kažem autobusom. Do Centra je skroz jednostavno doći. Postoje naši kontakt telefoni, fiksni i mobilni, imamo imeil-adresu. Meni pomalo bude i tužno, i ljutim se, kad neki ljudi zovu, nešto urgiraju i nešto traže. Kod nas nema nikakvih urgencija, nema traženja, nema molbi, nema moljenja. Centar postoji za tu vrstu momaka i svi su vlasnici i svi su korisnici tog Centra. Znači, nema nikakvih

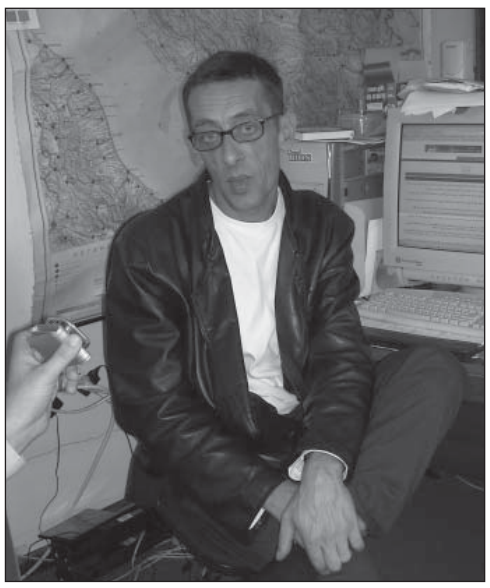

urgencija. Međutim, da bi momak došao u Centar, taj prvi kontakt je telefonom. Dolazi na prvi razgovor, razgovaramo i za prijem zavisi koliko momak želi da ostane. On bude testiran maksimalno da bi ustanovili koliko on stvarno želi da se liječi, koliko je to čvrsta volja, koliko je neko samoinicijativno došao. Prilikom svakog susreta testiramo momke na narkotike, rezultate testa mora sam da donese. Minimalno deset dana mora da bude čist. Ako to momak stvarno želi, mi ga smjestimo u Centar u prvom pokušaju. Vraćamo se tom medicinskom aspektu: da bi momak bio stvarno čist, najbolje je da prođe 23 dana, najprijatnije je momka primiti nakon tog perioda neuzimanja droge. Tu je onda pola posla odrađeno i ide se ka rehabilitaciji momka i njegovom psihofizičkom osposobljavanju za dalji život. Znači, mi smo u principu Centar za rehabilitaciju. Mi nismo ustanova koja liječi. Ne koristimo apsolutno nikakve lijekove.

Glas islama: Kad ste osnovali Centar, je li to bila prva ustanova te vrste u BiH? Na čiju inicijativu je osnovan Centar?

Muhamed Murga: Centar je osnovala grupa ljudi, entuzijasta, njih sedamosam sa hfz. Sulejmanom Bugarijem na čelu. Oni su počeli da rade u ime Allah dž.š. i nisu raspoloženi da se njihova imena spominju, ne žele popularizaciju po tom pitanju. Jednostavno su željeli da pomognu toj populaciji. U Sarajevu se provlači cifra od nekih 5.000 do 5.100 registrovanih narkomana. Tu vjerovatno nije uključen onaj dio djece koja su tek probala droge i koja su već blagi ovisnici.

Pošto mi imamo dobru saradnju sa ljudima iz Novog Pazara, kroz određene razgovore došli smo do saznanja da je Novi Pazar po pitanju droge „džehenem“. Umjesto da pričamo, mi smo se dali u akciju osnivanja jednog centra. Sve je to počelo volonterski, iz jedne sobe. I kad smo shvatili koliki je to problem i šta se dešava stvarno na terenu, dali smo se u akciju da potražimo lokaciju da napravimo taj centar. Našli smo je u Ilijašu. Trenutno plaćamo kiriju za to i uz pomoć BBI banke i Islamske zajednice kupli smo u jednom planinskom predjelu Sarajeva 55 dunuma zemlje (1 dunum = 10 ari) da napravimo komunu, centar u pravnom smislu te riječi, koji će stvarno voditi brigu o ljudima na najbolji način, gdje će moći da se bave i ratarstvom i stočarstvom. Danas imamo radnu terapiju, koja je neminovna u jednoj takovoj rehabilitaciji. Kupili smo tu zemlju i radimo na tome.

Glas islama: Kako se finansirate i kakvi su vam dalji planovi?

Muhamed Murga: Svim nevladinim organizacijama je to „zubobolja“. Vlada nema nikakvu obavezu da nas finansira. Međutim, mi pravimo projekte i šaljemo ih Vladi Federacije i Vladi Kantona Sarajevo, kao i međunarodnim institucijama i očekujemo da će se neko u rebalansu budžeta sjetiti da postojimo i da radimo nešto korisno. Nadam se da nam vlast, ljudi u vrhu, neće okrenuti leđa. Što se tiče finansiranja, trenutno je to dobra volja dobrih ljudi. Mi volimo da kažemo u džematu da nam je glavni sponzor Allah dž.š. i nafaka je neizbježna i tu se ne bojimo. Imamo uvijek neke ljude spremne da poguraju, da pomognu, a stalni izvor finansiranja nemamo. Za sada preovladava ljubav i volja da se pomogne ljudima.

Glas islama: Vi ste došli u Sandžak zbog jedne negativne pojave. Kakvi su Vam utisci o Sandžaku i Novom Pazaru?

Muhamed Murga: Prvi put sam u Sandžaku, ali iz literature znam puno o njemu. Recimo, znam da je nekad Starom čaršijom tekla voda gdje se uzimao abdest. Prije rata je Novi Pazar bio gospodski grad i trebalo se podići kad se on spomene. Ova mlada generacija je zadala jedan bolan udarac i gradu, i porodicama, i Islamskoj zajednici i svima. Nemam bilo kakvih predrasuda, interesuje me samo socijalna politika i imam želju da pomognem ljudima.

Sviđa mi se Sandžak i jutros sam u šali rekao da hoću da počnem ovdje da živim.

Glas islama: Jeste li optimista što se tiče rada Centra?

Muhamed Murga: Što se tiče optimizma, ja lebdim. Ne hodam, nego lebdim. U današnje vrijeme, u 21. vijeku, uhvatiti se u koštac sa drogom može samo neko ko stvarno lebdi od optimizma. Kad vidite da kroz Centar prođe 80 momaka, ne zadrži se ni jedan godinu dana i svaki je, elhamdulillah, dobar - to je i vodilja, i moral, i entuzijazam, i plata i sve. Kad vidite momka od 20-25 godina da ste ga izveli donekle na pravi put, da ste ga predali porodici „zdravog“, a uvijek možemo reći zaliječenog, onda je optimizam neminovan, sam dolazi od sebe prilikom pogleda na svakog od tih momaka.

Razgovarao: Refik Sadiković

NAŠI MERHUMI

Hadži Jonuz Hamzagić
(1910 – 2005)

Hadži Jonuz Hamzagić, od oca Rušida i majke Esmane (rođ. Karajusufović iz Duge Poljane), rođen je 1910. godine u Tutinu. Osnovnu školu je završio u rodnom mjestu. Pet razreda gimnazije je pohađao u Novom Pazaru, a zatim još tri u Prizrenu, gde je maturirao 1932. godine. Po završetku gimnazije upisao je Pravni fakultet u Beogradu. Studije je sa uspjehom završio 1937. godine, kada postaje prvi diplomirani pravnik na području Sandžaka.

Na mjestu sudskog pripravnika u Novom Pazaru dočekao je rat. Apelacioni sud iz Skoplja ga je dekretom postavio za predsjednika Suda u Novom Pazaru. Nakon okončanja Drugog svjetskog rata, Jonuz Hamzagić biva postavljen za predsjednika Narodnooslobodilačkog odbora za Srez štavički (područje opštine Tutin).

U periodu 1945-1948. bio je poslanik u Skupštini Srbije.

Adekvatno napredovanje Jonuza Hamzagića, u službi i društvenopolitičkom životu, bilo je usporeno zato što nije bio član KPJ. Komunističku ideologiju nije prihvatao iz vjerskih razloga. Rukovodioci tadašnjeg novog društvenog sistema nisu praštali opredjeljenje Jonuza Hamzagića, tako da je iz pomenutih razloga umjesto njega za predsjednika Okružnog suda u Novom Pazaru izabrano drugo lice.

U Opštinskom sudu u Tutinu, na mjestu predsjednika Suda, Jonuz Hamzagić je ostao sve do odlaska u penziju 1978. godine. Iz svoje bogate sudske prakse, Jonuz Hamzagić je posebno izdvajao rad u mirovnim vijećima. Bili su to sudovi čestitih ljudi za vansudska poravnanja, koji su, često, na najbolji način rješavali i najteže probleme.

Od 1981. godine Jonuzaga, kako su ga mnogi zvali, živio je u Sarajevu, u kojem je u poznim godinama proveo najteže dane agresije na Bosnu i Hercegovinu. Dana 17. septembra 2005. godine, hadži Jonuz Hamzagić je, u svojoj 95. godini plodnog života, preselio na Ahiret.

F.H.

O VASPITANJU DJECE

Pazi na svoju djecu

Obaveza prema djeci i dobročinstvo prema njima jeste najveća nakon obaveze prema Allahu dž.š. i prema roditeljima

Sanin MUSA

Uistinu, od toga kako ćeš odgojiti svoju djecu zavisi da li ćeš sutra dobiti prijatelja ili neprijatelja. Od toga kakav ćeš im odgoj pružiti zavisi hoćeš li biti od onih koji će biti voljeni, cijenjeni, paženi i do kraja života poštovani, ili ćeš biti od onih koji će biti od svoje djece zaboravljeni, ponižavani, u starački dom bačeni, od onih koji će svoj život skončati usamljeni. Jesi li čuo za primjer žene koje je umrla stara, sama, jadna. Nekoliko dana nakon njene smrti, kada se počeo širiti smrad leša i kada je probio ulazna vrata njenog stana, saznali su ljudi da je žena umrla. Tek tada su za njenu smrt saznala i njena djeca koja su bila razbacana širom svijeta. Kasnije se ispostavilo da je rijetko stizala da ih, dok su bili mali, pomazi, poljubi, da ih na grudi privije, prste im kroz kosu provuče. Kada su odrasli zaboravili su i oni nju kao što je ona njih zaboravljala dok su bili mali. Umrla je u strašnim mukama, mukama samoće i kajanja za propuštenim prilikama i izgubljenom djecom. Obaveza prema djeci i dobročinstvo prema njima jeste najveća nakon obaveze prema Allahu dž.š., a zatim roditeljima. Na to ukazuje Uzvišeni kada kaže:

﴿قُلْ تَعَالَوْاْ أَتْلُ مَا حَرَّمَ رَبُّكُمْ عَلَيْكُمْ أَلاَّ تُشْرِكُواْ بِهِ شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَلاَ تَقْتُلُواْ أَوْلاَدَكُم مِّنْ إِمْلاَقٍ نَّحْنُ نَرْزُقُكُمْ وَإِيَّاهُمْ﴾

"Reci: Dođite da vam kažem šta vam Gospodar vaš propisuje: da Mu ništa ne pridružujete, da roditeljima dobro činite, da djecu svoju zbog neimaštine ne ubijate - Mi i vas i njih hranimo..."

U predislamsko vrijeme, našta i ukazuje ovaj ajet, ubijana su živa ženska djeca tako što su, od strane svojih očeva, zakopavana su u zemlju. To je bio običaj naroda koji se smatrao divljačkim (i narod i običaj). Dječije iskrene i čiste suze, mahanje njihovih ručica dok je zemlja padala po njihovim licima, krici koji su ispunjavali horizont dok su ih zakopavali, nisu slomili srca nemilosrdnih. Zakopavana su samo živa ženska djeca. Danas, u vrijeme frenetičnog tehnološkog napretka, civilizovanih i obrazovanih ljudi..., ubijaju se i ženska i muška djeca!! Kako? Abortusom! Bez izuzetka. Kada bi se samo mogli čuti njihovi krici i vidjeti njihove suze... Čut će se samo njihova tužba i optužnica na Sudnjem danu kada će se svi ljudi dići radi Gospodara svjetova:

﴿وَإِذَا الْمَوْؤُودَةُ سُئِلَتْ * بِأَيِّ ذَنبٍ قُتِلَتْ﴾

"... i kada živa sahranjena djevojčica bude upitana zbog kakvog grijeha je umorena?!"

Obaveza odgoja djece počinje, kako je to govorio Alija r.a., dvadeset godina prije rođenja djeteta. Počinje od onog trenutka kada čovjek bira majku svoje djece, tj. ženu, odnosno kada žena bira oca svoje djece - supruga. Stoga, najbolja preporuka jeste preporuka Allahovog Poslanika, Muhammeda s.a.v.s., a on je preporučivao bogobojaznost i pokornost Allahu dž.š.. To znači, kada biraš ženu ili muža, gledaj da se Allaha boji, da žuri u izvršavanju noga što Allah voli, a ostavljanju onoga što je zabranjeno, ružno i mrsko. U protivnom, spremi se na glavobolju, brigu, strah i međusobno proklinjanje, a takvi neće biti samo oni kojima se Allah smiluje.

Odgoj i dobročinstvo prema djetetu nastupa od prve bračne noći, kada čovjek i žena lete u zagrljaj jedno drugom. Tada se od njih traži da se sjete Allaha, da Ga spomenu i da tako rade pred svaki polni odnos. Rekao je Allahov Poslanik s.a.v.s.: "Allahume dženibeš-šejtane minna ve dženibeš-šejtane mimma rezaktena!" (Gospodaru, udalji šejtana od nas i udalji ga od onoga čime nas opskrbiš - misli se na dijete koje se može začeti iz ovog odnosa, op.a.). Ako Allah da te se tom prilikom zametne dijete, neće mu šejtan nauditi (nikada)!" Ove riječi supružnici izgovaraju, uz izgovaranje Bismille, pred svaki polni odnos.

Allahova zaštita djeteta, koja se spominje u ovom hadisu, dolazi kao velika nagrada roditeljima koji su se sjećali svoga Gospodara i onda kada strast čovjekova zaslijepi njegov razum. Odgoj se, zatim, nastavlja od trenutka kada dijete dođe na ovaj svijet, nakon što ga nije bilo i tako se ostvari veliko Allahovo čudo. Kada ga uzmu u ruke, po prvi put, otac treba proučiti ezan djetetu na desno uho, a ikamet na lijevo. Isto to treba učiniti i kada se sa djetetom uđe u kuću, u kojoj će živjeti i vrijeme provoditi. Na taj način riječi kojima se slavi i veliča Uzvišeni Allah trebaju biti prve koje će dijete čuti kada dođe na ovaj svijet, isto kao što sa tim riječima treba i otići sa ovog svijeta.

Sedmi dan od rođenja djeteta, sunnetom Resulullaha s.a.v.s., utvrđeno je nekoliko radnji koje će, Allahovom voljom, uticati na život djeteta i njegovu sreću na ovom i budućem svijetu. Prije svega, sedmog dana od rođenja djeteta, ponovo se uči ezan i ikamet. Ezan na desno, a ikamet na lijevo uho. Zatim, sedmog dana treba zaklati akiku, tj. kurban koji se kolje povodom rođenja djeteta.

Ovo je bila praksa Resulullaha s.a.v.s. i njegovih ashaba (drugova). Akika je vrlo važan segment odgoja. Postoji više hadisa Allahovog Poslanika, s.a.v.s., koji ukazuju da je dijete vezano za svoju akiku, te da će ona, ukoliko se obavi, pozitivno utjecati na odgoj, ponašanje i poslušnost djeteta. Isto tako, ukoliko se akika izbjegne i ne obavi, to može za sobom povući negativne posljedice u odgoju djeteta i njegovoj poslušnosti. A isto tako može mu biti onemogućeno i uskraćeno zauzimanje za roditelje na Sudnjem danu. Akiku treba zaklati sedmi dan od rođenja djeteta, ako je to moguće, a ako nije, onda četrnaesti ili dvadeset prvi dan. Ako roditelji ne budu u mogućnosti izvršiti klanje tada, učinit će to onda kada im se ukaže prilika.

Sedmi dan od rođenja djeteta, također, potrebno je obrijati (potkratiti) kosu novorođenčetu, a zatim podijeliti srebra (a može i zlata) u vrijednosti težine kose. Na to ukazuje više hadisa Allahovog Poslanika, s.a.v.s., Mudrost i značaj ovog Allahovog propisa leži u tome što se na taj način od djeteta uklanjaju neugodnosti koje dolaze preko kose, tako je to isticao i mudri Hasan el Basri. Također, kroz ovaj propis vidljivo je koliko pravo islam pridaje siromasima, jer i kroz ovaj segment čovjekovog života (rođenje djeteta) teži se udjeljivanju i pomaganju siromaha. Uz klanje kurbana i brijanje glave, sedmi dan od rođenja, djetetu treba dati lijepo ime. Islam je po ovom pitanju širok i fleksibilan, a najljepša imena su ona koja je spomenuo Allahov Poslanik s.a.v.s., kada je rekao: "Uistinu, najdraža imena Allahu su Abdullah (Allahov rob) i Abdurrahman (rob Milostivog)." Ipak, valja ukazati na neka imena koja treba izbjegavati, jer nose u sebi negativna i pokuđena značenja. To su prije svega imena Mirhad i Irhad (nužnik), Mirsad (zasjeda), Begajeta (bludnica), Nihada (prsata), Ajla (sa ajnom - siromašna), Asija (nepokorna, koja se razlikuje od Asja, što nije pokuđeno)... Ovo ističemo zbog toga što treba insistirati na lijepim imenima kao što je insistirao i Allahov Poslanik, Muhammed, s.a.v.s. Naime, kada je saznao da je jednoj ženi bilo ime Asija (grješnica, nepokorna), promijenio joj je ime rekavši: "Ti si Džemila (ljepotica)." Ovo ni u kojem slučaju ne znači da ljudi i žene sa pomenutim i drugim imenima trebaju zbog ovoga puniti svoje srce tugom. Naprotiv, ako su pokorni Allahu dž.š.,

to je ono zbog čega će se odgovarati na Sudnjem danu i zbog čega će ljudi biti nagrađivani ili kažnjavani ukoliko život ispune nevjerovanjem i nepokornošću. Pored nabrojanog, lijepo je sedmog dana od rođenja, djetetu protrljati desni sažvakanom hurmom ii nekim drugim slatkišem, ukoliko nema hurmi (datula). Ovo će se uraditi nakon što neki dobar, hajirli i pouzdan čovjek zagrize i malo sažvaće hurmu, zbog toga da bi se na ovaj način njegov hajr i berićet formalno prenio na dijete i da bi dijete tako započelo svoj život. Ovaj postupak naziva se TAHNIK i praktikovao ga je onaj kojeg je Uzvišeni Allah najbolje poučio i odgojio, Muhammed, s.a.v.s., Ebu Musa el Eš'ari r.a. prenosi da je sa svojim novorođenim sinom došao Vjerovjesnku s.a.v.s., nakon čega mu je on nadjenuo ime Ibrahim, sažvakao hurmu i stavio je u usta novorođenčetu. Također, bilježe imam Buhari i Muslim kako su Ebu Talha i Esma r.a donijeli Poslaniku s.a.v.s. svoga sina, pa je on sažvakao hurmu i stavio je u usta novorođenčetu. Sve su ovo radnje i ibadeti koji će, Allahovom voljom i Njegovom milošću, uticati na pokornost djeteta Allahu Uzvišenom i poslušnost njegovim roditeljima, te donijeti nagradu i sevap ovoga i budućeg svijeta.

Akaidski odgoj (odgoj u sferi vjerovanja)

Odgoj djeteta u sferi vjerovanja (akaida) jeste najvažniji dio odgoja. Od malih nogu ono se mora naučiti da zna ko mu je Gospodar Kojeg će obožavati, ko mu je Poslanik kojeg će slijediti, koja mu je vjera koju će ispovijedati, Knjiga koja će ga kroz život voditi. Jasno je iz mnogih kur'anskih ajeta i hadisa Resulullaha s.a.v.s. da svaki drugi gospodar osim istinskog Gospodara - Allaha dž.š. jeste onaj zbog kojeg će njegov poštovalac liti gorke suze zablude na dunjaluku i biti žestoko kažnjen na Ahiretu. Isto tako, svaki čovjek koji se uzme i prihvati za uzora u životu, nakon što je Allah Uzvišeni poslao Muhammeda, s.a.v.s., kao vođu čovječanstva do Sudnjega dana, jeste lažni uzor koji će se na Sudnjem danu, suočen sa njegovim strahotama, odreći svojih sljedbenika i pobjeći od njih. Kur'an je knjiga svjetiljka i vodilja ljudskog roda do Sudnjeg dana, a islam vjera koja sve ovo potvrđuje. Rekao je Uzvišeni:

﴿إِنَّ الدِّينَ عِندَ اللهِ الإِسْلاَمُ﴾

"Jedina (priznata) vjera kod Allaha je islam",

﴿وَمَن يَبْتَغِ غَيْرَ الإِسْلاَمِ دِينًا فَلَن يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ﴾

"...a ko želi neku drugu vjeru pored islama, neće mu biti primljena i on će na budućem svijetu (Ahiretu) nastradati."

Divan li je primjer vjernicima Allahov poslanik Jakub a.s. kada je bio na samrti i kada se njegova ovosvjetska misija bližila kraju. Ležeći na samrtnoj postelji okupio je svoje sinove da bi i tada, kada je smrt kucala na njegova vrata, provjerio njihovo vjerovanje i osvjedočio se na čemu ih ostavlja. O tome Uzvišeni kaže: "Vi niste bili prisutni kada je Jakubu smrtni čas došao i kada je sinove svoje upitao..." Šta je to interesovalo plemenitog Alahovog poslanika na samrti? Šta je upitao svoje sinove? Kako će razdijeliti imetak? Kakve će snahe dovesti? Kakve će konje jahati, gozbe praviti i gdje će ljetovati?

Ne! "...Kome ćete se, poslije mene, klanjati (koga ćete poslije mene obožavati)?" To ga je interesovalo. Ovo je upitao savjesni otac. Otac koji zna da se na Sudnjem danu neće mjeriti dunjalučko bogatstvo, niti će se vagati ovosvjetski ukrasi. Mjerit će se, tada, ljudsko vjerovanje i njihova djela. Stoga, ovaj odgoj ne počinje od petnaeste godine, niti od desete. Tada je već kasno. Ovaj odgoj počinje od prvog dana djetetovog života. Oni koji to ne znaju i koji su po ovom pitanju u otvorenoj zabludi, kada ih snađu i zadese prolemi sa neodgojenom djecom, kada se na njihove glave sruči teški teret dječije neposlušnosti, lomeći svoje prste govore: "Šta sam Bogu zgriješio pa da me ovo snađe?!"

Zgriješili ste što ih niste upoznali sa veličinom islama i što ih niste, umjesto razvratnim tekstovima jeftinih pjesama, učili najskupocjenijoj i najvrjednijoj hediji (daru) ovog svijeta - Časnom Kur'anu. Blago onima koji još imaju vremena da se pokaju i poprave i svoja djela isprave. Možda će i oni čuti odgovor poslušne i lijepo odgojene djece, koju su njihovi roditelji ispravo akaidski usmjerili, kakav su dali i sinovi Jakuba a.s.: "...Klanjat ćemo se Bogu tvome, Bogu tvojih predaka, Ibrahima, Ismaila i Ishaka, Bogu jednome (Allahu dž.š.)! I mi se Njemu pokoravamo (mi smo muslimani)!"

Stoga, kada čovjek čuje da je dijete došlo na ovaj svijet, umjesto poznate floskule čestitanja "nek' je živo i zdravo", neka kaže: "Neka mu Allah podari dobro ovog i onog svijeta i neka ga uputi na Pravi put. Neka bude pokoran Allahu, a poslušan roditeljima." A zatim "neka je živo i zdravo", jer koliko je živih i zdravih bez upute.

Od njihovog zdravlja samo zlo, od njihovog života samo šer. Ili su razvratnici (bludnici), ili alkoholičari, ili su se zadovoljili najvećim zlom - drogom (narkomanijom).

Gospodaru, podari nam u ženama našim i djeci našoj radost očiju i učini da se bogobojazni ugledaju na nas!

ŠTA JE TO ISKRENOST?

Amr HALID

Iskrenost je da cilj svih tvojih riječi, postupaka, djela i cjelokupnog života isključivo bude sticanje Allahovog zadovoljstva. Iskrenost je da cilj tvojih riječi, djela, života, smrti, mirovanja, govora, kretanja, tajnog i javnog života i svega na ovom svijetu bude jedan: zadovoljstvo Uzvišenog Allaha ﷻ! Zbog toga je iskrenost veoma bitna i značajna.

Kaže se da je jedno od značenja iskrenosti okretanje svih postupaka jedino Allahu. Cilj svih tvojih postupaka je sticanje Allahovog zadovoljstva. Ovo je značenje iskrenosti. Kaže se da je iskrenost zaboravljanje i zanemarivanje pogleda i stavova stvorenja i traženje zadovoljstva Stvoritelja. Kada stojiš pred hiljadom ljudi i plačeš možeš biti iskren! Zašto? Zato što ti njih ne primjećuješ. Iskrenost je da zanemariš poglede i mišljenja stvorenja. Tebe ne zanima ništa drugo osim Allaha. Ti ne osjećaš nikakav problem kada dijeliš sadaku naočigled ljudi, niti kada skrušeno klanjaš jer tebi je bitan samo Allah.

Također se kaže da je iskrenost da ne tražiš svjedoke svojim djelima. Nemoj tražiti da iko osim Allaha ﷻ vidi tvoja djela. Nemaš potrebe da iko vidi tvoj namaz i plač, nemaš potrebe da iko vidi da si obavio hadž, niti da iko vidi tvoju borbu na Allahovom putu, niti ti, sestro, imaš ikakve potrebe da neko vidi tvoj hidžab, jer Allah ﷻ kaže:

﴿وَكَفَى بِاللهِ شَهِيدًا﴾

„A Allah je dovoljan Svjedok!“ (El-Feth, 28)

Zbog svega toga iskrenost je djelo srca. Štaviše, iskrenost je ispred svih srčanih djela, jer ni jedno djelo neće biti potpuno bez iskrenosti. Temelj prihvatanja djela leži u ovom srčanom ibadetu, a koji poznaje jedino Allah ﷻ.

Koja su to djela koja se mogu raditi? Ibadeti, pokornost, namaz, post, zekat, hadždž - u svim ovim djelima trebalo bi da čovjek teži Allahovom licu. Šta je sa ostalim ovosvjetskim stvarima i poslovima kao što su: običaji, jelo, san, brak, posao, imetak, sport? Čak i u ovim stvarima je neophodna iskrenost i da se time traži samo Allahovo lice.

Neko se može upitati: iskrenost biva u pokornosti i ibadetima, ali šta je dokaz da iskrenost treba biti prisutna i u običnim životnim stvarima? Dokaz su riječi Uzvišenog Allaha ﷻ:

﴿قُلْ إِنَّ صَلاَتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۞لاَ شَرِيكَ لَهُ وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ﴾

„Reci: Klanjanje moje, i obredi moji, i život moj, i smrt moja doista su posvećeni Allahu, Gospodaru svjetova, koji nema saučesnika; to mi je naređeno.“ (El-En'am, 162-163)

Mi smo razumijevali iskrenost da niko nema udjela u našem namazu. Ograničavanje iskrenosti na namaz i ostale ibadete je neispravno. Iskrenost je da svoj cjelokupan život i svoje djelovanje prepustiš Allahu: dok odgajaš djecu u svojoj kući, kada biraš svog životnog saputnika, kada oblačiš i kupuješ odjeću, kada jedeš i pribavljaš hranu, dok spavaš. U svim ovim situacijama i životnim aspektima ti trebaš biti iskren prema Allahu. Ovo je potpuno značenje iskrenosti:

﴿قُلْ إِنَّ صَلاَتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾

„Reci: Klanjanje moje, i obredi moji, i život moj, i smrt moja doista su posvećeni Allahu, Gospodaru svjetova.“ (El-En'am, 162).

Nastavit će se

MEĐUMUSLIMANSKI ODNOSI

Odnosi među pojedincima uzrok su snage ili slabosti ummeta

Kada se razne bolesti raširе zajednicom, ta zajednica bude podložna uništavanju i razaranju. Samo se jaka, moralna, poštena i humana zajednica može sačuvati od tuđe okupacije i najezde. Ukoliko sačuvamo našu muslimansku zajednicu, onda nam neprijatelj neće, uz Allahovo odobrenje, moći nauditi

Hajrudin HODŽIĆ

Pripovijeda se da je neki vladar tiranin htio zauzeti jedan grad, te naredi svojim vojnicima da ga što prije osvoje. Na to se njegov oštroumni savjetnik usprotivi i reče: "Vladaru, mišljenja sam da treba prvo da pošaljemo špijune koji će nam dojaviti koga napadamo, da znamo kako da ih na najlakši način porazimo."

Pristade vladar i posla špijune. Kada su se špijuni vratili, zapita ih vladar: "Kako vam izgledaju naši neprijatelji?" Na to mu špijuni odgovoriše: "Oni su narod čiji je vladar pravedan, njihove vjerske vođe i ulema smjelo i otvoreno ukazuju na ispravan put i odvraćaju od pogrešnog puta, a njihove sudije nije moguće potkupiti ili podmititi." Na to ih vladar upita: "Kako se jedni drugima obraćaju?" Na to špijuni rekoše: "Oni su jako složni i jedinstveni. Kada se jedni drugima obraćaju kažu: "Brate, Allah ti podario svako dobro, Allah ti blagoslovio tvoj imetak", ili: "Brate, ako ti šta zatreba, stojim ti na usluzi."

Kada to ču, savjetnik reče: "Ovakav grad nikada nećemo uspjeti osvojiti", našta mu se vladar usprotivi izrazivši želju da ovaj grad osvoji po svaku cijenu. Kada savjetnik vidje vladarevu upornost reče: "Ovakav grad nikada nećemo uspjeti osvojiti, jer su njegovi stanovnici jedinstveni, složni i zbratimljeni, nego hajde da ih pokvarimo, kako bi uspjeli da ih onako pokvarene pobijedimo."

Posla vladar nemoralne djevojke u taj grad, posla trgovce varalice, sudije sklone podmićivanju i potkupljivanju i sebične i škrte osobe koji će svojom sebičnošću i škrtošću iskvariti taj narod.

Nakon nekoliko mjeseci počeše se stanovnici grada kvariti. Pojavi se među njima nemoral, mito, varanje na vagi, sebičnost i škrtost. Nakon toga sakupi vladar vojsku i na vrlo lak način osvoji spomenuti grad.

Poenta ove priče jeste da kada su našiodnosi zasnovani na poštenju, međusobnom uvažavanju, lijepom ophođenju, to može biti samo razlog blagostanja svake zajednice. Kada se razne bolesti raširе zajednicom, ta zajednica bude podložna uništavanju i razaranju. Samo se jaka, moralna, poštena i humana zajednica može sačuvati od tuđe okupacije i najezde. Ukoliko sačuvamo našu muslimansku zajednicu, onda nam neprijatelj neće, uz Allahovo odobrenje, moći nauditi.

Mnogi bi se mogli zapitati zašto govorimo o međumuslimanskim odnosima, a ne o opštim međuljudskim odnosima? Naravno, na ovu temu se treba govoriti, jer islam, kao što je preporučio lijepo ophođenje prema muslimanima, propisao je lijepo ophođenje prema nemuslimanima. Ali, fokusirao sam se na temu međumuslimanskih odnosa iz prostog razloga što vjerujem da su muslimani dovoljno tolerantni i da se korektno ponašaju prema pripadnicima drugih vjera.

Usudit ću se da kažem, iz ličnog iskustva, da su odnosi nekih muslimana prema pripadnicima drugih vjera bolji nego prema samim muslimanima, jer postoji osjećaj da drugu vjeru nije dozvoljeno vjerom bihuzurit, niti je to fer, obzirom da su često manjina u našim sredinama. To je taj trag koji je islam posijao u nama. To je ispravno, ali pod uslovom da naš odnos prema muslimanima bude na nivou bratstva kojim nas je islam obavezao.

Islam je proklamovao bratstvo kao okvir svih međumuslimanskih odnosa. Ustvari, zašto Allah dž.š. kaže da su samo muslimani braća? Zašto je korišten ovaj izraz "braća". Odgovor je zato da bi nam napomenuo da ti samo musliman može biti brat, te da uz dužno poštovanje i lijep odnos prema ostalim vjerama, bratski odnos treba da imaš samo sa muslimanom. Naravno, to ne isključuje da se lijepo i učtivo ponašamo prema pripadnicima ostalih vjera.

Postavlja se pitanje: kakav bi trebao da bude odnos muslimana prema muslimanu ili kako razvijati odnos muslimana prema muslimanu?

Zato ćemo spomenuti nekoliko primjera, koji će svima nama biti podstrek za naš međusobni bolji odnos.

Prvi način kako razvijati odnos muslimana prema muslimanu: druženje, zijareti, namaz u džamiji, zajednički sport, zajedničko učenje Kur'ana. Zbog svega ovoga posebno se u učenju islama naglašava važnost međumuminskog posjećivanja. Pored dunjalučkih koristi koje se postižu time, postoji i ahiretska korist o čemu nam ilustrativno govori sljedeći Poslanikov hadis, kojeg bilježi imam Muslim od Ebu Hurejre r.a. da je Allahov Poslanik a.s. rekao: »Jedan čovjek je krenuo u zijaret bratu koji je živio u drugom selu. Uzvišeni Allah dž.š. mu je na putu kojim je išao poslao meleka. Kada je došao do njega, melek ga je upitao: »Gdje si krenuo?» Čovjek odgovori: «Želim posjetiti brata u ovom selu.» Melek ga ponovo upita: «Da li imaš neki poseban razlog što ideš kod njega?» «Ne, osim što sam ga zavolio u ime Allaha», odgovori mu čovjek. Melek mu tada reče: «Mene je Allah dž.š. poslao da te obavijestim da je Allah tebe zavolio kao što si ti u ime Njega zavolio ovog čovjeka.»

Zar svako od nas ne bi volio da ga Allah zavoli?! Evo prilike za mene i za vas, poštovani čitaoci, da nas Allah zavoli.

Drugi način kako razvijati odnos muslimana prema muslimanu je da sretneš svoga brata muslimana sa pozdravom, selamom. Zamisli kada mu kažeš: Esselamu alejkum da mu time prizivaš Allahov mir i spas. Daješ mu garanciju da neće biti bihuzur od tebe i tvoga jezika.

Treći način kako razvijati odnos muslimana prema muslimanu je da se osmjehneš prilikom susreta sa drugim muslimanima. Zamisli kada ti nekoga sretneš kako je lijepo ukoliko se on osmjehne, odmah osjećaš da te je time poštovao i počastio, ali ukoliko te je susreo namrštenog lica, ti ćeš u sebi reći: «Ma i ja ću njemu ubuduće da se namrštim, pa neka vidi kako je!» Allahov Poslanik s.a.v.s. veli: «Da se osmjehneš u lice svoga brata je ravno udijeljenoj sadaki.» Svaki osmjeh sadaka, kako je to samo lijepo.

Četvrti način kako razvijati međumuslimanski

odnos je lijepa riječ. Allah dž.š. kaže: «Lijepa riječ je kao lijepo drvo: korijen mu je čvrsto u zemlji, a grane prema nebu; ono plod svoj daje u svako doba koje Gospodar njegov odredi.» Kaže stara izreka: «Lijepa riječ gvozdena vrata otvara.» Sa lijepim riječima koje odišu poštovanjem prosto zarobljavaš i pridobijaš sve oko sebe. Zato i jeste postojanost lijepe riječi poput lijepog drveta: korijen mu je čvrsto u zemlji, a grane prema nebu; ono plod svoj daje u svako doba koje Gospodar njegov odredi. Lijepa riječ je čvrsta i ostavlja jak utisak kao čvrsto drvo sa jakim žilama.

Čuo sam za podatak da je izveden pokus na dva cvijeta koja su stavljena u identične uslove, s tim da se jednom cvijetu obraćano ružnim, a drugom cvijetu lijepim riječima. Onaj cvijet kojem se obraćalo lijepim riječima je procvao, a onaj kome se obraćalo ružnim riječima je uvehnuo. Zamislite, lijepe riječi utiču na cvijeće, a šta je sa ljudskim dušama i umovima?!

Peti način kako razvijati odnos muslimana prema muslimanu je međusobno potpomaganje na razne načine i priskakanje u pomoć bratu muslimanu. To je stvar koja čovjeka ne opterećuje, ali čovjek time uspostavlja most sa drugom stranom i ukazuje čast svom bratu muslimanu.

Šesti način kako razvijati odnos muslimana prema muslimanu je iskorištavanje prigoda, poput početka ramazana ili povodom Bajrama, da se uputi čestitka puna lijepih želja. Niko neće ostati ravnodušan na lijepu čestitku koju mu pošaljete sms-om ili e-mailom, a možda i običnom poštom.

Sedmi način kako razvijati odnos muslimana prema muslimanu je interesovanje za njegovo stanje. Koliko je samo čovjeku drago da čuje da se neko interesovao za njega i poselamio ga. Ovih dana je skoro nezamislivo da te neko nazove, a da mu tom prilikom ne treba neka usluga. Koliko je lijepo da te neko nazove i kaže: «Zovem da vidim kako si, da li ti nešto treba i da li ti mogu nekako pomoći?!» To je pravi smisao muslimanskog bratstva i to je jedan od važnih načina učvršćivanja odnosa među muslimanima.

Osmi način kako razvijati odnos muslimana prema muslimanu je nuđenje pomoći. Lijepo je čuti kada ti neko daje do znanja kada kaže: «Ja sam tu, ako ti išta zatreba.» Makar od te osobe nam ne bude trebalo ništa, ali sama ponuda pomoći ulijeva posebno poštovanje prema toj osobi.

Deveti način kako razvijati odnos muslimana prema muslimanu je darivanje. Često zna jedan relativno običan poklon biti jako koristan prilikom uspostavljanja jačeg bratskog odnosa. Muhammed a.s. kaže: «Jedni drugima darujte poklone da bi ste se voljeli.»

Da ne bi došlo do zabune, sve ovo što sam govorio odnosi se i na naše majke i sestre. Pripazite, poštovane majke i sestre, da vas vaš ćeif ponekad ne navede da ne pričate sa svojom komšinicom ili rodicom, koleginicom ili bilo kojom muslimankom! Zar i vama nije potreban Allahov oprost kojeg možete postići finim i ukusnim ponašanjem.

Hajde svi da pročitamo, ali pažljivo, naredni hadis u kojem Allahov Poslanik s.a.v.s. kaže: «Musliman lijepim ponašanjem i lijepim ahlakom (tj. onim stvarima koje smo nabrojali poput osmjeha, lijepe riječi, opraštanja itd.) dostiže stepen onoga koji stalno klanja i posti. Zamislite, lijep i uljudan odnos vrijedi kao stalni post i stalno klanjanje. Naravno, namaz i post su stroga obaveza muslimana, ali eto još toliki sevab postigne lijepim ponašanjem.

Brazil

Muslimansku populaciju u Brazilu većim dijelom čine potomci sunijskih muslimana koji su nakon drugog svjetskog rata u Brazil stigli iz Libana, Sirije i Palestine. Iako ne postoje zvanični statistički podaci, procjenjuje se da u Brazilu živi preko 1.500.000 muslimana ili 0,8% ukupne populacije. U ovaj broj ulaze brazilski prelaznici u islam, te arapski doseljenici i njihovi potomci.

LIČNA KARTA

Službeni naziv: ***Federativna Republika Brazil***
Glavni grad: ***Brazilija***
Površina: ***8.511.965 km²***
Broj stanovnika: ***176 mil.***
Religija: ***muslimani 0,8%, katolici 89%, protestanti 6,6%, budisti 0,3%, Jevreji 0,2%***

Najveća koncentracija muslimana, njih nekoliko stotina hiljada, je u široj zoni Sao Paula, ekonomskog srca Brazila.

Povijest

U Brazilu su pronađeni brojni tragovi muslimanskog prisustva, kao što su razni natpisi sa imenom Allah. U jeziku brazilskih domorodaca prepoznate su riječi arapskog porijekla. Čak i imena nekih brazilskih gradova, za koje se pretpostavlja da imaju veze sa jezikom američkih domorodaca, vode porijeklo iz arapskog jezika. Svi ovi podaci, zvanično nikada nisu potvrđeni i uvršteni u povijest Brazila, upućuju na to da su muslimani bili među onima koji su prvi otkrili Brazil prije 500 godina. Međutim, duboko ukorijenjeni antiislamski osjećaji kod Portugalaca došli su do izražaja kroz odlučnost portugalske krune da spriječi muslimane da se domognu i najmanjeg položaja, kako kod kuće tako i u kolonijama. Inkvizicija je progonila islam kao, uostalom, i sva nekršćanska vjerovanja.

Doseljavanje muslimanskog roblja

Prvo značajnije doseljavanje muslimana u Brazil dogodilo se u periodu između 16. i 18. stoljeća, kada su iz tropske Afrike, u manjim grupama, dovedeni islamizirani robovi iz plemena Mandinka. Drugi veliki val afričkih muslimana desio se početkom 19. stoljeća, koji su dopremljeni kao roblje da rade u rudnicima, na plantažama pamuka, kahve, šećera, te da obavljaju teške poslove u gradovima. Muslimansko roblje u Brazilu bilo je poznato pod imenom musulmi. Vjerska kultura ovih robova isprepletena je njihovom političkom poviješću. Oni će ostati poznati po umiješanošću u seriju od više od 20 pobuna u Bahiji, provinciji sjeveroistočnog Brazila, poznatoj po proizvodnji šećera, koja je primila većinu muslimanskih robova. Najpoznatija pobuna, desila se 1835. u težnji da se izbore za osnovna ljudska prava, imala je visoku cijenu. Jedni su osuđeni na smrt, dok su drugi kažnjeni bičevanjem i teškim fizičkim radom.

Brutalna represija koja je uslijedila razorila je muslimansku zajednicu. Stotine slobodnih ljudi je deportovano u Afriku, dok su drugi napustili Brazil kako bi izbjegli neprekidnu politiku nasilja, i rasnu i vjersku diskrimanciju. Nakon dokidanja robovlasništva 1888. godine, u Bahiji i drugdje u Brazilu moglo se naći izolovanih slučajeva bivših muslimanskih robova koji su još uvijek prakticirali svoju vjeru.

Trajnije doseljavanje muslimana u Brazil

Istovremeno sa iščezavanjem i posljednjih afričkih muslimanau Brazilu, na razmeđu dvaju stoljeća, od 1860. godine naovamo, muslimani Bliskog Istoka, zajedno sa kršćanskim emigrantima, pristizali su u Brazil u manjim grupama sa osmanskih područja Sirije i Libana, te nakon formiranja Izraela 1948. godine, i iz Izraela.

Širom Brazila danas postoji više od pedeset džamija, mesdžida i islamskih centara. Brazilski muslimani su organizovani uglavnom na lokalnom nivou, kroz islamske institucije, džamije, islamske centre, mesdžide, te društvene klubove.

Esad Kolašinac

SJEĆANJE NA RAHMETLI ABDUL-KERIMA-EF. DEDEIĆA, UČENIKA JEDNE OD ZADNJIH GENERACIJA "GAZI ISA-BEG" MEDRESE U NOVOM PAZARU, NEPOSREDNO PRED ZABRANU NJENOG RADA

Alimi koji su smetali komunizmu

Abdul-Kerim-ef. Dedeić je stalno nosio fes, a ahmediju samo službeno. Bio je vrlo cijenjen i poštovan kod svih ljudi. Neprijatelji su ga poštovali zbog dosljednosti u vjeri, a prijetelji zbog toga što je koristio svaku priliku da govori o islamu i kazuje Istinu koju zna

Abdul-Kerim-ef. Dedeić, rahmetullahi alejhi, jedan je od stare generacije svršenika „Gazi Isa-beg“ Medrese u Novom Pazaru. Rođen je 21.03.1921. godine u selu Koljeno, opština Rožaje. Osnovno obrazovanje stekao je u državnoj narodnoj školi Kraljevine Jugoslavije u Rožajama, koju je kao odličan učenik okončao 1932. godine. "Gazi Isa-beg" medresu upisuje 1936. godine, a završava je školske 1939/40. godine, iz čije diplome se vidi da je bio učenik odličanog uspjeha i vladanja.

U Medresi je učio pred čuvenim alimima i muderisima toga doba: rahmetli Murat-ef. Sukićem i rahmetli Smail-ef. Filibalićem, koji su se svojim znanjem svrstavali u red najveće uleme toga doba kod Bošnjaka.

Volio je i cijenio reisa Čauševića, Mehmed-ef. Handžića, Husein-ef. Đozu, dr. Ahmed-ef. Smailovića, a imao je u svojoj biblioteci Gazaliju, Tahaviju, Raziju, Kutba, Hamidullaha itd.

Robijao je u komunističkom sistemu zbog vjere i zbog „nedozvoljene“ literature koju je posjedovao u svojoj biblioteci. Neki „komšije“ su ga ocinkarili da čita “El-Hidaju”- časopis Mladih muslimana i zato je zamalo glavom platio.

Čuveni udbaš Kilibarda, koji je harao beranskim srezom, uglavnom po muslimanskim selima i mahalama, hapseći i prebijajući viđene muslimane pod izgovorom da brani državu i sistem od nepodobnih, nije ostavio ni rahmetli Abdul-Kerim-ef endiju rahat.

Kao vrlo pismen čovjek toga vakta, Abdul-Kerim-efendija je obavljao poslove referenta u opštini Rožaje. Iako je pisao lijevom rukom, imao je pravi krasnopis. Arapski je pisao kaligrafskim stilom.

Kao hatib držao je kvalitetne hutbe i budio vjersku svijest kod ljudi koji su bili u to vrijeme ošamućeni komunističkim blasfemijama. Zbog toga je imao puno problema sa komunistima. Govorio bi: "Uvijek sam bio spreman i pripravan da dam sebe ako je to od haira za islam i muslimane."

Pažljivo je pratio Sarajevski proces i najčešće bi plakao dok bi čitao ili slušao vijesti o toku ovog procesa.

Smatrao je da su Osmanlije neprevaziđeni u dugotrajnoj i pravednoj vladavini.

Bio je redovan pretplatnik Glasnika, Takvima i Preporoda.

Puno bi plakao kad bi se učio ili citirao Kur'an. Iako je bio strastveni pušač, uspio je ostaviti duhan u posljednjih nekoliko godina života.

Stalno je nosio fes, a ahmediju samo službeno. Bio je vrlo cijenjen i poštovan kod svih ljudi. Neprijatelji su ga poštovali zbog dosljednosti u vjeri, a prijetelji zbog toga što je koristio svaku priliku da govori o islamu i kazuje Istinu koju zna.

Predvodio je mnoga mirovna vijeća u Rožajama i šire i uspio bi da izmiri zavađena bratstva, plemena, komšije i sve vrste posvađanih.

Preselio je Allahovom voljom u svijet vječnosti 1995. godine u 74. godini života.

Njegovu vrijednu biblioteku ljubomorno čuva njegov najmlađi sin Orhan, u Rožajama, ali je uvijek susretljiv i raspoložan da iz nje da sve što je potrebno zainteresovanim.

Činimo dovu da plemenita duša rahmetli Abdul-Kerim-efendije bude u Allahovoj milosti i da milošću Allahovom bude u društvu dženetlija, svojih profesora i muderisa.

Rukopisi Abdul-Kerima Dedeića sa časova "Gazi Isa-beg" medrese u Novom Pazaru iz perioda između 1936. do 1940. godine

Tumačenje sure El-Fatiha (bismile i prva dva ajeta)

(Sa časa Tefsira; tekst originalnog rukopisa je na arapskom jeziku)

Bismillahirrahmanirrahim! Neka je hvala Allahu Uzvišenom, Gospodaru svih svjetova i neka je salavat i selam na Njegovog Poslanika Muhammeda, njegovu porodicu, ashabe i sve koji ga slijede do Sudnjega dana.

Suru El-Fatihu ponavljamo na svakom rekatu namaza, a zar nije sramota za jednog muslimana da uči ono što ne razumije. Zar nije sramota za muslimana da doziva svoga Gospodara riječima koje ne shvata. Zato je obaveza svakome da zna značenje sure El-Fatiha. Fatiha je Ummul-Kur'an – osnova Kur'ana. U njoj je Allah Uzvišeni sakupio i sabrao ono što je opširno objasnio u cijelom Kur'anu. Pa ako ne možemo spoznati značenje cijelog Kur'ana, onda nemojmo sebi uskratiti da spoznamo značenje osnove i sažetka Kur'ana i osnove namaza, kojeg Allah ne prima osim ako je obavljen skrušeno. Srce vjernika u namazu mora biti prisutno i skrušeno prema Allahu, a ne može klanjač biti skrušen i prisutna srca ako ne razumije ono što govori u namazu. Nije lijepo da u namazu budemo kao papagaji koji ponavljaju riječi, a ne razumiju njihovo značenje. Allah nas je nad ostalim živim bićima uzdigao razumom, a razuman čovjek je onaj koji zna i razumije ono što govori.

Pa poslušajte tumačenje ove sure, neka vas Allah pomogne u svakom hajirli, dobrom djelu.

Prvi ajet kojeg izgovaramo jeste: Bismillahirrahmanirrahim! – U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

Ni jedan čovjek, koji želi uraditi neko djelo, ne može ga uspješno obaviti osim ako ga Allah pomogne. Zato, svaki musliman ako želi da uradi neki posao treba da spomene Allaha i da zatraži Njegovu pomoć i milost, nadajući se da će ga Allah pomoći da završi taj posao i vidi njegove plodove i posljedice. Zato treba na početku tog posla reći: Bismillahirrahmanirrahim! - U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog! - kao što je naš Gospodar spomenuo bismilu na početku ove sure.

Naš Gospodar ima mnogo lijepih imena i savršenih svojstava. Od njih su i Allah, Er-Rahman i Er-Rahim (Allahova lijepa imena spomenuta u bismili). Allah znači Božanstvo osim koga drugo ne zaslužuje da bude obožavano. Er-Rahman - Vlasnik neizmjerne milosti koja obuhvata ljudska bića i životinje, vjernika, pa čak i nevjernika, pokornog i nepokornog, ali (ova milost je) samo na ovom prolaznom svijetu – dunjaluku, a ona (milost) se ogleda u opskrbljivanju svih (ljudi i životinja), davanju i produžavanju života i davanju blagodati. Dok će ona (Allahova mislost) na budućem svijetu – Ahiretu biti samo za one koji su povjerovali i dobra djela činili.

Er-Rahim znači Onaj koji je savršeno Milostiv i Svojim blagodatima obasipa Svoje robove, nikada ih ne zaboravlja, niti nad njima drugima prednost daje. Ali nemojmo činiti grijehe i govoriti: Allahova milost je besgranična. On je El-Gaffur (Onaj Koji neizmjerno prašta), Er-Rahim (Koji je neizmjerno Milostiv), jer koliko je neizmjerna Njegova milost toliko je i velika Njegova kazna:

نَبِّئْ عِبَادِي أَنِّي أَنَا الْغَفُورُ الرَّحِيمُ وَأَنَّ عَذَابِي هُوَ الْعَذَابُ الأَلِيمَ

"Kaži robovima Mojim da sam Ja, zaista, Onaj koji prašta i da sam Milostiv, ali

da je i kazna Moja, doista, bolna kazna!" (Kur'an, sura: El-Hidžr, ajeti: 49 i 50)

Pa neka ne žudi (uzaludno) Allahovoj milosti onaj čije je srce daleko od ispravnog vjerovanja (imana), ko je daleko od bogobojaznosti, ko zabranjuje svoj zekat onima koji su ga potrebni, ko ne vjeruje u istinitost Kur'ana, ko ne radi po propisima koji se nalaze u ajetima Milostivog, ko ne slijedi Njegovog Poslanika s.a.w.s. u ponašanju (ahlaku) i djelima. Svima ovima nema Allahove milosti. Ovo što govorim nije govor koji od sebe kažem, već je to govor Allahove Časne Knjige, Kur'ana, u kojem Uzvišeni na jasnom arapskom jeziku kaže:

وَرَحْمَتِي وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ فَسَأَكْتُبُهَا لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَالَّذِينَ هُم بِآيَاتِنَا يُؤْمِنُونَ الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الرَّسُولَ النَّبِيَّ الأُمِّيَّ

"…a milost Moja obuhvata sve; dat ću je onima koji se budu grijeha klonili i zekat davali, i onima koji u dokaze Naše budu vjerovali, onima koji će slijediti Poslanika, vjerovjesnika, koji neće znati ni da čita ni da piše…" (Kur'an, sura: El-E'araf, ajeti: 156 i 157)

Ovo je tumačenje prvog

ajeta sure El-Fatiha.

Drugi i treći ajet su: El-Hamdulillahi rabbil-alemin. Er-Rahmanir-Rahim. – Hvala Allahu, Gospodaru svjetova, Milostivom, Samilosnom.

O, muslimani! Od lijepog običaja je da kada ti neko učini neko lijepo djelo, ili ti ponudi pomoć, da mu zahvališ na tome što je uradio.

Zaista je Allah, Gospodar svjetova, Gospodar ljudi i džinna, Gospodar svega. On nas je odgojio i uljepšao naš odgoj. Pa je naša tijela odgojio onime što je stvorio od hrane, pića, mjesta za življenje, odjeće, a odgojio je i naš razum. Pa nakon što smo bili djeca, koja ništa u životu ne shvataju, doživjeli smo da uz Allahovu blagodat i milost postanemo umno zreli ljudi. A kao što je odgojio naša tijela i razum, odgojio je i naše duše preko velikih učitelja, Allahovih poslanika a.s., koji su nam došli kako bi nas iz tmine na svjetlo izveli – iz tmina mnogoboštva i zablude na svjetlost istine i prave spoznaje. To su oni poslanici kojima su sišle Knjige kao: Tevrat, Indžil i Kur'an, koje je Allah obavezao da te objave objasne riječima i praktičnim djelima, a njihove knjige učinio da budu izvor upute poslije njihove smrti. Te knjige (Allahove objave) su Allahov zakon na Zemlji po kojem sudi među Svojim robovima.

Lav, vuk i lisica

(Poučna priča sa časa arapskog jezika; tekst originalnog rukopisa je na arapskom jeziku.)

Udružili se lav, vuk i lisica pa izašli zajedno u lov. Ulovili su magarca, patku i zeca. Pa reče lav vuku: "Podijeli ovo među nama!" Reče vuk: "Stvar je jasna: magarac pripada lavu, zec lisici, a patka meni." Na to ga udari lav šapom i glava mu odlete. Poslije priđe lisici govoreći: "Ovaj prijatelj ti je velika neznalica u dijeljenju, hajde ti ovo podijeli!" Pa reče lisica: "Ebu Harise (Oče lavčine – pohvala), stvar je jasna: magarac ti je za doručak, patka za večeru, a zec kao poslastica među njima." Na to lav reče lisici: "Kako si lijepo podijelila! Ko te je podučio takvom razumijevanju?" "Vukova glava, koja odletje (sa ramena)." - reča lisica.

(Ovaj rukopis je zapisao: Abdul-Kerim Dedeić, 11.03.1938. god.)

Zašto se dova ne prima?

(Iz knjige Munebbihat, od imama Ibn Hadžera El-Askalanija, prepis: Abdul-Kerim Dedeić, originalni rukopis je na arapskom jeziku sa prijevodom na bosanski jezik, ispisan arabicom)

Upitali su Ibrahima bin Edhema r.a. (poznatog pobožnjaka, učenjaka i zahida) o riječima Uzvišenog: وَقَالَ رَبُّكُمُ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ - "Gospodar vaš je rekao: Pozovite Me i zamolite, Ja ću vam se odazvati!" (Kur'an, sura: Mu'min, ajet: 60), a mi molimo Allaha, ali nam ne prima dove. Pa im je odgovorio: "U vašim srcima je zamrlo deset stvari:

1. Spoznali ste Allaha, a niste izvršili Njegovo pravo,
2. Čitali ste Allahovu Knjigu (Kur'an), a niste radili po njoj,
3. Rekli ste za šejtana da vam je neprijatelj, a slijedili ste ga,
4. Rekli ste da volite Allahovog Poslanika s.a.w.s., a ostavili ste slijeđenje njegovog suneta,
5. Rekli ste da volite Džennet, a niste radili za njega,
6. Rekli ste da se bojite Vatre (Džehennema), a i dalje činite grijehe,
7. Rekli ste da je smrt istina (neminovna), a niste se za nju spremili,
8. Zabavili ste se nedostacima drugih, a zaboravili na svoje,
9. Jedete Allahovu opskrbu, a ne zahvaljujete Mu,
10. Ukopavate svoje umrle, a od njih ne uzimate pouku.

(Rukopise je ustupio Orhan Dedeić, sin rahmetli Abdul-Kerima, koji čuva naslijeđenu kućnu biblioteku svog oca.)

Biografiju napisao i tekstove sa arapskog preveo:

Abduselam Fetić

PUTEVIMA I SELIMA PEŠTERSKE VISORAVNI

Pešter nije prokleta zemlja

Ibro MEHMEDOVIĆ

Pešter se otvorila prema svijetu. Ovdje je donijeto znanje sa Zapada kako se može živjeti od poljoprivrede i kako ne postoje granice moći nauke, a Aljo Murtić, stočar sa Pešteri, tvrdi da Pešter nije prokleta zemlja

O Pešterskoj visoravni se ne može pisati ako ne dođete na Pešter onim putem što vodi prema Dugoj Poljani. O tome kako je ovaj put građen postoji "legenda" da su planeri Postrmca natovarili magarca i pustili ga da odnese tovar uzbrdicom, a onda njegovim tragom napravili trasu puta Bijele Vode-Duga Poljana. Drugi pravac puta prema Donjoj Pešteri nije projektovao magarac jer ni on (magarac) ne bi prošao tom trasom. Ne bi valjda potrefio na "tuđu zemlju" koja ne pripada državi nego crkvi. Zbog toga se ovaj putni pravac nikada neće pretvoriti u moderan put, koji bi zaista otvorio Donju Pešter, Bogom danu za stočarstvo, a odnedavno je dokazano da ovamo mugu rasti bundeve, tikve, jabuke, borovnice i sve što može donijeti profit.

Dakle, nova era života na Pešteri otvorena je tek na početku trećeg milenijuma i 21. stoljeća. Dokazao je Aljo Murtić, povratnik iz Njemačke, kako se na Pešteri može gajiti mnogo poljoprivrednih kultura ako se uključi znanje i nauka. Ali, potrebno je i uvjerenje da Pešter nije prokleta zemlja, kaže Aljo, dok nam pokazuje na bundu tešku 20 kilograma i najvjerovatnije prvu koja je porasla u Melajama na Donjoj Pešteri.

Imao je Aljo i mnogo drugih proizvoda da pokaže. Zbog toga je na sajmu projekata, nedavno održanom u Novom Pazaru, proglašen najuspješnijim korisnikom kredita. Osnovao je i registrovao Udruženje stočara na Donjoj Pešteri uz pomoć Organizacije ujedinjenih nacija FAO i sa petnaest udruženih stočara samo za jednu godinu dana napravio pravo ogledno udruženje. Okupio je Aljo najbolje stočare, najumješnije tkalje i krenuo u svoj poduhvat vijeka, tačnije rečeno, onoga što se ovdje nikada nije radilo.

Pešter će promijeniti ćudi

Ovdje na tjemenu "ljute" Pešteri godinama su velika prostranstva služila samo za napasanja stoke niske rase i slabog učinka. Radilo se nešto ljeti za preživljanje zimi u bespuću i snježnim smetovima. Najgore je bilo za vrijeme sušnih ljeta i dugih zima. Tada su ovdje zbog nedostatka stočne hrane desetkovana stada ovaca i goveda, a onda su ljudi išli u pečalbu kako bi

održali porodicu i obnovili stočni fond. Pešter je vijekovima bila žedna sa najvećom količinom vode. Đerekarsko vrelo je za Pešterce bila fatamorgana.

Šta će biti Pešter u skoroj budućnosti? Za odgovor na ovo pitanje, čini se, više nema dileme. Ljudi će preporoditi sandžački "Sibir". Plantaže maline će obogatiti pešterske goleti. Primjer za ovo je kako je počeo Aljo i drugi članovi Udruženja stočara "Donja Pešter". Jer, kaže junak naše priče: "Krenuo sam na sve ili ništa i dokazao da je moguće sve. Sve što sam naučio u Austriji i vidio u Švicarskoj. Pešter će biti arsenal halal i ekološke hrane najboljeg kvaliteta i tako promijeniti ćud prirode, naviku ljudi da žive bolje i lakše."

Udruženje stočara "Donja Pešter" je u prvoj godini primijenilo sve što je moguće učiniti: mašinama proizvodi silažu za ishranu stoke, mehanizacijom se obrađuje zemljište za uzgoj povrća i voća, formirani su zasadi jabuka, krušaka, a od naredne godine će krenuti berba borovnica na plantaži od 200 hektara. Onda se svakako zna da će se ovdje nići i kapaciteti za preradu. Neprerađeno mlijeko se neće transportovati stotinama kilometara. Pešterci, kao sopstveni apsurd, neće piti jogurt iz Kragujevca.

Novo poglavlje priče je svakako da se i ovdje može naći rješenje za preradu ili izvoz vune, ali i da se za voće i povrće neće putovati do Novog Pazara. Put prema uspjehu su otvorili preduzimljivi ljudi na Pešteri, među kojima treba spomenuti Muriza Turkovića, koji je odlučio da krene sopstvenim sredstvima i snagama da bude upisan na mapi najboljih prizvođača suhomesnatih proizvoda, da od mini klanice i tova stoke sagradi najmoderniju klanicu u Srbiji. Ali ovo je i fabrika čiste hrane za muslimane i za sve koji znaju šta je kvalitet. Ova klanica je za svoju djelatnost povezala oko 800 stočara koji rade za sigurnog kupca mesa. Ovdje je upravo prava poenta razvoja stočarstva i otvaranja Pešteri prema svijetu. Ostaje, međutim, još jedno otvoreno pitanje - izgradnja puteva kao uslova za strana ulaganja. Sve drugo je spremno, zar ne?

Najljepša visoravan u Evropi će biti oaza, a ne pustinja.

Osvrt na maturidijsko-hanefijsku školu u akaidu (III)

Adnan KOZARČANIN

U svome Kitabu-l-Tevhidu Maturidi raspravlja prirodu ljudske spoznaje i definiše puteve dolaska do spoznaje. Prema njemu postoje tri puta sticanja istinskog znanja i to, putem čula, putem vijesti i pomoću razuma. On kritikuje međusobno suprotstavljene poglede različitih grupa koje su stajale na stanovištu da uopšte nije moguće doći do sigurne spoznaje, da osjetila ne mogu pružiti istinsko znanje ili, pak, da je razum sam dovoljan da pruži spoznaju. Odbacujući stavove onih koji niječu ili sumnjaju u mogućnost dosezanja spoznaje putem osjetila on iznosi tvrdnju da čak i životinje putem osjetila znaju razlikovati stvari koje im omogućuju opstanak od onih koje ih vode u propast te ono što im šteti od onoga što im koristi. On zaključuje da su teoretske postavke onih koji pokušavaju da zaniječu objektivnu stvarnost stvari ništavne. Njima treba postaviti pitanje: "Da li znate šta niječete?" Ako kažu "Ne", njihovo nijekanje je oboreno, ako pak odgovore potvrdno, onda potvrđuju realnost svoga nijekanja i time postaju negatori svoje vlastite negacije.

Vijesti su sredstvo postizanja spoznaje kad se radi o porijeklu, događajima iz prošlosti, dalekim zemljama, korisnim i štetnim stvarima, medicini itd. One se dijele na dvije vrste, generacijski prenesene historijske vijesti (ahbar al mutavatir) i vijesti koje su nam došle od poslanika (ahbar al rusul) koji posjeduju sigurne dokaze kojim utvrđuju svoju istinitost. Iako obje ove vrste vijesti mogu da daju sigurnu spoznaju, mi moramo biti veoma kritični prilikom primanja vijesti prenesenih od poslanika jer su nam došle putem lanaca prenosilaca koji nisu nepogrješivi i koji su potencijalno počinili greške prilikom prenošenja. Oni koji niječu mogućnost postizanja spoznaje putem vijesti slični su onima koji niječu tu mogućnost putem osjetila. Način da se ubijede je da im se nanese fizički bol i kad se požale reći će im se: "Vaša obavijest o bolu nije ništa drugo do vijest koja nam ne može dati istinsko znanje."

Razum je, prema Maturidiju, najvažniji izvor spoznaje jer bez njegove pomoći sama osjetila i vijesti ne mogu dati istinsku spoznaju. Znanje o onostranim istinama i moralnim principima je izvedeno kroz ovaj izvor. Razum je ono što razlikuje ljudska bića od životinja. Maturidi navodi mnogo slučajeva gdje nista drugo osim razuma ne može razotkriti istinu. To je i razlog zašto Kur'an uporno insistira pozivajući ljude da razmišljaju i da rasuđuju koristeći razum i nastojeći doći do istine. Odbacujući stanovišta onih koji tvrde da razum ne može dati istinsku spoznaju, Maturidi odgovara da oni sami ne mogu dokazati svoje stanovište bez upotrebe razuma.

Bez sumnje razum zauzima istaknuto mjesto u sistemu Maturidijevog mišljenja, međutim on stoji na stanovištu da apstraktni razum sam ne može dati istinsku spoznaju po pitanju svih stvari koje čovjek želi znati. Slično osjetilima razum ima određeni domet i postavljene granice iza kojih ne moze doseći. Ponekad je ljudski razum zaveden i pod uticajem unutrašnjih i vanjskih faktora kao što su strast, težnja, navika, okolina, tako da on ne uspijeva dati sigurnu spoznaju i u onim stvarima koje obično ulaze u njegovo polje dometa. Maturidi navodi raznorazna divergentna mišljenja i ideje učenih ljudi kao dokaz ove svoje tvrdnje. Zato, prema Maturidiju, razum mora dobiti pomoć, uputu i vodilju koja će ga zaštititi od skretanja u stranu i provesti pravim putem, zapravo pomoći mu da razotkrije delikatna pitanja i dosegne istinu. Ta pomoć i vodilja je, prema Maturidiju, Božanska objava koju prima Vjerovjesnik.

Nužnost Božanske objave, prema Maturidiju, nije ograničena samo na vjersku oblast već se proteže i biva vodiljom i u mnogim svjetovnim oblastima. Otkrivanje raznih vrsta hrane kojom se ljudi hrane, medicinskih lijekova, umjetnosti itd, rezultat je Božanske objave. Ljudski razum ne može dati znanje o mnogim

od tih stvari i ako bi se ljudi u tome oslonili samo na individualno ljudsko iskustvo, onda ljudska civilizacija ne bi mogla napraviti ovakav brzi progres i razvoj.

Maturidi odbacuje ideje onih koji tvrde da je individualni razum osnova znanja i kriterij istine. Također on ne smatra individualno nadahnuće (ilham) izvorom sigurne spoznaje ili istinskog znanja. Nadahnuće, po njemu, stvara haos i suprotstavljenosti u oblasti spoznaje i čini da dosezanje istinske spoznaje biva nemoguće.

Jasno se vidi iz ovog kratkog izlaganja da razum i objava zauzimaju istaknutu poziciju u sistemu Maturidijevog mišljenja. Postulati vjerovanja su po njemu izvedeni iz Objave, a zadatak razuma je da ih ispravno razumije. Nemoguće je da se desi sukob između razuma i Objave ako se ova ispravno razumijeva. Njegova metoda tumačenja tekstova se vidi iz sljedećeg. Dijelovi Kur'ana koji izgledaju nejasno, ili čija su značenja dvosmislena, moraju se razumijevati u svjetlu onih dijelova koji su sigurni i koji sami sebe objašnjavaju. Na onim mjestima gdje se na prvi pogled shvatanje teksta sukobljava sa onim tekstovima koji su jasni i koji sami sebe objašnjavaju takvo se shvatanje mora napustiti i mora se vjerovati da to nije nikad bilo namjeravano značenje jer nije moguća kontradikcija među ajetima Kur'ana, kako je to Bog mnogo puta istakao. U takvim slučajevima je dozvoljeno tumačiti te tekstove u svjetlu nepobitnih istina ili prepustiti njihovo istinsko značenje Bogu.

Pobijanje muatezilija

Razlika u pristupu maturidija i pristupu muatezilija se jasno vidi iz ovoga. Muatezilije su utvrdili, koristeći se razumom, određene teze i onda pokušali da te teze podupru kur'anskim ajetima tumačeći ajete u skladu sa unaprijed usvojenim tezama. Što se tiče Vjerovjesnikovih predaja, njihov pristup je bio prihvatanje onih koje idu u prilog njihovim postulatima, a odbacivanje onih koje im se suprotstavljaju.

Maturidi uvijek pokušava da zauzme srednji put između ekstremnih racionalista, s jedne strane, i ekstremnih tradicionalista, s druge. On bi se složio sa muatezilijama na mnogim pozicijama, ali ne bi nikad usvojio aristotelovsku filozofiju kao osnovu vjerskih doktrina. Slično tome on dijeli osnove sa tradicionalistima, ali nije spreman da shvata Kur'an i Hadis uvijek u njihovom bukvalnom značenju i time upadne u antropomorfizam.

On se slaže sa muatezilijama da je obaveza svakog razumnog bića da dođe do spoznaje o postojanju Stvoritelja pomoću svoga razuma, čak i prije ijedan vjerovjesnik bude poslan da to obznani, da su stvari po svojoj prirodi ili dobre ili loše i da Zakonodavac to uzima u obzir prilikom Njegove naredbe ili zabrane. Dalje, da je Bog čovjeku podario razum pomoću kojeg on može često razlikovati dobro od zla, ali za razliku od muatezilija on ostaje na stanovištu da razum ne može biti izvor zaduživanja ljudi, niti izvor vjerskog zakona. Prema Maturidiju, izvor vjerskog zaduživanja je Objava, a ne razum.

Maturidi žestoko kritikuje muatezilijsku tezu o Božijoj pravdi i jednoći. Njihovo tumačenje Božije pravde ih je dovelo do toga da Bogu odreknu svaku mogućnost apsolutne volje i moći, zatim atribut Stvaraoca ljudskih djela i da Ga učine prilično bespomoćnim. Božanska milost i oprost ne nalaze uopšte mjesta u njihovom sistemu, što je vidljivo iz njihovog stava o teškom grješniku. Ideja da je Bog prinuđen da čini ono što je za čovjeka bolje ne može objasniti postojanje zla, prirodnih katastrofa i patnji nedužne djece i životinja. Prema njihovim tezama čovjek uživa veću slobodu i posjeduje veću moć nego Stvoritelj univerzuma. Maturidi pokušava dokazati da oni u svojim tezama nisu slijedili izričite upute Kur'ana i Suneta, ali ni rezultate zdravog razuma. Njihovo tumačenje teze o Božijoj jednoći Boga sužava na nepoznatu i neznajuću stvar.

Njihov stav da je ono što ne postoji ipak nešto - stvar, jedino podupire stav nevjernika da je svijet vječan jer Bogu pridružuje još jedan vječni entitet i time se suprotstavlja kur'anskom učenju o stvaranju i Božijem jedinstvu.

Nastavit će se...

Zaboravljeni put do znanja (I)

Muhammed Abdu'l-Alim Siddik

Predmet razmatranja je „Zaboravljeni put do znanja". Trebali bismo, dakle, započeti definisanjem riječi "znanje". Možemo je odrediti kao "jasnu percepciju istine ili činjenice". Opet, "znanje" nije nekakav "cilj", već "sredstvo" prema nekom cilju, a neposredan ljudski cilj nastoji obuhvatati sticanje "dobra" i izbjegavanje "zla".

Upoznati i shvatiti je prirodna čežnja u čovjeku. U pogledu ljudske svijesti i opažajne moći imamo dva uočljiva nivoa. Jedan se tiče neposrednog opažanja ili intuicije gdje logičke kategorije ne igraju nikakvu ulogu. Drugi je zasnovan na čulnom opažanju i teorijskom prosuđivanju.

Sada, ako posmatramo svijest, novija naučna istraživanja su nas dovela do vjerovanja da ona ne postoji samo kod čovjeka, već da se isto tako, u nekom obliku, može pronaći i među životinjama, biljkama, pa i među mineralima. Ponašanje novorođene ribe kada je u pitanju plivanje ili spretnost mladunčeta sisara da skoči na plijen, vode nas vjerovanju da su ove vrste u posjedu nekih Bogom datih oblika svijesti. Slično tome, prisustvo kvaliteta privlačnosti ili odbijanja kod biljaka daje nam da razumijemo da i one, također, posjeduju izvjesnu formu svijesti. Nazivati ovakve aktivnosti instinktivnim ne poriče postojanje svijesti.

Ljudska svijest je, po svemu sudeći, bogatiji varijetet. Ljudsko potomstvo je, bez sumnje, drugačije od potomstva drugih vrsta. Njegova moć opažanja, kao i postupci, ne pojavljuju se ni kod jednog oblika života tako dobro uspostavljene. Međutim, čovjekov napor da harmonizuje njegovu svijest i aktivnost sa sopstvenom okolinom počinje odmah po rođenju. Beba otvara oči i pokušava da vidi. Pokreće ruku i proba da nešto uhvati. Usredsređuje svoju pažnju i želi da čuje. Također, dijete unosi u igru svoju moć senzacije i percepcije i pokušava ih unaprijediti u svjetlu svoje svijesti. Što se više ove mogućnosti razviju, to njegova čežnja za upoznavanjem stvari postaje veća, sve dok neuko jučerašnje dijete ne postane vrli naučnik ili filozof, koji govori o svim stvarima u kosmosu i na zemlji i daje svoj sud o njima.

U vezi sa ovom diskusijom, dakle, o različitim nivoima znanja, mogao bih navesti jedan jednostavan događaj. Tokom mojih putovanjaposjetio sam jednom čuveni botanički park u Kandiju, historijskom gradiću Cejlona. Neki od mojih prijatelja su također bili tu zajedno sa svojom djecom koja su bila različitog uzrasta. Prema pravilima, niko nije smio brati cvijeće. Ali djeca nisu, također po pravilu, ta koja se pridržavaju pravila u takvim stvarima. Tako je dijete koje je imalo šest ili sedam godina ubralo ružin cvijet, donijelo ga njegovom ocu i upitalo ga o njemu. Ova ljubopitljivost kod djece dokaz je nerazdvojive čežnje prema znanju koja postoji u čovjeku. Otac je objasnio djetetu da je to ruža. Ovaj odgovor učinio je dijete sretnim. Ono je primilo novu informaciju. Ono ju je sa ponosom pokazalo drugoj djeci: "Pogledajte, ovo je ruža." Taj cvijet je bio crvene boje.

U međuvremenu se i drugo dijete zatrčalo prema lijesi i otkinulo cvijet koji je bio sličnog oblika, ali žute boje. I ovo je dijete donijelo cvijet svome ocu i upitalo ga o njemu. Otac mu je rekao da je i to ruža.

Ovo drugo dijete bilo je nešto starije od onog prvog. Ono je, dakle, istraživalo kako oba cvijeta mogu biti nazivana istim imenom dok su njihove boje različite. Otac nije mogao dati zadovoljavajući odgovor, ali je nastojnik vrta, jedan Englez, objasnio dječaku da jedna predstavlja indijsku, a druga australijsku varijantu. Sva su djeca očigledno bila zadovoljna i sretna zbog još jednog primljenog zrnca znanja pa su nadalje pokrenuta zapažanja u vezi ljepote i mirisa ružinih cvjetova. Sada je jedan stariji dječak upitao nastojnika nešto o upotrebi ovog cvijeća. Nastojnik je još uvijek tražio odgovor kada je Maulvi Saheb, učenjak koji nam je pravio društvo, primijetio da ljudi pripremaju ružinu vodicu koju upotrebljavaju na vjerskim okupljanjima zbog ružine prijatne arome. Uslijedila je i primjedba od jednog ljekara koji nas je sve informisao da je ružino lišće dobro za uklanjanje zatvora i jačanje srca. Nastojnik, koji je ćutao cijelo vrijeme, odjednom je ubrao svjež cvijet i, obavještavajući djecu da također postoje i parovi među cvjetovima, pokazivao muški i ženski cvijet. Djeca su bila ushićena zbog svih tih informacija.

Ovi ljudi su dali sve ove informacije prema nivou njihovog znanja. Da je kojim slučajem bio i neki istaknuti botaničar ili hemičar među njima, on bi mogao dati dalje informacije koje bi bile još većeg nivoa, a koje bi se ticale hemijskog sastava i osobina. Sve one koji su bili tamo i učestvovali u toj maloj diskusiji, uhvativši ih u dobrom raspoloženju, upitao sam: "Da li su ove ruže nastale same od sebe, ili ih je neko drugi stvorio?" Bilo je različitih odgovora. U ovom uvaženom društvu su se mogla čuti razna zapažanja: baštovan, sijač, sistem navodnjavanja, "majka zemlja",... Međutim, kada je ispitivanje konačno iscrpilo sve materijalne uzroke, svi su uglas kazali da je Bog taj koji ih je stvorio.

Ovo je bila nova koncepcija, koncepcija stvarnosti, koja je izvan i iznad uzročnog lanca, koji je neuzrokovani Prvi Uzrok. I kako smo stigli do toga? Stigli smo do toga uvažavajući sami fizički svijet i uranjanjem u problem njegovog porijekla. Naše istraživanje fizičkog fenomena u konačnosti nas vodi Bogu.

U tom trenutku sam izazvao pažnju svojih prijatelja činjenicom da ako je ruža tako čarobno lijepa, kako Lijep i Savršen mora biti Onaj koji je učinio takvom, Onaj koji je doveo u stanje postojanja?

Prisutna djeca nisu mogla pokazati veliko interesovanje o ovome zbog njihove ograničene inteligencije i nerazvijene svijesti, ali oni stariji su se zamislili i uvažili primjedbu.

Sada, zar nije činjenica da u ovoj bašči, koju mi zovemo svijetom, ima ljudi koji se, uprkos njihovom moćnom intelektu i njihovim zvanjima u oblastima fizike ili metafizike, ponašaju ne bolje od djece na koju sam se upravo sada pozvao, koja su zadovoljna i sretna svojim znanjem nekoliko osobina nekog cvijeća, ili, da upotrebim riječi jednog vrlog naučnika, poznavanjem "nekoliko zrna pijeska na obali mora"?

Danas, učitelji prirodnih nauka teško da će reći svojim studentima bilo šta u vezi Velikog Arhitekte koji je stvorio sve stvari koje oni istražuju, a na našim velikim univerzitetima i naučnim laboratorijama jednostavno ne postoji ni pomisao na Vrhovnog Stvoritelja. U diskusijama na temu etike slučajno nailazimo ponekad na ideju Boga, kao što i neke škole metafizike upućuju na Njegovo postojanje, ali da li postoji ijedna škola, ijedan univerzitet, ijedna laboratorija, koja je posvećena Stvarnoj Stvarnosti, diskusiji o Njegovim svojstvima, Njegovom biću i znanju načina postizanja Njegove blizine? Ako takve ustanove ne postoje (a i ne postoje), zar ne bi bila istina reći da oni koji tvrde da posjeduju veliki intelekt da se ustvari ponašaju slično djeci? Oni se igraju igračkama i trče za sjenkama i napuštaju potragu za Velikom Stvarnošću koja bi trebala biti njihov cilj. I ne samo da su napustili drum koji vodi znanju o Bogu, već su isto tako zaboravili dublje staze koje vode istinskom razumijevanju same ljudske ličnosti.

Nastavit će se

PROŠLO JE 13 GODINA OD ZLOČINA U SJEVERINU

Iz oružanog u administrativni genocid

„Pored činjenice da svi neposredni izvršioci zločina nisu optuženi, evidentno je da ova suđenja nisu dala odgovor na pitanje ko je bio organizator, ko je bio nalogodavac ovog zločina i nisu dala odgovor na pitanje cjelokupnog konteksta zločina...“

U Priboju je 22. oktobra 2005. godine u 13 časova, u sali Doma kulture, održana tribina povodom trinaestogodišnjice od otmice, mučenja i likvidacije 17 građana Bošnjaka u mjestu Sjeverin na granici prema BiH iz autobusa koji je saobraćao prema Priboju.

Trinaest godina nakon zločina, istine nema na vidiku

Na tribini su govorili predstavnik Njemačke ambasade u Beogradu gospodin Bernard Hauer, pravni analitičar Fonda za humanitarno pravo gospodin Jovan Micić, advokat Fonda za humanitarno pravo gospodin Dragoljub Todorović koji zastupa porodice u suđenjima za otmice, predstavnik porodica otetih, predsjednik Sandžačkog odbora za zaštitu ljudskih prava Semiha Kačar i predstavnica „Žena u crnom“.

Prvi sekretar Njemačke ambasade gospodin Bernard Hauer rekao je da ovo nije njegova prva posjeta ovom kraju. On je ranije obišao i bošnjačka sela duž granice sa BiH koja su opustošena genocidom. „Ja sam prije par mjeseci bio u Priboju, bio sam u Sjeverinu, obišao sam Mioče, razgovarao sam sa porodicama žrtava i moram da vam kažem da je ovo najemotivniji trenutak u momo boravku u Srbiji i Crnoj Gori.“ – rekao je, između ostalog, gospodin Bernard Hauer.

Inače, ova tribina organizovana je u velikoj mjeri zahvaljujući Njemačkoj ambasadi u Beogradu.

U ime porodica žrtava prisutnima se obratio Behudin Hodžić. On se zahvalio svima koji su došli da ih podrže u njihovom nastojanju da dođu do kakve-takve pravde.

Predsjednik Sandžačkog odbora za ljudska prava Semiha Kačar podsjetila je na stanje koje je vladalo u Sandžaku prije i u vrijeme zločina koji su zadesili Priboj i okolinu. Ona je rekla da ambijent u kojem su se dešavali zločini početkom devedesetih nije izmijenjen.

„Mogu za svijet ovi zločini, koji su se desili u Sandžaku, izgledati mali, ali oni su za nas ovdje veliki i upozoravajući. Sve što se jednom zbilo ispunjava uslove da se ponovi...

...Pored istraživanja samog zla treba istražiti i uzroke zla i pronaći nalogodavce, ne samo egzekutore.“ – rekla je, između ostalog, gospođa Semiha Kačar.

O samo suđenju u Beogradu govorio je Jovan Micić, pravni analitičar Fonda za humanitarno pravo.

„Pored činjenice da svi neposredni izvršioci zločina nisu optuženi, evidentno je da ova suđenja nisu dala odgovor na pitanje ko je bio organizator, ko je bio nalogodavac ovog zločina i nisu dala odgovor na pitanje cjelokupnog konteksta zločina...“

„...Komisija za traženje nestalih, koju je formirao tadašnji predsjednik SRJ Dobrica Ćosić, nikada nije podnijela bilo kakav izvještaj, ne postoji nikakav dokument šta su oni zapravo radili.“ – rekao je, između ostalog, Jovan Micić, pravni analitičar Fonda za humanitarno pravo.

Advokat Dragoljub Todorović rekao je da nisu osuđeni svi koji su krivi, da nisu najodgovorniji osuđeni, da nisu osuđeni svi neposredni izvršioci, da se u postupku nepotrebno odugovlačilo, išlo se na to da slučaj postane manje interesantan za javnost, da se razvodni što je više moguće...

„To je jedna sudska farsa i mene je bilo sramota što se pojavljujem na jednom takvom suđenju.“ - rekao je Dragoljub Todorović, zastupnik porodica u „Slučaju Sjeverin“.

Na tribini su učestvovale i predstavnice udruženja "Žene u crnom".

Refik Sadiković

Neke činjenice o zločinima u Sandžaku

U selu Ravni, mjesna zajednica Bukovica, u opštini Pljevlja, od posljedica batinanja od strane naoružanih lica u vojnim uniformama umro je 16. februara 1993. god. Latif Bungur. Njegovi posmrtni ostaci sahranjeni su tek krajem oktobra 1993. godine na pljevaljskom groblju jer se ranije nije moglo ući u ovo selo. Ulazak nije bio dozvoljen čak ni Misiji KEBS-a za Sandžak.

Dana 18.02.1993. god. u selu Kukurovići, pribojska opština, ubijena su tri lica bošnjačke nacionalnosti i zapaljeno je devet kuća istog dana. Ubijeni su Bulut Huzeir, Husović Mušan i Sarač Sadeta.

U reonu Bukovice je izvršen genocid nad bošnjačkim narodom. U pljevaljskoj opštini, duž granice sa Bosnom, dugoj 140 km, gdje se nalazi 39 sela, ubijeno je 6 ljudi, 11 je oteto pa razmijenjeno, spaljene su džamije, spaljene su škole, pretučeni su ljudi, a to su sve radili rezervisti JNA.

U pljevaljskom selu Boščinovići, u napadu na kombi-vozilo 17. maja 1993. god., ranjena su četiri radnika bošnjačke nacionalnosti.

Ramo Dervoz ubijen je u Sjeverinu jednog avgustovskog dana 1992., dok je čekao autobus na relaciji Priboj – Rudo. Lukač Muzafera iz Bukovice je jedan od „oslobodioca“ 16. juna natjerao da legne na put koji je održavao, a zatim mu iz automatske puške ispalio tri rafala u glavu.

Masovni požari i bombaški napadi na kuće i lokale Bošnjaka u Pljevljima i Priboju, kao i napadi na Bošnjake po selima Bukovice u vrijeme strahovlade narodnog poslanika Milke Čeke Dačevića pokrenuli su novi talas iseljavanja.

U sklopu sveopšteg zastrašivanja Bošnjaka u Sandžaku zbile su se i otmice: Mioča kod Sjeverina - 22. oktobra 1992. godine oteto je 17 lica, Bukovica - 16. februara 1993. godine oteto 11 lica i 27. februara 1993. godine oteto je u Štrpcima 19 lica. Za otete u Sjeverinu i Štrpcima se zna da su ubijeni u Višegradu u hotelu "Vilina vlas" na obali Drine.

Više desetina hiljada građana Sandžaka je prošlo kroz policijske torture, kroz takozvane informativne razgovore, ponajviše u opštinama Sjenica, Tutin, Novi Pazar, Rožaje i Bijelo Polje.

U Sjenici je oduzeto 2.000 cijevi, a nijedna krivična prijava nije podnijeta, jer sve je bila namještaljka.

Jednog potpuno slijepog čovjeka u Bijelom Polju proglasili su za snajperistu, a u policiji nisu vjerovali ljekarskim uvjerenjima.

Policija je 1993. u Novom Pazaru privodila i djecu iz školskih klupa, kafića, sa ulica, iz kuća. Bilo je to dan nakon utakmice Novi Pazar – Arkanova Priština. U Novopazarskom MUP-u su tučeni i maltretirani.

Nova izdanja El-Kelimeh

Knjiga obrađuje teme:

Džennet na dunjaluku
Allahova milost
Kako postići Allahovu ljubav
Grijesi koji vode Allahovoj srdžbi (kocka, alkohol, blud, droga...)
Čuvaj se neposlušnosti prema roditeljima
Pazi na svoju djecu
Život poslije smrti...

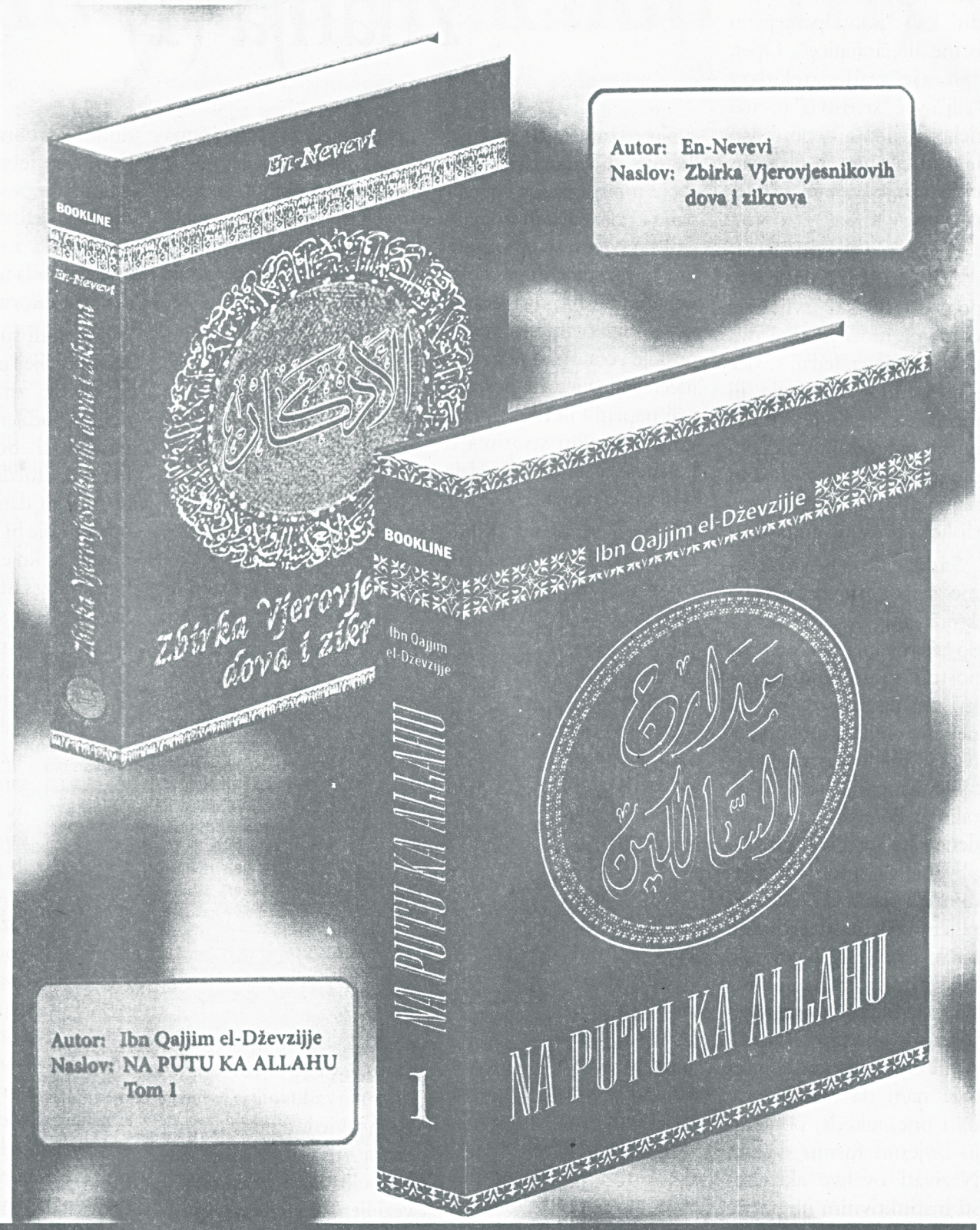

Informacije na tel:
064 16 222 84
020 334 020

Glas islama List za vjeru, društvo i kulturu **I Z D A V A Č** : Izdavačka ustanova El-Kelimeh, Novi Pazar. Glavni i odgovorni urednik: Fahrudin SMAILOVIĆ. Zamjenik glavnog i odgovornog urednika: Enver UJKANOVIĆ. Novinar: Refik SADIKOVIĆ. Marketing: Šerif MARUKIĆ. Lektura: Samir ŠKRIJELJ. Design: Mujahid Hirsch. Prijelom: Edin NIKŠIĆ. **REDAKCIJA:** Džemaludin LATIĆ, Bekir MAKIĆ, Esad KOLAŠINAC, Jakub LEKOVIĆ, Admir MURATOVIĆ, Ismet NUHAMBAŠIĆ, Rešad PLOJOVIĆ, Sead IBRIĆ, Nedžad HASANOVIĆ. **KOMPJUTERSKA PRIPREMA:** GLAS ISLAMA **DISTRIBUCIJA:** Malik NUROVIĆ **ŠTAMPA:** GRAFOKARTON, Prijepolje. Adresa Redakcije: **Ul. 1. maj 70b 36300 Novi Pazar, tel/fax: (381) 20 334020** Žiro račun: 160-15374-29 **K O N T A K T I** : Glavni urednik: fahrudin@glas-islama.com Novinar u redakciji: refik@glas-islama.com Ostali kontakti: redakcija@glas-islama.com Internet adresa: www.glas-islama.com Rješenjem od 12.12.1996. g. GLAS ISLAMA je registrovan kod Ministarstva za informacije Republike Srbije pod registarskim brojem 2281. Rukopisi, diskete i fotografije se ne vraćaju

Vaša pisma šaljite na adresu: Ul. 1. maj 70b, 36300 Novi Pazar, Internet: pisma@glas-islama.com

ORDINACIJA Marovac

ZDRAVLJE NA POKLON

- GINEKOLOGIJA
- HIRURGIJA
- INTERNA MEDICINA
- ENDOSKOPIJA
- LABORATORIJA
- ULTRAZVUK
- RENTGEN

36300 Novi Pazar
Ul. Sutjeska 9
marovac@verat.net
tel/fax: 020/389-700

KOMPLETNA IZRADA I UGRADNJA NIŠANA U SKLADU S MUSLIMANSKIM OBIČAJIMA

MRAMOR

preduzeće za preradu, ugradnju, promet mermera i izgradnju nadgrobnih spomenika
Novi Pazar, Selakovac Dubrovačka 416 bb

tel: +381 20 315 100
mob. +381 63 8 464 981

NAJBRŽI RAČUNARI pc|code

KOMPLEKS "JEZERO" LOKAL BR. 30
tel/fax: 020/318–534
mob. 063/355–222, 064/618–3–076
e–mail: pccode@neobee.net

KONTAKT

RAMAZANSKI SERIF MUBAREK OLSUN